

T.C.
İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

OTEL İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Büşra GÜNDÜZ
Tez Danışmanı:
Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜNER

İSTANBUL - 2021

T.C.
İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

OTEL İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Büşra GÜNDÜZ
Tez Danışmanı:
Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜNER

İSTANBUL - 2021

BEYAN

T.C. İstanbul Rumeli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü bünyesinde bulunan Tez Yazım kılavuzu yazım kurallarına uygun biçimde hazırlamış olduğum bu çalışma içinde yer alan bütün veri ve bilgilerin tam olduğuna, akademik kurallara uygun biçimde elde ettiğimi bildiririm. Lisansüstü Tez/Proje Yazım çalışması içinde belirli kısımda ya da tamamında bir değişiklik yapmadığımı ve çalışmanın bana ait olduğunu bildiririm.

Aynı zamanda bu çalışmanın temelinde yer alamayan bütün materyal ve sonuçları eksiksiz biçimde aktardığımı ve faydalanmış olduğum kaynaklara akademik kurallar çerçevesinde atıfta bulunduğumu, bunun aksi durumla karşılaşılması halinde bütün hak kayıplarını kabul ettiğimi beyan ederim.

Etik Kurulu onayına ihtiyaç bulunmaktadır.

Etik Kurul onayına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Büşra GÜNDÜZ

Tarih

İmza

ÖZET

OTEL İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

BÜŞRA GÜNDÜZ

T.C. İstanbul Rumeli Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜNER

Turizm sektörü içerisinde yer alan otel işletmeleri özellikle gelişmekte olan ülkelerde gittikçe daha fazla öneme sahip bir endüstri konumuna gelmiştir. Otel işletmeleri, küresel ekonomik kriz sırasında bile gelişmektedir ve istihdam yaratmaktadır. Otel işletmelerindeki gelişme, özellikle bölgede istihdam olanaklarını artırmaktadır. Otel işletmeleri geliştikçe; bölgesel istihdamlara ek olarak, ulusal ve uluslararası alanda istihdam da gelişim gösterecektir. Otel işletmelerin sayılarının artması ile beraber, istihdamın ve bu alanda rekabetin artması, çalışan kişilerin bu sektör içinde karşı karşıya kalacakları risk ve tehlikeleri de arttırmıştır. Bu nedenle iş kazaları ve meslek hastalıkları açısından otel işletmelerini akademik olarak değerlendirmek önemlidir. Otel işletmelerinde mevsimlik iş faaliyetleri, değişen sigortasız ve güvenilmez çalışanlar, stajyer olmayan öğrenciler, devamsızlık veya yetersiz çalışan eğitimi ve faaliyetlerin ihmal edilmesi sektörde öncelikler olarak kabul edilmektedir. Yaşadığımız dönemde turizm gelirinین ülke ekonomisindeki payı arttıkça yatırım, çalışan sayısı ve önemi de artmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği, otel işletmecileri ve müşterileri için önemli bir rol oynamaktadır. Endüstriyel gelişme ve ortaya çıkan çalışma biçimlerinin bir sonucu olarak, dikkate alınması gereken tehlikeler ve riskler artmıştır. Turizm endüstrisindeki işletme çeşitliliği, risk yönetimindeki en büyük zayıflıklardan biridir. Bütün iş yerlerinde olduğu gibi otel işletmesi çalışanlarının ve misafirlerinin sağlık ve güvenliğinin korunması işveren ve işveren temsilcilerinin sorumluluğundadır. Bunda önemli bir adım, işyerinde bir İSG kültürü oluşturmaktır.

Bu çalışmanın amacı, sektördeki iş sağlığı ve güvenliği durumunu anlamak, işletmelerin iş sağlığı ve güvenliği risklerini belirlemek ve işletmelerde acil durum önlemlerinin ne ölçüde uygulandığını belirlemektir.

Araştırmamızda yöntem olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan dokümantasyon yönteminden yararlanılmıştır. Verilerin ilk olarak literatürlerden elde edilmesi hedeflenmiştir. Verilerin toplanması

esnasında kitaplar, süreli olan yayınlar ve makalelerden faydalanılmıştır. Bunun yanı sıra kütüphanelerde, yazılı olan medya ve internetten faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş Güvenliği, İş Sağlığı, Otel İşletmeleri, Risk Analizi.

ABSTRACT

OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY IN HOTEL BUSINESS

BÜŞRA GÜNDÜZ

T.C. İstanbul Rumeli University

Graduate Education Institute

Department of Occupational Health and Safety

Supervisor: Dr. Lecturer Hatice GÜNER

Hotel businesses in the tourism sector have become an increasingly important industry, especially in developing countries. Hotel businesses thrive and create jobs, even during the global economic crisis. Development in hotel businesses increases employment opportunities, especially in the region. As hotel businesses develop; In addition to regional employment, national and international employment will also develop. With the increase in the number of hotel businesses, the increase in employment and competition in this area has increased the risks and dangers that employees will face in this sector. For this reason, it is important to evaluate hotel businesses academically in terms of occupational accidents and occupational diseases. Seasonal business activities in hotel establishments, changing uninsured and unreliable employees, non-intern students, absenteeism or inadequate employee training and neglect of activities are considered as priorities in the sector. In the period we live in, as the share of tourism income in the country's economy increases, investment, the number of employees and their importance also increase. Occupational health and safety plays an important role for hotel operators and their customers. As a result of industrial development and emerging ways of working, the dangers and risks to be considered have increased. Business diversity in the tourism industry is one of the biggest weaknesses in risk management. As in all workplaces, it is the responsibility of employer and employer representatives to protect the health and safety of hotel business employees and guests. An important step in this is to create an OHS culture in the workplace.

The purpose of this study is to understand the occupational health and safety situation in the sector, to determine the occupational health and safety risks of enterprises and to determine to what extent emergency measures are implemented in enterprises. Qualitative research method was used as a method in our study.

The documentation method, which is one of the qualitative research methods, was used. It is aimed to obtain the data firstly from the literature. During the

collection of data, books, periodicals and articles were used. In addition, printed media and internet were used in libraries.

Keywords: Occupational Safety, Occupational Health, Hotel Businesses, Risk Analysis.

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
BEYAN.....	I
ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER.....	V
KISALTMALAR.....	VIII
TABLolar LİSTESİ	IX
ŞEKİLLER LİSTESİ	X
ÖN SÖZ.....	XI
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1.TEZİN PROBLEMİ	1
1.2.TEZİN AMACI	3
1.3.TEZİN ÖNEMİ	4
1.4.TEZİN YÖNTEMİ.....	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
OTEL İŞLETMELERİ	5
2.1.OTEL İŞLETMELERİ KAVRAMI.....	5
2.2.OTEL İŞLETMELERİNİN TARİHİ GELİŞİMİ.....	7
2.2.1.Dünyada Otel İşletmeciliğinin Gelişimi	8
2.2.2.Türkiye'de Otel İşletmelerinin Tarihsel Gelişimi	10
2.3.OTEL İŞLETMELERİNİN ÖNEMİ	11
2.4.OTEL İŞLETMELERİNİN ÖZELLİKLERİ	11
2.5.OTEL İŞLETMELERİNİN SINIFLANDIRILMASI	12
2.5.1.Konaklama Amacı Bakımından Otel İşletmeleri	12
2.5.2.Buldukları Yere Göre Otel İşletmeleri	14
2.5.3.Faaliyet Süresi Bakımından Otel İşletmeleri.....	15
2.5.4.Büyükükleri Bakımından Otel İşletmeleri	15

2.5.5.Hukuki Özellikleri Bakımından Otel İşletmeleri	16
2.5.6.Mülkiyetlerine Göre Otel İşletmeleri	17
2.6.OTEL İŞLETMELERİNİN ORGANİZASYONU.....	17
2.6.1.Yönetim Bölümü	19
2.6.2.Odalar Bölümü.....	20
2.6.3.Yiyecek-İçecek Bölümü.....	21
2.6.4.İnsan Kaynakları Bölümü	22
2.6.5.Muhasebe Bölümü.....	22
2.6.6.Teknik Hizmetler Bölümü	23
2.6.7.Güvenlik Bölümü.....	23
2.6.8.Pazarlama ve Satış Bölümü.....	23
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	25
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	25
3.1.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAVRAMI.....	25
3.2.İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİNİN TARİHÇESİ.....	28
3.3.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN AMAÇLARI	32
3.4.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN ÖNEMİ.....	33
3.4.1.İşçi ve İşveren Açısından Önemi.....	34
3.4.2.Ülke Ekonomisi Yönünden Önemi.....	35
3.5.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ TEMEL RİSKLER.....	37
3.5.1.İş Kazaları.....	37
3.5.2.Meslek Hastalıkları	38
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	41
OTEL İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	41
4.1.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN İŞYERİ TEHLİKE SINIFLARI TEBLİĞİ.....	41
4.2.OTEL İŞLETMELERİNDE İŞ KAZALARI.....	43
4.3.OTEL İŞLETMELERİNDE MESLEK HASTALIKLARI	45
4.4.OTEL İŞLETMELERİNDEKİ TEHLİKELER, RİSKLER VE ÖNLEMLER	45

4.5.OTEL İŞLETMELERİNDE KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI....	50
4.5.1.Ön Büro	51
4.5.2.Kat Hizmetleri	52
4.5.3.Yiyecek İçecek Hizmetleri	53
4.5.4.Destek Hizmetleri.....	56
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	59
RİSK ANALİZİ.....	59
5.1.RİSK YÖNETİM SÜRECİ	62
5.2.RİSK ANALİZ METODU	66
5.3.RİSK DEĞERLENDİRMESİNİN YENİLENMESİ.....	69
ALTINCI BÖLÜM	70
OTEL İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK DEĞERLENDİRMESİ	70
YEDİNCİ BÖLÜM.....	71
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	71
KAYNAKLAR.....	75
EKLER	82

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ÇASGEM	: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi
ENETOSH	: Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim, Öğretim Bilgi Ağı
ILO	: Uluslararası Çalışma Örgütü
İSG	: İş Sağlığı ve Güvenliği
KKD	: Kişisel Koruyucu Donanım
RG	: Resmi Gazete
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
TS	: Türk Standardı
TSE	: Türk Standartları Enstitüsü
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü

TABLULAR LİSTESİ

	SAYFA
Tablo-1 Otel İşletmelerinde İşyeri Tehlike Sınıfları Listesi (İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği)	42
Tablo-2 İş Göremezlik Sürelerine (Gün) Göre İş Kazası Geçiren Sigortalı Sayıları	44
Tablo-3 İş Kazası Sonucu Ölen Sigortalı Sayısı	44
Tablo-4 Toplam Geçici İş Göremezlik Süresi (Ayakta + Yatarak)	44
Tablo-5 Meslek Hastalığına Tutulan Sigortalı Sayısı	45
Tablo-6 Otel İşletmelerinde Çalışan Personelin Karşılaştığı Riskler	46
Tablo-7 Ön Büroda Kullanılan Kişisel Koruyucu	51
Tablo-8 Kat Hizmetlerinde Kullanılan Kişisel Koruyucu Donanımlar	52
Tablo-9 Yiyecek İçecek Hizmetlerinde Kullanılan Kişisel Koruyucu Donanımlar	54
Tablo-10 Destek Hizmetlerinde Kullanılan Kişisel Koruyucu Donanımlar	56
Tablo-11 Risk Analizi Yapılırken Şiddet Dereceleri ve Basamakları (Özkılıç, 2005)	67
Tablo-12 Risk Analizi Yapılırken Olasılık Dereceleri ve Basamakları (Özkılıç, 2005)	67
Tablo-13 Risk Değerleri (Özkılıç, 2005).....	68
Tablo-14 Risk Değerlendirme Kriterleri (Özkılıç, 2005).....	68
Tablo-15 Risk Analizi	82

ŞEKİLLER LİSTESİ

SAYFA

Şekil-1 Otel İşletmeleri Üretim Akış Şeması49

ÖN SÖZ

Turizm sektöründe otelcilik, özellikle gelişmekte olan ülkelerde giderek daha önemli hale gelmektedir. Turizm endüstrisi, küresel ekonomik kriz sırasında bile gelişiyor ve istihdam yaratıyor gibi görünüyor. Turizm sektörünün bel kemiğini oluşturan otelcilik sektörünün gelişmesi bölgedeki istihdam olanaklarını artırmaktadır. Turizm geliştikçe; Otelcilik işine ek olarak, büyüyen bir ulusal ve hatta uluslararası istihdamda artış yaşanmaktadır.

İş kazaları hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde önemli sosyal ve ekonomik hasara neden olur, ancak son yıllarda bazı mekanik önlemlere bağlı olarak endüstriyel kazalarda istikrarlı bir düşüş olmuştur. Bu yüzyılda otomasyona odaklanan hizmet sektöründe üretim araçları arttıkça risk faktörleri de artmaktadır. Turizm ve otelcilik gibi hizmet sektörünün dumansız sektörleri en çok etkilenenler arasındadır.

Bu çalışmada en büyük motivasyon kaynağım olan kızım Berra Metin'e ve hayatımın her aşamasında desteklerini hiç esirgemeyen aileme,

Literatür taramasında her zaman yardımcı olan çok değerli yol arkadaşım ve eşim Soner Çoban'a, akademik yönlendirme ve katkılarından dolayı arkadaşım İsmail Yıldırım'a ve Berna Turgut'a, her zaman bana destek olan çalışma arkadaşlarım İlker Aktaş ve Ahmet Çeçen ile ailelerine,

Yüksek Lisans eğitimim boyunca eğitimime değerli katkıları sebebi ile İstanbul Rumeli Üniversitesi hocalarıma; desteklerini, tecrübe ve katkılarını benden esirgemeyen değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Hatice GÜNER hocama en içten şükranlarımı sunuyorum.

BÜŞRA GÜNDÜZ

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1.TEZİN PROBLEMİ

Sağlık ve güvenliğin kişiler için temel bir gereksinim olduğu, bunun yanı sıra temel insan haklarından birisi de olduğu belirtilmektedir. Birey içinde son derece önemli olan sağlık ve güvenlik, çeşitli dış faktörlerden sürekli biçimde etkilenirler. Sağlık ve güvenlik tehditleri, günlük yaşamın her anında meydana geldiği gibi işte veya iş ortamında karşılaşılabilmektedir. Çalışmak, başkalarına devri mümkün olmayan bir hak; ayrıca insanların hayatlarını devam ettirebilmesi için gerekli olan bir eylemdir ancak tarihin her aşamasında bireyin çalışmasıyla birlikte çevresi ile olan ilişkilerden oluşan tehlikeler de var olmuştur. Sanayi Devrimi ile bağlantılı olarak, makinelerin üretime dahil edilmesi ve bu bağlamda teknoloji ve üretim tekniklerinin iyileştirilmesi, çalışma ortamında sağlık ve güvenlik konularını giderek daha şeffaf hale getirmektedir.

Günümüz iş hayatında insanlar, sağlık ve güvenliklerine yönelik birçok potansiyel tehlike içerisinde çalışmaktadırlar. Örneğin, otel işletmelerinde turizm ve konaklama sektöründe çalışanlar açısından -yaptıkları işin niteliğine göre değişkenlik gösterecek şekilde-mutfak ve mezbahalarda çalışanlar için bıçak gibi kesici alet kullanımına bağlı yaralanma, temizlik departmanındaki istihdam için kimyasal ve biyolojik risk etmenlerinin yanı sıra ergonomik riskler, otel işletmelerinin konaklama ve eğlence sektörü üzerindeki faaliyetine dayalı hizmette görev alan istihdam için aydınlatma ve gürültü kaynaklı maruziyet mevcut olmak üzere riskler mevcuttur. Bu risklerden tamamen korunmak bir amaç olarak ele alınabilse de uygulamada böyle bir sonuca ulaşmak mümkün değildir. Bu bağlamda çalışma ortamında sağlık ve güvenliği tehdit eden risk unsurlarından olabildiğince korunmayı esas almak gerekmektedir. Bu noktada çalışma ortamındaki sağlık ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesini hedefleyen iş sağlığı ve güvenliği; hem otel işletmeleri ve çalışanları hem de diğer sektörlerdeki işletme ve istihdam için ülkelerin geneli açısından son derece önem arz etmektedir.

Bu durum, ticari faaliyetler için en önemli kaynak olan insan faktörlerinden etkilenen endüstriyel kazalar, meslek hastalıkları, iş sağlığı ve güvenliği için çeşitli uygulama ve stratejilerin geliştirilmesine yol açmıştır. Günümüzde iş sağlığı ve

güvenliği alanında pek çok gelişme var ama endüstriyel kaza istatistikleri hala yüksektir. Bu nedenle dünyanın iş sağlığı ve güvenliğine daha fazla önem vermesi ve yeni stratejiler geliştirmesi gerekmektedir.

İşletmelerde iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulmasıyla birlikte, iş kazası ve meslek hastalıklarının yol açtığı ekonomik maliyetleri en aza indirmek mümkün olabilmektedir. Ayrıca iş kazası ve meslek hastalıklarının toplum nezdinde meydana getirdiği manevi kayıplar, iş sağlığı ve güvenliğinin sadece ekonomik değil aynı zamanda etik bir anlayış olduğunu göstermektedir.

Turizm sektöründe otelcilik, özellikle gelişmekte olan ülkelerde giderek daha önemli hale gelmektedir. Turizm endüstrisi, küresel ekonomik kriz sırasında bile gelişiyor ve istihdam yaratıyor gibi görünüyor. Turizm sektörünün bel kemiğini oluşturan otelcilik sektörünün gelişmesi bölgedeki istihdam olanaklarını artırmaktadır. Turizm geliştikçe; Otelcilik işine ek olarak, büyüyen bir ulusal ve hatta uluslararası istihdamda artış yaşanmaktadır.

Turizm işletmelerinin sayısı arttıkça istihdamın ve rekabetin de artması sektörde çalışanlar için potansiyel risk ve riskleri artırmaktadır. Bu nedenle otel işletmesinin iş kazası ve meslek hastalıklarına akademik bir yaklaşım benimsemesi önemlidir. Sigortasız ve güvensiz çalışanların çalışmaya devam etmesi, stajyerlerin görev dışında tutulması, personelin eğitilmemiş veya yetersiz eğitim almamış olması ve mevsimlik işler nedeniyle mevsimlik ve mevsimlik bir iş olarak görüldüğü için önlemlerin göz ardı edilmesi, otelcilik sektörü için bir önceliktir. Günümüzde turizm geliri, ülke ekonomisine yapılan yatırım, çalışan sayısı ve önemi ile birlikte büyümektedir. Otel işletmelerinde iş sağlığı ve güvenliği, çalışanlar ve müşteriler için hayati bir rol oynar. Endüstriyel gelişme ve ortaya çıkan çalışma biçimlerinin bir sonucu olarak, dikkate alınması gereken tehlikeler ve riskler artmıştır. Risk yönetiminin en büyük zayıflıklarından biri turizm şirketlerinin çeşitliliğidir.

Tüm işyerlerinde olduğu gibi otel işletmesi çalışanlarının ve misafirlerinin sağlık ve güvenliğini korumak işveren ve işveren temsilcilerinin sorumluluğundadır. Bunda önemli bir adım, işyerinde bir İSG kültürü oluşturmaktır.

İş sağlığı ve güvenliğine yönelik işletmelerin sahip oldukları sorumluluklar, pek çok ülkede yasal mevzuatlar çerçevesinde teminat altına alınmaktadır. Türkiye'nin Avrupa Birliği normlarına uyum sürecinde, 2003 yılından itibaren iş sağlığı ve

güvenliği ile ilgili çeşitli yasal düzenlemeleri söz konusu olmuştur. Özellikle 2003 yılında yürürlüğe girmiş olan 4857 sayılı İş Kanunu, bir önceki 1475 sayılı kanuna göre iş sağlığı ve güvenliği bağlamında daha kapsamlı düzenlemelere yer vermiştir ancak 4857 sayılı İş Kanunu, sadece 50 ve üzeri personel çalıştıran işletmelere birtakım yükümlülükler getirmiştir.

Ayrıca 4857 sayılı kanunun kapsamı, işveren ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalışanlarla sınırlı kalmaktadır. Dolayısı ile 4857 sayılı kanunun iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili uygulamaları, kanunun dışında kalan kamu kuruluşlarını kapsamı dışında tutmaktadır. Ayrıca 4857 sayılı kanunda açıklanan iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları, yaptırımlardan oluşan kuralcı bir anlayışa sahiptir.

4857 sayılı kanundaki kuralcı anlayışın yerine, ulusal anlamda sağlık ve güvenliği destekleyerek bunun bir kültür haline getirilmesine olan ihtiyaç, 6331 sayılı kanuna zemin hazırlamıştır. AB normlarına uyum sürecinin önemli bir yapı taşı olan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 2012 yılı Haziran ayında kabul edilmiştir. Bu kanunla birlikte iş sağlığı ve güvenliği, kamu kurum ve kuruluşlarını da kapsayan bir düzenleme halini almıştır. Ayrıca 6331 sayılı kanunla birlikte, çalışanların işletmedeki sağlık ve güvenlik politikalarına katılımı sağlanmış; uzmanlar, devlet, işveren ve çalışan arasındaki koordinasyona dikkat çekilmiştir. Bu bağlamda ilgili kanunla birlikte, iş sağlığı ve güvenliğinin bir “kültür” haline getirilmesinde önemli bir adım atılmıştır.

İş kazaları hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde önemli sosyal ve ekonomik hasara neden olur, ancak son yıllarda bazı mekanik önlemlere bağlı olarak endüstriyel kazalarda istikrarlı bir düşüş olmuştur. Bu yüzyılda otomasyona odaklanan hizmet sektöründe üretim araçları arttıkça risk faktörleri de artmaktadır. Turizm ve otelcilik gibi hizmet sektörünün dumansız sektörleri en çok etkilenenler arasındadır.

1.2.TEZİN AMACI

İstihdam oranı yüksek olan ve geniş hizmet yelpazesi sunan otelcilik sektörünün iş sağlığı ve güvenliği açısından pek çok riski beraberinde getirmesi nedeniyle otelcilik sektöründe iş güvenliği kavramının önemi artmıştır. Bu çalışmanın amacı, sektördeki iş sağlığı ve güvenliği durumunu anlamak, işletmelerin iş sağlığı

ve güvenliği risklerini belirlemek ve işletmelerde acil durum önlemlerinin ne ölçüde uygulandığını belirlemektir.

1.3.TEZİN ÖNEMİ

Otel firmalarının iş sağlığı ve güvenliği açısından yaptığı çalışmalar, işgücünün çeşitliliği ve profesyonelliği ile genç çalışan ve stajyer sayısının diğer sektörlere göre daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca otel işletmecileri, mevsimlik tatilciler, hafta sonu partileri, balolar, toplantılar vb. Bunun yanı sıra personel alımı, bu sektörde iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının önemini artırmaktadır. Bu çalışmanın bilimsel katkısı otel işletmelerinde uygulanan iş sağlığı ve güvenliği sisteminin ayrıntılı olarak işlenerek ilgili literatür içerisinde bilimsel kaynak oluşturmasıdır.

1.4.TEZİN YÖNTEMİ

Risk değerlendirmesinde işletmelerin her birine uygulanabilir olması, risklerin derecelendirilmesinde olasılık ve şiddet durumlarına frekans faktörünü de ilave eden bu bağlamda üç dereceli ve daha etkili bir derecelendirme yapmaya olanak tanıyan Fine-Kinney metodu seçilmiştir. Otel içinde yapılan işin niteliği göz önüne alınarak, Fine Kinney metodu ile hazırlanmış olan risk değerlendirmesi altıncı bölümde gösterilmektedir. Kullanılmış olan risk değerlendirme metodu aşağıda verilmiştir.

Ayrıca araştırmamızda nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemi arasından dokümantasyon yönteminden yararlanılmıştır. Verilerin toplanmasında, kitaplar, süreli olan yayınlardan ve makalelerden faydalanılmıştır. Bunun yanı sıra kütüphane, yazılı olan medya ve internetten yararlanılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

OTEL İŞLETMELERİ

İnsanların kalite konusundaki beklentilerinin değişmesi ve gelişmesinin bir sonucu olarak, kalite otel işletmeciliği için ve tüm hizmet işletmeleri için ayrılmaz bir rekabet unsuru ve stratejik bir kavram haline gelmiştir. Ürün çeşitlendirmenin tatmin edici bir seviyeye ulaştığı bir zamanda, otel tesisleri, varlıklarını sürdürmek ve rakiplerine üstünlük sağlamak için misafirlerinin beklentilerine uygun bir kalite anlayışı kabul etmelidir.

Misafirlerinin beklentilerini karşılayan veya aşan şirketler, misafirlerin memnuniyetini sağlayabilir. Böylece, rekabetin yoğun olduğu modern iş dünyasında, otel işletmesi mevcut misafirlerini koruyabilecek ve potansiyel misafirlerini olumlu duyurularla gerçek misafirlere dönüştürmek açısından rakiplerinden daha karlı olacaktır.

Hizmet kalitesini iyileştirmek isteyen bir işletme, önce mevcut hizmet kalitesi seviyesini belirlemelidir. Daha sonra gerektiğinde hizmet kalitesini iyileştirmek için ne yapılması gerektiğine karar verilebilir. Otel işletmelerinin hizmet kalitesinin değerlendirilmesi, sunulan hizmetten misafirlerin memnuniyet derecesinin belirlenmesinden ibarettir. Çünkü hizmet kalitesi misafirlerin beklentileri ile sunum sonrası algıları arasındaki fark ve bu farkın yönü ile ilişkilidir.

2.1.OTEL İŞLETMELERİ KAVRAMI

Konusu, insanların ihtiyaçlarını karşılayacak mal ve hizmetlerin üretimi olan otel işletmeleri kavramı 19. yüzyılda öne çıkmıştır. Bu yapıda, ekonomik ve sosyal değişikliklerden dolayı insanların artan ihtiyaçlarını karşılamak, organizasyonların faaliyetleri açısından işlevsel hale dönüşmesine neden olmuştur.¹ İnsanların ihtiyaç duyduğu ekonomik mal ve hizmetleri üreten birimlere işletme denir. Mal ve hizmet üretimine ek olarak, işletmeler aynı zamanda tüketicilerine dağıtım veya pazarlama faaliyetleri de yapmaktadır. Bu durumda işletmeler mal ve hizmetlerin üretimi ve / veya pazarlanmasında yer alan birimler olarak düşünülmelidir.²

¹ Mehmet Bakır, Denetim, (Trabzon: Dilara Yayınevi, 2005), 2.

² Muammer Doğan, İşletme Ekonomisi ve Yönetimi, (Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2010), 5.

Aşağıda işletme kavramının çeşitli tanımları verilmektedir;

“Bu, emek, sermaye ve diğer üretim faktörlerini planlı, bilinçli ve sistematik bir şekilde birleştiren ve mal veya hizmetlerin üretimini ifade eden ve hedeflerine ulaşmak için üretim kaynaklarının kullanımı konusunda ekonomik ve rasyonel kararlar veren bir sosyal, ekonomik ve teknik birimdir”.³

Üretim faktörlerini doğrudan ya da en doğrudan insan ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde birleştirerek mal ya da hizmet üreten birimler olarak tanımlanmaktadır.⁴

İşletme; Tüketici istek ve ihtiyaçlarına uygun ürün ve hizmetleri üreten ve / veya satan ekonomik, sosyal ve teknik kuruluşlar, üretim faktörlerini bilinçli ve sistematik olarak birleştirerek belirli bir miktarda kar elde etmek ve hizmetleri oluşturmak.⁵

Bu tanımlara göre bir işletmenin ana unsurlarını şöyle sıralayabiliriz;⁶

- İş, öncelikle sosyal bir işbirliği sistemidir.
- İş ekonomik bir birimdir. Yani, şirket en azından iş kanununa uygun olarak çalışır ve faaliyetlerinin sonucu olarak makul bir kâr elde etmeye çalışır.
- Şirketin amacı, insanların ihtiyaçlarını karşılayacak mal ve hizmetleri üretmektir.
- Son olarak, işletme sadece ekonomik bir birim değil, aynı zamanda teknik bir birimdir.

Bilindiği üzere, ekonomi bilimi insan ihtiyaçlarını sonsuz, kaynakları ise sınırlı kabul etmektedir. Ekonomik ve teknik birimleri doğrudan veya dolaylı olarak karşılamaya çalışırken, sınırsız insani ihtiyaçlar tarafından üretilen uygun mal veya hizmet oranlarını birleştirerek yaratılan üretim faktörlerini kullanan bilim ve teknoloji genellikle işletme olarak adlandırılır.⁷ Bu açıklamalar ışığında, bir kuruluş ekonomik ürün veya hizmetlerin üretimi ve / veya pazarlanması ile ilgilenen tüzel kişiler olarak

³ Mehmet Şerif Şimşek, *İşletme Bilimlerine Giriş*, (Konya: Eğitim Akademi Yayınları, 2010), 44.

⁴ Tamer Koçel, *İşletme Yöneticiliği*, (İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2011), 53-54.

⁵ İsmail Efil, *İşletme Yönetimi, Yönetim Düşüncesi Fonksiyonları ve Yeni Yönetim Teknikleri*, (İstanbul: Aktüel Yayınları, 2004), 3.

⁶ Şimşek, *İşletme Bilimlerine Giriş*, 44.

⁷ Ahmet Vecdi Can, Süleyman Uyar, *İşletmelerde Faaliyet Denetimi*, (Ankara: Nobel Yayınları, 2010), 8.

tanımlanır. Kural olarak, işletmeler bu amaç için kar üretimi yapmaktadır. Bu bağlamda bir işletme, üretim faktörlerini birleştirerek kar elde etmek amacıyla üretime giren ekonomik bir birim olarak tanımlanabilir.⁸ İşletmeler genel ve hizmet işletmeleri gibi farklılıklara maruz kalabilir.

İşe yerleştirme; iş isteyenlerin meslek ve nitelikleri göz önünde bulundurularak işverenlerin talepleri doğrultusunda elverişli kişilerin seçilerek, uygun işle uygun kişiyi eşleştiren iki taraflı bir hizmettir.⁹ Konaklama alanında düşünülen işletmeler otel, motel, dinlenme evi, biniş evi, kamp alanı, sağlık turizmi şirketleri ve bungalovları, çeşitli kuruluşların pansiyon ve biniş yerleri, pansiyon ve turistik bölgelerin kiralanması ile ek konaklama sağlayan oteller olarak listelenebilir. Bu işletmeler bir yandan sosyo-psikolojik ihtiyaçları karşılarken, bir yandan seyahat eden insanların fizyolojik ihtiyaçlarını karşılar.¹⁰

Otel, özel bir öz sözleşmesi gerekmeksizin sunulan hizmete özel fiyat isteyen, ve kabul edenlere yiyecek ve içeceklerin verilmekte olduğu bir konaklama yeri olarak tanımlaması yapılmaktadır.¹¹

Sonuç olarak bölgede turizm hakkında konuşmak için ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılayan bir işletmeye sahip olmak çok önemlidir. Turizm işletmeleri hem yerli hem de yabancı misafirlere hizmet eder.¹² Otel işletmesini tam olarak anlamak için tarihi gelişimi incelemek gerekir.

2.2.OTEL İŞLETMELERİNİN TARİHİ GELİŞİMİ

Otelciliğin tarihsel gelişimi incelendiğinde çok eski zamanlara dayandığı görülmektedir. Bu nedenle dünyada otelciliğin tarihsel gelişim süreci ve Türkiye'de otelciliğin gelişimi ayrı başlıklar altında incelenmiştir.

⁸ Doğan, *İşletme Ekonomisi ve Yönetimi*, 6.

⁹ Adem Öğüt, Hasan Kürşat Güleş, Ali Şükrü Çetinkaya, *Bilişim Teknolojileri Işığında Turizm İşletmelerinde Yönetim: Enformatik Bir Bakış*. (Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2003), 53.

¹⁰ Volkan Altıntaş, "Avrupa Birliği İşletmeler Politikası Perspektifinde KOBİ Kapsamına Giren Konaklama İşletmelerinin Finansman Yapıları ve Türkiye Karşılaştırması", (Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2005), 59.

¹¹ Murat Öz, "Otel İşletmelerinde Yöneticilerin İş Tatmininin Değerlendirilmesi: Beş Yıldızlı Otellerde Bir Uygulama", (Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin 2006), 5.

¹² Sebahattin Karaman, "Balıkesir Bölgesi Turizm Arz -Talep İncelemesi ve Turizm Geliştirilmesi İçin Bir Model Önerisi", (Doktora Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir 1998), 43.

2.2.1.Dünyada Otel İşletmeciliğinin Gelişimi

Otel endüstrisinin tarihsel gelişimi göz önüne alındığında, bu endüstrinin doğuda ve batıda farklı şekillerde oluştuğu ve farklı amaçlara sahip olduğu anlaşılmaktadır. Aslında, insanların seyahatlerinden kaynaklanan konaklama endüstrisi, doğuda hayır kurumları, müşterilerin ilahi misafir olarak alındığı kervansaraylar ve batıda ticari işletmeler olarak oteller olarak sunulmuştur. Zaman içinde, doğu kervansaray topluluğunun hayırseverlik biçimindeki ekonomik refah kaybı yavaş yavaş ortadan kalkarken, batıda varlıklı kitleleri hedef alan ticari kitleler kitle seyahatinin etkisiyle gelişmeye başlamıştır.¹³

Daha sonraları otel şeklinde isimlendirilen meyhaneler, özellikle sanayi ve seyahatin yaygın hale gelmesi ile buna paralel şekilde gelişim göstermiştir. Antik Roma döneminde günümüz otellerinin ilk örneği sayılabilecek Posting Evleri, antik Roma döneminde geliştiği ve konuttaki gezginlerin ihtiyaçlarını karşıladığı bilinmektedir.¹⁴

Ortaçağda misafirperverlik bir Hıristiyanlık görevi olarak kabul edildiğinden, birçok manastır ve dini kuruluş yolculara ücretsiz konaklama ve yiyecek sunan hanlar olarak görev yapmışlardır. Konaklama hizmetine girişimci gözülle bakılması ve bu düşüncenin kısa sürede İtalya'da yayılması, günümüz otelciliğinin doğuşunda önemli bir rol oynamıştır. Ortaçağ dönemindeki tipik bir handa, bir yemek odası, yolculara özel banyolu odalar, araba sürücüleri, handa çalışanlar için büyük bir oda ve ahırlar bulunaktaydı. Bu dönemde İngiltere'de turizmin artmasıyla birlikte aristokratlar yerine sıradan gezginlere hizmet veren İngiliz otelleri kurulmuştur.¹⁵

17. ve 18. yüzyıllar arasında, misafirperverlik ve konaklama kavramlarında önemli değişiklikler olmuştur. Bu bağlamda özellikle İngiltere'de konaklamaya ilişkin olarak kalite oldukça artmıştır. Bu dönemde, ilkbahar ve atlı arabaların yardımıyla geziler yapıldı. Londra'dan Edinburgh'a yolculuk birkaç gün sürerdi ve bir gece kalmalı şekilde bu yolculuklar yapılırdı. Yolcular çoğunlukla varlıklı ve lükse alışkın olduklarından, bu araçların miktarı ve kalitesi bu değişikliklere paralel olarak

¹³ Saime Oral, *Otel İşletmeciliği ve Verimlilik Analizleri*, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2005), 22.

¹⁴ Orhan Batman, *Otel İşletmelerinin Yönetimi*. (Adapazarı: Değişim Yayınları, 1999), 41.

¹⁵ Oral, *Otel İşletmeciliği ve Verimlilik Analizleri*, 23.

artmıştır. Bu oteller ve tavernalar özellikle köylüler, soylular, politikacılar ve rahipler gibi belirli bir toplum kesimini oluşturan grupların buluşma buluştukları mekânlardır.¹⁶

Otel olarak görev yapan ilk bina, 1794 yılında New York'ta açılan City Hotel'dir. Ancak, birinci sınıf bir otel, 1829'da Boston'da açılan Tremont House'dur.¹⁷

Daha sonra daha modern konaklama tesisleri ortaya çıkmıştır. 18. yüzyılda, soylular için Saray Sarayı olarak adlandırılan saray otelleri Avrupa'da inşa edildi.¹⁸

II. Dünya Savaşı'ndan sonra Conrad Hilton, Chicago'daki Stevens Hotel 2000 otel kiralama için bir talep olduğunu fark etti. Palmer House daha sonra Los Angeles'ta Waldorf, Astoria Plaza ve Town House'u satın aldı ve 1950'de dünyanın ilk büyük modern otel zincirini oluşturmak için Hilton ve Statler Hotels'i birleştirdi.¹⁹

Hava seyahatlerinin artması uluslararası çalışan havayolu firmalarının otel işine girmesine neden olmuştur. Böylece önemli destinasyonlara seyahat edenler için uygun konaklama imkânı sağlanmıştır. Bu oluşuma örnek olarak Pan American World Airways' in Intercontinental otel zincirini satın alması gösterilebilir. Bu koşullar altında süre gelen 1950, 1960 ve 1970' li yıllar konaklama sektörünün hızlı gelişme göstermesine sebep olmuştur.²⁰

Günümüzde sadece modern ve büyük bir otel işletmesi değil, diğer otel işletmeleri de oldukça gelişmiş ve yüksek hizmet standartları sunmaktadır. Nitekim, turizm sektörü dışında faaliyet gösteren işletmelerin ortak çalışmaları ve pazar paylarındaki artış sayesinde bu işletmeler güçlenmektedir.²¹

¹⁶ Diana Borş, "Konaklama İşletmelerinde Stresin Çalışan Performansına Etkileri: Belek'teki 5 Yıldızlı Otel İşletmelerinde Bir Uygulama", (Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2010), 11.

¹⁷ Batman, *Otel İşletmelerinin Yönetimi*, 42.

¹⁸ Şafak Ünüvar, "Konaklama İşletmelerinde Reklam Kampanyaları Uygulamaları: Stratejik Bir Yaklaşım", (Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2008), 18.

¹⁹ Borş, "Konaklama İşletmelerinde Stresin Çalışan Performansına Etkileri: Belek'teki 5 Yıldızlı Otel İşletmelerinde Bir Uygulama", 12.

²⁰ Borş, "Konaklama İşletmelerinde Stresin Çalışan Performansına Etkileri: Belek'teki 5 Yıldızlı Otel İşletmelerinde Bir Uygulama", 12.

²¹ Şeyda Yıldız, "Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinin Örgüt Yapılarının Mekanik-Organik Örgüt Yapısı Bağlamında İncelenmesi", (Tezsiz Yüksek Lisans Bitirme Projesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta 2011), 28.

2.2.2.Türkiye'de Otel İşletmelerinin Tarihsel Gelişimi

Türkiye'de konaklama hizmetleri Avrupa'dan yüzyıllar önce tartışıldı. Avrupa'daki İngiliz otelleri ilkel olsa da, Türkler, yolcuların ihtiyaçlarını karşılamak için Anadolu'da kervansaray inşa etmeye başlamıştır. Selçuklu imparatorluğunda Türk otel yönetiminin kökleri olan ilk otel ve kervansaray örnekleri görülmüştür. Bu kervansaraylar özellikle ticari amaçlar için inşa edilmiş ve bu alanda her çeşit olanakları sağlamalarının yanı sıra özellikle ticarete destek veren kuruluşlar olarak da bilinmektedirler.²² İlk kervansaray, 1019-1020 yıllarında Rybat Mahi (Batman, 1999) adı altında Mahmut Gazneli tarafından yaptırılmıştır.

Anadolu'nun strateji ve ekonomik önemini anlamış olan Selçuklular özellikle kervansaray yapımına önem vermişlerdir. Bu dönemde önemli kervansaray örnekleri, Konya-Aksaray yolundaki Sultan Han, Ürgüp yakınlarındaki Sary Han ve Antalya yakınlarındaki Evdir Han. Yurттаşların döneminde birçok otel ve kervansaray inşa edilmiştir. Oteller ve kervansaraylar devlet büyükleri ve zenginler tarafından önemli yollara inşa edilmiş ve bu kervansaraylar genellikle yerleşim yerlerine yakın olan yerlere inşa edilmiştir.²³

Modern anlamda ilk otel, 1892 yılında İstanbul Tepebaşı'de, ülkemize gelen seçkin misafirleri ağırlamak için vagonlar listesine (uyku ve yemek için uluslararası vagonlar) göre inşa edilen Per Pera Palas Hotel'dir. 1914 yılında kurulan Pera Palas Hotel ve Tokatlıyan Hotel, bu dönemde Avrupa ve Orta Doğu'daki en lüks otellerden biri olarak kabul edilmektedir.²⁴

Cumhuriyetin ilanından sonra yavaş yavaş gelişmeye başlayan yerli ticaretle uğraşan kişilerin ihtiyaçlarını karşılamak için Park Otel'in 1931' yılında İstanbul'da açılmıştır. Ayrıca, 1955'teki kuruluşundan bu yana uluslararası ilişkilerin yoğunlaşmasına bağlı olarak yabancı ülkelere gelen misafirlerin konaklama yeri olan Hilton Otel'de konaklama şartlarını yerine getirmiş olan başka bir ülkedir. Hilton, daha sonra diğer otel işletmelerinden farklı farklı olarak otel işletmelerinde çalışabilecek olan personelin yetiştirilmesinde önemli rol üstlenerek okul görevi görmüştür. Ülkemizde özellikle 1980 senesine kadar otelcilikle alakalı belirli faaliyetler olsa da gerçek anlamda otelcilik faaliyeti 1983 senesinde ortaya çıkmıştır.

²² Oral, *Otel İşletmeciliği ve Verimlilik Analizleri*, 24.

²³ Batman, *Otel İşletmelerinin Yönetimi*, s.42.

²⁴ Borş, "Konaklama İşletmelerinde Stresin Çalışan Performansına Etkileri: Belek'teki 5 Yıldızlı Otel İşletmelerinde Bir Uygulama", 13.

1983 yılında yaklaşık 60 bin olan turizm faaliyeti sertifikası bulunan yatak sayısı günümüzde 600 bini aşmış durumdadır.²⁵

2.3.OTEL İŞLETMELERİNİN ÖNEMİ

Otel işletmeleri, yöre insanının ve farklı bölgeden gelen kişilerin birbirleriyle tanışıp iyi ilişkiler kurmalarında, başka ülke halklarının ülkemizi doğru tanınması ve anlaması bakımından oldukça önemli katkıda bulunmaktadır. Otel işletmesi, kurulduğu ülkede önemli bir rol oynamaktadır, çünkü iş toplantıları, toplantılar ve konferanslar, eğlence ve konaklama için çeşitli imkanlar sunmaktadır. Oteller, harcama fırsatı ile harcama eğilimi gösteren misafirleri çeken önemli yerlerdir. Konaklayan kişileri otelde yaptıkları harcamalar sayesinde, bu harcamaları toplumdaki diğer insanlara dağıtarak doğrudan veya dolaylı olarak yerel ekonomiye katkıda bulunurlar. Oteller, yabancı misafirlerin döviz bıraktıkları ve bu bağlamda ülkenin ödemeler dengesine vazgeçilmez bir katkı sağladıkları önemli merkezlerdir. Özellikle zengin turizm olanakları ve sınırlı ihracat imkânları olan ülkelerde, önemli döviz kurları olarak kabul edilirler. Oteller, diğer sektörlerin ürünlerini kullanması için de önemlidir. Örneğin, otellerin inşası ve modernizasyonu inşaat sektörü ve diğer ilgili endüstriler için işler yaratmaktadır. Bununla birlikte, doğrudan otellerin oluşturulmasına ek olarak, otel işletmesi piyasasına daha fazla iş sağlanmaktadır. Oteller, bölgedeki halk için önemli bir misafirperverlik kaynağıdır. Otel restoranları, barları, spor alanları, balo salonları, ziyafetler, kokteyller, konferans salonları ve diğer hizmetler yerel müşterileri çekmektedir. Böylece otel işletmesi, içinde bulunduğu toplumun sosyal merkezi haline gelir.²⁶

2.4.OTEL İŞLETMELERİNİN ÖZELLİKLERİ

Bir otelin özelliklerini şöyle sıralayabilirsiniz:²⁷

1.Otel İşletmeleri “Zaman” Satar: Bir otel odası 24 saat içinde satılır ve otel için satılmayan bir oda kaybolur. Otel hizmetlerinde stok yapmak mümkün olmadığından, üretim veya hazırlık sırasında satılmalıdır.

²⁵ Yıldız, “Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinin Örgüt Yapılarının Mekanik-Organik Örgüt Yapısı Bağlamında İncelenmesi”, 29.

²⁶ Ahmet Aktaş, Turizm İşletmeciliği ve Yönetimi, (Antalya: Azim Matbaası, 2002), 18-19.

²⁷ Batman, *Otel İşletmelerinin Yönetimi*, 43.

2. Otel işletmeciliği “İnsan Gücüne” Dayanır: Otel işletmesinde işgücünü temel olarak hizmet vermek ve işlevleri yerine getirmek için kullanılmaktadır. Bir kişinin rolü ve önemi hizmet sunumunda ve müşterilerin psikolojik memnuniyetini sağlamada büyük öneme sahiptir. Otomasyonun girebileceği alanlar sınırlıdır ve yine yatak yapımında, bulaşıkların hazırlanmasında ve bakımında büyük miktarda emek kullanılır. Bu nedenle emek yoğun bir sektör olmaya devam etmektedir.

3. Otel Hizmetleri Otel Personeli Arasında Yakın İşbirliği ve Karşılıklı Yardımı Gerektirir: Otel, birbirine bağlı parçalardan oluşan ekonomik ve sosyal bir yapıdır. Bu nedenle otel personelinin yakın işbirliği ve karşılıklı yardımlaşması esastır. Bu özelliğin otelin başarısı üzerinde olumlu veya olumsuz bir etkisi vardır.

4. Otel İşletmeleri Günün 24 Saati Haftanın 7 günü ve Yılın 365 Günü Sürekli Hizmet Veren İşletmelerdir: Otel çalışanları müşterilerini rahatlatmak ve onların eylemlerini sağlamak zorundadır. Müşterilerin otelde daha rahat hissetmeleri için, rahat ve huzurlu bir ortam yaratmada birbirleriyle temas halinde olan personel nitelikli olmalı ve insan psikolojisini anlamalıdır.

5. Otel İşletmeciliği Dinamiktir: Bir otel hizmet üreten bir fabrika olarak kabul edildiğinde, teknolojisine ve hizmet anlayışına bağlı olarak sürekli değişen bir sektördür.

6. Otel İşletmeciliğindeki Risk Faktörü Yüksek: Turizm endüstrisindeki talep, tespit edilmesi zor olan ekonomik ve politik koşullara bağlıdır ve oteldeki dalgalanmalar bu sektörün hızlı biçimde etkilenmesine neden olmaktadır.

2.5.OTEL İŞLETMELERİNİN SINIFLANDIRILMASI

Otelcilik endüstrisi ve otel işletmeleri, insanların gereksinimlerinin değişmesine ve turizmdeki gelişmeye bağlı olarak zaman içerisinde birbirinden farklı şekiller almıştır.²⁸

2.5.1.Konaklama Amacı Bakımından Otel İşletmeleri

2.5.1.1.Kaplıca-Kür Otelleri

Bu tür bir otelde çeşitli banyo uygulamaları sunan bir spa ve buna benzer olan hizmetler bulunmaktadır. Tedavi ve rahatlamanın birlikte yapıldığı, şifalı sulara sahip

²⁸ Hikmet Öztekin, İbrahim İlhan, “Konaklama Endüstrisi ve Konaklama İşletmelerinin Sınıflandırılması”, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5, (1994): 14.

bölgelerde sağlık turizmi merkezidir. Bu tesisler ayrıca, kaplıcalardan, deniz suyundan, doğal maddelerle çamurdan veya masaj ve beden eğitimi gibi solunum veya mekanik ve elektriksel araçların yanı sıra halk sağlığı ve tıbbi tedavi gibi hizmetler yoluyla içme suyu da sağlamaktadır.²⁹

2.5.1.2.Tatil (Resort) Otelleri

Bu oteller özellikle tatilcilerin istekleri çerçevesinde tasarlanmakta ve bu çerçevede organize olmaktadır. Bu otellerde daha fazla eğlence hizmeti ve oyun tesisi ön plana çıkmaktadır. Bu otellerin müşteri yapıları otellerin bölgesel durumu ve amaçlarına göre değişim göstermektedir.³⁰

2.5.1.3.Dağ Otelleri

Dağ otelleri, özellikle kış sporları maksadıyla seyahat eden kişilere hizmet vermek amacıyla kurulan tesislerdir. Bunun yanında, dağ havası almak ve dinlenmek amacıyla da bu tür oteller tercih edilmektedir. Bu otellerin, kuruluş amaçlarına uygun mimari yapıda inşa edilmiş ve uygun malzeme ile donatılmış olmaları gerekmektedir.³¹

2.5.1.4.Toplantı (Kongre) Otelleri

Bu tür oteller; kongreler, seminerler, kurslar, çalışma grupları, denetim grupları, tartışma grupları, komisyon toplantıları, yuvarlak masa toplantıları, genel toplantılar, konferanslar ve sempozyumlar şeklindedir. Bunun yanı sıra dinlenme, dans salonları, yüzme havuzları, farklı lokasyonlara sahip işletmeler gibi çeşitli oyun odaları ve aktivite odaları da bulunmaktadır.³²

²⁹ Nazmi Kozak, Meryem A. Kozak, Metin Kozak, Genel Turizm, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2000), 52.

³⁰ Oral, *Otel İşletmeciliği ve Verimlilik Analizleri*, 16-17.

³¹ Kozak, Kozak ve Kozak, *Genel Turizm*, 52.

³² Kemal Kantarcı, Konaklama İşletmelerinde Önbüro İşlemleri ve Yönetimi. (Ankara: Detay Yayıncılık, 2004), 36.

2.5.2.Buldukları Yere Göre Otel İşletmeleri

2.5.2.1.Merkezi Oteller

Bu tür otel işletmeleri, şehir merkezlerinde, iş ve ticaret merkezlerine yakın yerlerde kurulan tesislerdir. Merkezi otel işletmelerinin sunduğu hizmetlerden daha çok iş amaçlı seyahatlerde bulunan kişiler faydalandığı için müşteri devir hızı oldukça yüksektir.³³

2.5.2.2.Karayolları Kavşak Otelleri

Araba ile seyahat eden insanları ağırlama gereksinimlerini karşılayan işletmelerdir. Genellikle yerleşim yerlerinin dışında, otoyol boyunca veya yakınlarda bulunurlar. Konaklama hizmetlerine ek olarak, yiyecek ve içecek, araç park yeri gibi hizmetler de sunmaktadırlar.³⁴

Otellerin otoyol kavşağındaki en önemli özelliklerinden biri, yollarda seyahat eden müşteriler için görsel işaretlerinin olmasıdır. Bu oteller çok sınırlı müşteri konaklamalarına sahiptir. Bu nedenle verilen hizmetler daha sınırlı olduğu için oda başına çalışan sayısı azalmaktadır.³⁵

2.5.2.3.Havaalanı ve Liman Otelleri

Havacılık endüstrisinin gelişmesiyle birlikte bu alanların yanında büyük otel işletmeleri kurulmuştur. Bu tür otellerin olumlu yönlerinden biri de turizm merkezlerine yakınlığıdır. Havayolu müşterileri, iş kadınları, iş adamları, gece misafirleri, gecikmeli uçuşlar ve havayolu çalışanları bu otellerin hedef kitesidir. Otel ile havaalanı arasındaki doğrudan telefon görüşmeleri, misafirlerin rezervasyonlarını ve otele göndermelerini kolaylaştırmaktadır. Pek çok havaalanı oteli de konferans salonuna sahiptir. Uçakla seyahat eden ve bu tür tesislerde toplantı yapan misafirler, bu tür oteli tercih edeceklerdir, çünkü zaman kazanırlar ve uygun maliyetlidirler.³⁶

³³ Oral, *Otel İşletmeciliği ve Verimlilik Analizleri*, 16.

³⁴ İrfan Mısırlı, *Konaklama İşletmelerinde Önbüro Teknikleri ve Uygulamaları*, (Ankara: Detay Yayınları, 2001), 10.

³⁵ Oral, *Otel İşletmeciliği ve Verimlilik Analizleri*, 18.

³⁶ Mısırlı, *Konaklama İşletmelerinde Önbüro Teknikleri ve Uygulamaları*, 5-6.

Liman otelleri- bunlar büyük liman kentlerinde oluşturulan ve havaalanları ile benzerlikteki otellerdir.

2.5.3.Faaliyet Süresi Bakımından Otel İşletmeleri

Otellerin faaliyet süresine göre sınıflandırılması, otellerin sunduğu hizmet süresi dikkate alınarak yapılır.

- **Devamlı oteller:** Yıl boyunca. Büyük şehirlerde ulaşım ve kültür merkezleri ulaşım rotalarında yer almaktadır (Kantarıcı, 2004: 36).
- **Mevsimsel oteller:** Belirli dönemlerde hizmet veren hizmetler. Bu oteller çoğunlukla kıyı ve kış sporları bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Sosyal turizmi ve yurt içi turizmin bir parçası olarak seyahat eden insanlar, bu işletmeleri daha çok tercih ediyor, çünkü sezon dışı fiyatlandırmadan faydalanıyorlar.³⁷

2.5.4.Büyüklikleri Bakımından Otel İşletmeleri

Otelde çalışan personel sayısı, belirli bir süre içinde bir otel çalışanına ödenen toplam ücret veya maaş tutarı, otel sermayesi miktarı, belirli bir süre boyunca sağlanan satış geliri, koltuk sayısı, sosyal ve kültürel etkinlikler için ayrılan bölümler, konferansın kapsadığı alan salon, ziyafet ve restoran salonları. Seyahat acenteleri, kuaför ve perakende satış yeri kiralanan diğer işletmeler otel işletmelerini büyüklüklerine göre sınıflandırmak için kullanılan kriterlerdir³⁸

Büyüklik olarak otel işletmeleri üçe ayrılır; küçük, orta ve büyük otel işletmeleri. Ayrıca özellikleri ile de ifade edilirler;³⁹

- **Küçük otel işletmesi:** En fazla 50 odası ve yaklaşık 100 odası olan otelleri içerir. Böylelikle Türkiye'de 75 yaşın altındaki otellerdeki oda sayısı, küçük işletme sınıfına dahil edilebilir. Bu otel çok az personele sahiptir. Şehirlerde, köylerde ve kasabalarda ve ayrıca çok sayıda turizm etkinliğinin yaşandığı yerleşim yerlerinde oluşturulan bu işletmeler, işletme sahibinin kontrolü altında organizasyonel bir yapıya sahiptir ve birkaç asistandan oluşmaktadır.

³⁷ Kozak, Kozak ve Kozak, *Genel Turizm*, 52-53.

³⁸ Fermani Maviş, *Otel İşletmeciliği: İlke ve Kavramlar*, (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayıncılık, 1994), 58.

³⁹ Sabah Kozak, *Otel İşletmelerinde Önbüro Yönetimi*, (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayıncılık, 1998), 13-15.

Çalışanlar çoğu zaman birlikte çeşitli işler gerçekleştirir. Çok fazla sayıda misafir ağırlamak için uygun olmayan bu otellerin, iş, eğlence amaçlı ve aynı zamanda şehir sakinleri ve sakinleri için bir sosyal merkez yaratma amacıyla gelen veya geçecek kişilerin konut ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflemişlerdir.

- **Orta ölçekli oteller:** Oda sayısı 75 ila 150 otel arasında değişmektedir. Bu sayı, bazı yazarlar için 50-100 ve diğerleri için 100-200 arasında değişebilir. Orta büyüklükteki otel işletmelerinde çalışan personel sayısı az olduğu için etkili bir denetim sistemi mevcuttur. Karar vermenin ve uygulamanın hızlandırılmasında az sayıda yetki alanı önemli bir rol oynamaktadır. Bu otelin karmaşık bir organizasyonel yapıya sahip olmadığını söyleyebiliriz.
- **Büyük otel işletmesi:** Oda sayısı 150 veya daha fazla otel işletmesi olabilir. Bu sayı, bazı yazarlara göre 200, diğerlerinden 200 veya daha fazla alınabilir. Bir kişinin kontrolü altında veya otel işletmeleri ağı şeklinde çalıştıkları görülebilir. Büyük bir otel işletmesi, sistemli ve iyi organize olmuş tedarik, tüketici pazarına girme, reklam, misafirlere daha geniş bir hizmet ve ürün yelpazesi sunma, finansal kaynaklar arama ve özellikle yönetim açısından diğer otel işletmelerine kıyasla birçok avantaja sahiptir.

2.5.5.Hukuki Özellikleri Bakımından Otel İşletmeleri

Otel işletmelerinin yasal sınıflandırması, ülkelerin yasalarına göre değişir. Ayrıca, birçok ülke otelleri Uluslararası Resmi Turizm Örgütleri Birliği tarafından belirlenen kurallara göre sınıflandırmaktadır.⁴⁰

2.5.5.1.Belediye Belgeli Oteller

Belediye sertifikalarına sahip oteller bölgedeki belediyelerden çalışma ruhsatı almaktadır. Belediyeler tarafından tanımlanan nitelikleri taşır ve belediyelerce kontrol uygulanır.⁴¹

2.5.5.2.Turizm İşletme Belgeli Oteller

1983 yılında yürürlüğe giren ve sonraki yıllarda bazı değişiklikler yapan "1983'te turizm yatırımları ve işletmelerin niteliklerine ilişkin Yönetmelik" uyarınca,

⁴⁰ Aktaş, *Turizm İşletmeciliği ve Yönetimi*, 25.

⁴¹ Mısırlı, *Konaklama İşletmelerinde Önbüro Teknikleri ve Uygulamaları*, 12.

otel işletmesi "bir yıldızlı otel", "iki yıldızlı otel", "üç yıldızlı otel" yıldız ", "dört yıldızlı otel "ve" beş yıldız oteldir."⁴²

2.5.5.3.Özel Belgeli Oteller

"Otel", "köşk", "saray", "kasr", "han", "bahçe", "ev", "yalı" gibi yerlerin korunması, bakımı ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla; bir otel işletmesi olarak kullanılması bu durumda, özel bir sertifikaya sahip özel belgeli otel unvanını alırlar.⁴³

2.5.6.Mülkiyetlerine Göre Otel İşletmeleri

Mülkiyetine göre otel işletmeleri üç şekilde sınıflandırılmaktadır;⁴⁴

- **Özel Otel İşletmeleri:** Bunlar, tüm varlıkların bireylere ait olduğu işletmelerdir.
- **Kamu Otel İşletmeleri:** Tüm varlıkların çoğunun devlete ait olduğu işletmelerdir.
- **Karma Otel İşletmeleri:** Kapitallerinin bir kısmı devlet kurumları, bir kısmı da özel sektör tarafından sağlanmaktadır.

2.6.OTEL İŞLETMELERİNİN ORGANİZASYONU

Otel işletmeleri de, diğer tüm işletmeler gibi, önceden belirlenen hedeflere ulaşabilmek için sistemli bir yapı oluşturmalarıdır. Bu sistemli yapı "organizasyon" olarak adlandırılır. Bir organizasyon, bir işi oluşturan departmanlar arasındaki ilişkileri koordine etmek ve hedeflerine ulaşmak için üst yönetim tarafından oluşturulan resmi bir yapıdır.⁴⁵

Başka bir deyişle, organizasyon bir düzendir. İşletmelerde birçok insan aynı anda birçok iş yapmaktadır. İşletmenin önceden belirlediği amaçlara ulaşabilmesi için yapılan işlerin ve bu işleri yapan personelin birbirleriyle olan ilişkilerinin mutlaka

⁴² Faruk Andaç, Turizm Hukuku, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2000), 150-153.

⁴³ Kozak, Kozak ve Kozak, *Genel Turizm*, 57.

⁴⁴ Hasan Olalı, Meral Korzay, *Otel İşletmeciliği*, (İstanbul: Beta Yayın, 1993), 44-46.

⁴⁵ Zeki Akıncı, *Otel İşletmeciliği*, (Ankara: Nobel Yayıncılık, 2011), 25.

bir düzen dahilinde olması gerekmektedir. Bu düzen organizasyon olarak ifade edilebilir.⁴⁶

Bir kuruluşun hedeflerine ulaşmasının en kolay yolu, çalışanlara yetkilerine göre roller, sorumluluklar ve sorumluluklar atamak ve kimin sorumlu olup kimin olmadığını belirlemektir. Bir başka tanıma göre bir kuruluş, işletmenin hedeflerine ulaşmak için gerçekleştireceği faaliyetleri, benzer faaliyetleri gruplayarak, faaliyetlere bakacak personeli belirleyerek ve bunlar arasında sipariş vermeyi tanımlar.⁴⁷

Otel işletmelerinde etkin olarak çalışacak bir organizasyonun oluşturulabilmesi için izlenmesi gereken basamaklar aşağıda sıralanmaktadır:⁴⁸

- Öncelikle organizasyonun gerçekleştirmeyi hedeflediği amacın belirlenmesi
- Bu amacın gerçekleştirilmesi için yapılması gereken işlerin belirlenmesi
- Bu işlerin kim tarafından, nasıl ve hangi yetkiyle yapılacağına belirlenmesi
- Organizasyonda kimin kime karşı sorumlu olduğunun belirlenmesi
- Son olarak da, organizasyonun amacı gerçekleştirmedeki başarısının ölçülebilmesi için denetimin sağlanması gereklidir.

Önceleri otel işletmelerinin organizasyonu basit bir yapıya sahipken, günümüzde çok daha karmaşıklaştığı görülmektedir. Otel işletmelerinin buldukları çevre koşulları, ölçükleri, misafir yapıları, personel sayısı, hedefleri ve bu hedefler doğrultusunda izlediği politikalar ve sunulan hizmetlerin şekli birbirinden farklı olduğu için organizasyon yapıları da farklılaşmaktadır. Ancak hangi organizasyon yapısı olursa olsun, otellerde yapılan faaliyetler temelde aynı niteliktedir.⁴⁹

İş birimleri, gelir merkezleri ve maliyet merkezleri olarak sınıflandırılabilir. Gelir merkezleri,

Misafirlere hizmet veya ürün satışı yoluyla otel için gelir getiren bölümlerdir. Bunun bir örneği “Odalar”, “Yiyecek ve İçecekler”, “Rekreasyon Merkezi”, “Kaplıcalar ve Sağlık Merkezleri”. Maliyet merkezleri, aynı zamanda destek merkezleri olarak da

⁴⁶ Zafer Güvenç, “Termal Turizm İşletmelerinde Hata ve Hilelerin Önlenmesinde Belge Sisteminin Önemi ve Bir Uygulama”, (Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale 2009), 39.

⁴⁷ Olalı ve Kozay, *Otel İşletmeciliği*, 44-46.

⁴⁸ Nurullah Genç, *Yönetim ve Organizasyon*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005), 22.

⁴⁹ Ertuğrul Çetiner, *Konaklama İşletmelerinde Muhasebe Uygulamaları*, (Ankara: Gazi Kitabevi, 2002), 35.

bilinir, doğrudan gelir elde etmek yerine gelir merkezlerini işlevsel olarak destekleyen bölümlerdir. Destek merkezlerine örnek olarak yönetim departmanı, insan kaynakları departmanı, muhasebe departmanı ve güvenlik departmanı dahildir.⁵⁰

Aşağıda, bir otel işletmesinin organizasyonunu oluşturan temel bölümler ve bu bölümlerin görevleri açıklanmaktadır.

2.6.1.Yönetim Bölümü

Otelin yönetiminin büyüklüğüne bağlı olarak, yönetim departmanı, yönetim kurulu, otel müdürü ve otel müdürü asistanı gibi üst düzey yöneticilerin bulunduğu bölümdür. Bu bölümde, teşebbüsü belirli organizasyonel amaçlara uygun olarak yönetmek, organizasyonu yapılandırmak ve kontrol etmek, organizasyon kaynaklarını en etkin ve verimli şekilde kullanmak için önlemler alınmaktadır.⁵¹

Yönetim bölümünün sorumlulukları şöyle sıralanabilir:⁵²

- Otel yönetimi için organizasyonel hedefler tanımlamak ve bu hedeflere uygun stratejiler oluşturmak.
- Üst düzey yönetim kararları ve uzun vadeli planlar.
- Otel işletmesini temsil etmek
- İşletmenin tüm yönetim ve organizasyon faaliyetlerini organize etmek, kontrol etmek ve izlemek
- Otel kavramının tanımı ve korunmasına yönelik endişeler
- Tur operatörleri ve seyahat acenteleri ile görüşmek ve bu amaçla sözleşme imzalamak
- Devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile olumlu ilişkiler kurmak.
- İşletme sahiplerine sorumluluk

İşletme departmanı, faaliyetleri otel işletmecisinin faaliyetlerini destekleyecek en iyi şekilde belirler, faaliyet alanına göre belirlenen bölüm başkanlarını atar ve gerekli yetkileri kendilerine verir.

⁵⁰ Hülya Kurgun, Konaklama İşletmelerinde Odalar Bölümü Yönetimi, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2008), 18.

⁵¹ Güvenç, "Termal Turizm İşletmelerinde Hata ve Hilelerin Önlenmesinde Belge Sisteminin Önemi ve Bir Uygulama", 40.

⁵² Akıncı, *Otel İşletmeciliği*, 26.

2.6.2.Odalar Bölümü

Konaklama bölümü olarak da bilinen oda bölümü, otelin en karlı bölümüdür. Otel işletmelerinin çoğunda bu, bir işletmenin varlığının ana bölümüdür. Oda bölümü ön büro ve iş bölümlerinden oluşmaktadır.⁵³

2.6.2.1.Önbüro Bölümü

Otel işletmelerinin beyni olarak tanımlanabilen ön büro,⁵⁴ misafirlerin karşılandığı, eğlendiği ve gönderildiği yerdir. Otel, misafir ile otel ve ana irtibat noktası arasındaki bağlantıdır. 24 saat içinde hizmet verdiği gerçeği, misafirlerin diğer bölümlerle iletişim kurmasını, sunulan tüm hizmetler hakkında misafirleri bilgilendirmesini, tüm istek ve şikayetlerini işleme koymasını, ön büro departmanının önemini artırmasını sağlıyor.⁵⁵

Otel işletmesinin ölçeği büyük ya da küçük olabilir. Ancak önbüro bölümünün görevleri temelde aynıdır. Bu görevler:⁵⁶

- Otelde kalmak isteyen misafirlerin rezervasyonlarını yapmak
- Otele gelen misafirleri karşılamak
- Satışa hazır olan odaların sayısını ve dökümünü belirlemek ve bu odaların satışını gerçekleştirmek
- Misafirlere ait doldurulması gereken tüm formların doldurulmasını sağlamak, misafir hesaplarını düzenli bir şekilde tutmak ve her an ödemeye hazır hale getirmek
- Gerek otelin özellikleri ve sunduğu hizmetlerle ilgili, gerekse çevreyle ilgili her türlü bilgiyi misafirlere verebilmek
- Misafirlere ait her türlü mesaj, mektup, faks ve emanetlerin ulaştırılmasını sağlamak
- Misafirlerin istek ve şikâyetleriyle ilgilenmek
- Misafir memnuniyetini sağlamak için otelin diğer bölümleriyle ilişki kurmak ve işbirliği içinde olmak

⁵³ Akıncı, *Otel İşletmeciliği*, 27.

⁵⁴ Murat Emeksiz, Medet Yolal, *Konaklama İşletmelerinde Önbüro Yönetimi*, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2007), 32.

⁵⁵ Ayhan Gökdeniz, Yakup Dinç, *Konaklama İşletmelerinde Önbüro Operasyonları ve Yönetimi*, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2011), 41.

⁵⁶ Gökdeniz ve Dinç, *Konaklama İşletmelerinde Önbüro Operasyonları ve Yönetimi*, 42.

- Misafirlerin değerli eşyalarını korumak
- Periyodik olarak raporlar düzenlemek
- Uzun ve kısa dönemli bütçe çalışmaları yapmak
- Misafirlerin güler yüzle otelden ayrılmasını sağlamak

Ön büro bölümü bölümlere ayrılmıştır. Bu bölümler; Rezervasyon, resepsiyon, nakit, konsiyerj ve telefon hizmetleri. Ön büro verimliliği otel işletmelerinin sorunsuz ve verimli çalışması için çok önemlidir.⁵⁷

2.6.2.2.Kat Hizmetleri Bölümü

Ofiste yardımcı ünite görevi gören oda temizleme servisi genellikle temizliği yapar. Başlıca işlevleri odaların, koridorların ve ortak alanların temizlenmesi, bakımı ve sıralanmasıdır.⁵⁸

Kat hizmetleri, misafirleri memnun etmek için çok önemlidir. Çünkü hiç şüphesiz otel temizliği ve konumu ile odaların bir bütün olarak otele gelen misafirlerin beklentileri arasında olacağına şüphe yok. Böylece, hanehalkı biriminin başarısı, otelin genel başarısına katkıda bulunacaktır.

2.6.3.Yiyecek-İçecek Bölümü

Yiyecek ve İçecek Bölümü, ziyafet ve oda servisi de dahil olmak üzere otelin tüm yiyecek ve içecek ihtiyaçlarını karşılayan bir bölümdür (Sökmen, 2009). Genel olarak yiyecek ve içecek bölümleri; mutfak, restoran ve bar. Otelin büyüklüğüne ve sunduğu hizmet türüne bağlı olarak çeşitli restoranlar, barlar, mutfaklar, pastaneler ve eğlence mekanları olabilir.

Otel tesislerinden elde edilen oda gelirinden sonra, yiyecek ve içecek bölümü% 34 ile en karlı bölümdür.⁵⁹ Yiyecek ve İçecek Bölümü, çeşitli restoran, bar, ziyafet salonları ve diğer otel birimlerinde yiyecek, içecek, muhafaza, yiyecek ve

⁵⁷ Emeksiz ve Yolal, *Konaklama İşletmelerinde Önbüro Yönetimi*, 33.

⁵⁸ Meryem Akoğlan Kozak, Mehmet Sarışik, Hülya Kurgun, Murat Azaltun, Oktay Emir, Çağıl Hale Özel, Evrim Çeltak, Figen Özülke, Hatice Güçlü Nergis, *Otel İşletmeciliği*, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2008), 54.

⁵⁹ Bahattin Özdemir, Aylin Aktaş, Volkan Altıntaş, *Turizm ve Otelcilik Eğitimi Görmekte Olan Lisans Düzeyindeki Öğrencilerin Otel İşletmelerinin Yiyecek İçecek Bölümüne Yönelik Tutumları*, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 16(1), (2005): 46 – 58.

içeceklerin hazırlanmasını ve hazırlanmasını sağlayan bir bölümdür.⁶⁰ çalışmalar kaliteli hizmet sunan yiyecek ve içecek departmanının otel misafirlerinin çoğu için önemli olduğunu göstermektedir.

2.6.4.İnsan Kaynakları Bölümü

Boxall ve Purcell (2003), insan kaynakları yönetimini Arm için İK yönetimi ile ilgili tüm faaliyetler olarak tanımlamaktadır. Personel departmanının temel işlevi, insan kaynaklarını en etkin ve verimli şekilde kullanarak, iş yaşam kalitesini arttırmaktır. Otel işletmelerinde insan kaynakları departmanı işgücü planlaması, iş analizi, işe alım, eğitim, eğitim, eğitim, kariyer planlaması, performans değerlendirme, ücret yönetimi, tazminat gibi işlevleri yerine getirmektedir.⁶¹

Etkili insan kaynakları planlaması ile işletmeler çalışan devir hızını ve dolayısıyla maliyetleri düşürebilir. Öte yandan, personelin moral ve verimliliğini artırarak hizmet kalitesi ve misafir memnuniyeti arttırılabilir. Başka bir deyişe, etkili bir insan kaynakları departmanı otel işletmelerinin başarisına katkıda bulunacaktır. Çünkü rgt kültürü ve iklimi, çalışan davranışının oluşumunu ve aynı zamanda insan kaynakları departmanının politika ve uygulamalarını etkilemektedir.⁶²

2.6.5.Muhasebe Bölümü

Defter tutma, bir işletmedeki finansal faaliyet ve işlemleri üreten, özetleyen, genelleyen, sınıflandıran, analiz eden ve yorumlayan bir birimdir. Gelir, gider ve varlıkların izlenmesinden ve yöneticilerin ihtiyaç duyduğu her türlü finansal tabloların hazırlanmasından sorumludur.⁶³

Muhasebe, etkili ve verimli olması için diğer otel yönetim bölümleri ile koordineli olarak çalışmalıdır. Ancak bu şekilde işletme içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin doğru ve uygun şekilde muhasebeleştirilmesini sağlamak mümkün olacaktır (Kozak vd., 2008). Otel yönetiminin başarisı, karar vermede kaydedilmesi,

⁶⁰ Alptekin Sökmen, Yiyecek içecek Hizmetleri Yönetimi ve işletmeciliği, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2008), 34.

⁶¹ Kozak, Kozak ve Kozak, *Genel Turizm*, 55.

⁶² Salih Kuşlvan, Zeynep Kuşlvan, İbrahim İlhan, Ltfi Buyruk, "The Human Dimension: A Review of Human Resource Management Issues in the Tourism and Hospitality Industry", *Cornell Hospitality Quarterly*, 51/2 (2010): 171–214.

⁶³ Güvenç, *Termal Turizm işletmelerinde Hata ve Hilelerin nlenmesinde Belge Sisteminin nemi ve Bir Uygulama*, 41.

yorumlanması, analiz edilmesi, yardımcı yönetimine karar vermesi ve muhasebe personelinin eğitimli ve verimli olması için muhasebe verilerine bağlıdır.⁶⁴

2.6.6.Teknik Hizmetler Bölümü

Bakım departmanı, otelin diğer bölümlerinde kullanılan alet, ekipman ve ekipmanların her zaman mümkün olan en iyi şekilde kullanılabilir olmasını sağlamaktan sorumludur. Elektrik, termal, havalandırma, soğutma ve sıhhi tesisat tesisatlarının genel bakım ve onarımından da sorumludur.⁶⁵

Teknik servis departmanı yardımcı servis departmanıdır ve misafirlerin ulaşamayacağı yerlerde çalışır. Bu bölüm otel misafirlerine yüksek düzeyde hizmet sunmak için şarttır.⁶⁶

2.6.7.Güvenlik Bölümü

Güvenlik servisi, misafirlerin can ve mal güvenliğinin yanı sıra otelin tesisleri ve ekipmanlarından da sorumludur. Otel tesislerinde istenmeyen olaylar (kaza, hırsızlık, kavga, ölüm, terörizm, yangın vb.) Meydana gelebilir. Ziyaretçileri rahatsız edebilecek veya korkutabilecek olayları önlemek için önlemlerin alınmasından güvenlik hizmeti sorumludur. Otel işletmelerinde hizmet kalitesi çok yüksek olsa da, kötü olaylar misafirlerin işletmeyi olumsuz görmesine neden olacaktır. Bu nedenle sağlanan güvenlik hizmeti otel transferleri için büyük önem taşımaktadır.⁶⁷

2.6.8.Pazarlama ve Satış Bölümü

Otelcilik açısından bakıldığında, pazarlama, mevcut ve potansiyel misafirlerin istek ve gereksinimlerinin tanımlanması, ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli mal ve hizmet yelpazesinin oluşturulması, fiyatlandırma, tanıtım ve satış, bu misafirlerin ve misafirlerin memnuniyet derecesini araştırmaya yönelik çaba gösterilmesi, ve gelecekteki iyileştirme sürecini planlama çalışmalarıdır.⁶⁸

⁶⁴ Süleyman Uyar, Esin Yelgen, "Konaklama İşletmelerinin Muhasebe Eğitiminden Beklentileri", *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14/2 (2012): 327–348.

⁶⁵ Olalı ve Korzay, *Otel İşletmeciliği*, 25.

⁶⁶ Akıncı, *Otel İşletmeciliği*, 40.

⁶⁷ Akıncı, *Otel İşletmeciliği*, 41.

⁶⁸ Kozak, Kozak ve Kozak, *Genel Turizm*, 5.

Pazarlama ve satış departmanı otel işletmelerinde, özellikle yiyecek ve içecek dağıtım hizmetlerinde sunulan tüm hizmetlerin tanıtım ve satışından sorumludur. Diğer tüm işletmeler gibi oteller de ayakta kalabilmek için ürünlerini satması gerekmektedir. Bu nedenle, pazarlama ve satış departmanı otel işletmelerinin başarısında önemli bir rol oynamaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

3.1.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAVRAMI

İnsanlar hayatta kalmak için bir tarihten bugüne çalışmak zorundaydılar. Sadece belirli ihtiyaçları ilk kez karşılamak için yapılan çalışmalarda iş kazaları ve meslek hastalıkları mevcut anlamda yer almamıştır. Bu bağlamda dikkat çeken nokta işverenlerin, iş görenlerin sağlık ve güvenlik gibi ihtiyaçlarına duyarsız kalma gibi bir durum söz konusu değildir. Çünkü ilk zamanlarda insanlar kendi ihtiyaçlarını kendileri karşıladıkları için bir işverene bağlı olarak çalışmaları söz konusu olmamıştır.⁶⁹ Nitekim günümüzde insanlar ihtiyaçlarını karşılamamanın yanında gelir elde etmek için bir işverenin meydana getirdiği işletmede çalışmaktadırlar. Amacı kâr elde etmek olan bu işletmelerin, maliyet faktörü olarak kabul edilen işgücü koruma ve güvenlik önlemleri almadığını, verimliliği ve etkinliği arttırmayı ve aynı zamanda işletmelerin en değerli varlığı olan insan kaynaklarını göz ardı ettiğini söyleyebiliriz.

İşçilerin dokunulmazlığı hakkının korunması ve geliştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının ana konusudur. İş sağlığı ve güvenliği konularının, özellikle sanayi devrimi bağlamında verimliliği ve etkinliği arttırmak için daha önemli hale geldiği söylenebilir. İşgücü ve güvenliği koruma çabaları, çalışanların temel hakkı olan “yaşam hakkını” korumaya çalışıyor; çünkü diğer tüm hakların varlığı ve kullanımı bu hakka bağlıdır.⁷⁰ Ulusal ve uluslararası kuruluşlar yayınladığı belgelerle “yaşama hakkını” devletler tarafından güvence altına almayı sağlayacak kanuni düzenlemeleri yapmaya teşvik etmişlerdir.⁷¹ Nitekim bu teşvikler sonucunda özellikle sanayi devrimi öncesinde göz ardı edilen çalışanların sağlığı ve iş ortamının güvenliği gibi değerler gündeme gelmeye başlamış ve işverenler kanunların getirdiği yükümlülükler sonucunda insani değerleri benimsemeye başlamışlardır.

İş sağlığı ve güvenliği kavramlarının genellikle aynı anlamda kullanıldığı ve birlikte tanımlandığı görülmektedir. Bununla birlikte, sağlık, işte hastalık veya kaza

⁶⁹ Nazmi Bilir, Ali Naci Yıldız, İş Sağlığı ve Güvenliği, (Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 2014), 5.

⁷⁰ Cengiz Topel Çiftçioğlu, “Yaşama Hakkı”, *TBB Dergisi*, 103 (2012): 138.

⁷¹ İlknur Kılıç, İş Sağlığı ve Güvenliği, (Bursa: Dora Yayınları, 2016), 3.

durumunda iyileşme; güvenlik, teknik sorunlar gibi kazaları önlemek için işyeri sağlığını etkileyen faktörleri belirleyen risk kontrolünü içerir.⁷²

Bu bağlamda literatürde genel kabul görmüş tanımı yapılacak en zor kavramlardan biri sağlıktır. Sağlığın farklı kişiler tarafından farklı tanımı yapılmıştır.⁷³ Dünya Sağlık Örgütü (WHO) sağlığı, “sadece sakatlıkların ve hastalıkların olmayışı değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan tamamen iyilik halinde olmak.” olarak tanımlamıştır. Bu bağlamda sağlık, özellikle çalışan insanların gerekli ihtiyaçlarını karşılayacak geliri elde etmeleri için en önemli sorumluluğudur denebilir. Ancak bu sorumluluğu yerine getirirken içinde yaşadığı sosyal çevresi ve çalıştığı yer çok önemlidir.

İş sağlığı kavramı - Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) - kullanılan zararlı maddeler nedeniyle en üst düzeyde iş sağlığı ve çalışanlara en yüksek seviyede sağlık ve yarar sağlamak için fiziksel, zihinsel, ahlaki ve sosyal refah. Tıp biliminin ana hedefleri olarak iyileşen ve çalışmanın fizyolojik özelliklerine karşılık gelen yerlerde çalışanın önlenmesi ve yerleştirilmesi. İş sağlığı, sağlıklı bir yaşam sürdürmek için bir dizi sorumluluk gerektirir.⁷⁴ Bu çerçevede iş sağlığının korunmasına yönelik sorumluluğu sadece iş görenlere yüklemek yanlış olabilir. Burada sorumluluk işveren, iş gören ve devlet arasında paylaşılmalıdır. İşveren, eğer etkin ve verimli çalışarak en üst seviyede kar elde etmek istiyorsa rakipleri tarafından taklit edilemeyen ve kendisini rekabet avantajına götürecektir olan iş görenlerini yani insan kaynağını iş kazalarından ve meslek hastalıklarından koruyacak önlemleri zamanında almalıdır. İş görenler üzerine düşen sorumluluk daha çok bireyseldir. Nitekim iş görenler yaş, cinsiyet, tecrübe, eğitim, yaşantı şekli, beslenme gibi kişisel faktörlerin sebep olabileceği sağlık problemlerine karşı daha dikkatli ve duyarlı davranmaları gerekmektedir. Devletin sağlığı korunması bakımından üzerine düşen sorumluluk daha çok konu ile ilgili mevzuat oluşturma ve oluşturulan bu mevzuata uygunluğun denetimini sağlamaktır denebilir. Bu sorumluluklar tam anlamıyla yerine getirildiği takdirde çalışan insanların sağlığına zarar verebilecek risklerin önüne geçilebilir. İş sağlığı kavramı işe ve organizasyona

⁷² Ferdi Tanır, Suphi Ural, “Üniversitelerde İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi”, *Mühendis ve Makine Dergisi*, 52/616 (2011): 81.

⁷³ Sinem Somunoğlu, “Kavramsal Açıdan Sağlık”, *Hacettepe Sağlık Dergisi*, 4/1 (1999): 52.

⁷⁴ Z. Gönül Balkır, “İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkının Korunması: İş Veren İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu”, *Sosyal Güvenlik Dergisi*, 2/1 (2012): 59.

uygun insanın bulunmasını, çalışma şartlarının ve üretim araçlarının sağlığa uygun hale getirilmesini amaçlamaktadır.⁷⁵

İş sağlığı açısından önemli olan her türlü işte çalışanı kapsayacak şekilde, ister fiziki açıdan olsun isterse ruhsal açıdan olsun iş görenlerin sağlığının işleri nedeniyle kaybedilmesinin önüne geçmek, hatta sağlıklarının daha da iyi duruma gelmesini sağlamaktır.⁷⁶ Nitekim çalışanlarının sağlığını koruyan, hatta çalıştırdıkları insanların sağlık bakımından daha iyi hale gelmeleri için çalışmalar yapan işverenler, personel devri ile ilgili istatistiklere baktıkları zaman işe devamsızlıkların azaldığını görebilirler. Üstelik kendilerine değer veren bir işyerinde çalıştıklarını düşünen iş görenler, işe devamsızlığın bir sonraki aşaması olan işten ayrılma niyetinden vazgeçerek personel devir oranlarının azalmasını sağlayabilirler.

İş güvenliği kavramı, çalışanların karşılaşılabileceği riskleri önlemek veya azaltmak için sosyal bilimler, ekonomi, istatistik, sosyoloji, psikoloji ve ergonomi gibi bilimleri kullanan endüstriyel kazaların ve meslek hastalıklarının sayısını azaltan bir dizi teknik kuraldır. Gerçekten de, işyerinde kullanılan araçların kullanımı bazen bir risk olabilir. Teknik sorunların hakim olduğu iş güvenliği alanında hedef, bu riskleri azaltarak bu kazaları önlemektir. Riskleri azaltmak veya ortadan kaldırmak hem insani hem de yasal bir zorunluluktur. Son yıllarda önemli seviyelere ulaşan ve işlerin işler hale gelmesini sağlayacak endüstriyel kazaların sayısını azaltacak güvenlik önlemleri sayesinde çalışanların sağlığını korumaya yönelik tedbirler koruma altına alınmıştır; Bununla birlikte, engelli veya bakıma muhtaç olan hasta insanların geleceğinin de korunduğu söylenebilir.⁷⁷

Sanayi devrimi ile birlikte kullanılan teknolojilerin ve makinelerin iş yerlerinde riskleri artırdığı bilinen bir gerçektir. Ancak bilimsel ve teknolojik gelişmelere olumlu tarafından bakıldığında (iş güvenliğinin sağlanması için) bu gelişmeler kullanılarak iş kazaları ciddi şekilde önlenir. Belirlenen riskleri gidermek amacıyla alınan güvenlik önlemlerinin bir plan ve program dâhilinde uygulanmaya konması gerekmektedir. Bu şekilde alınan önlemler riskleri tamamen yok etmeli, iş görenlerin çalışmalarına engel olmamalı, kullanımı kolay olmalıdır. Böylece alınan önlemlerin kendisinin tehlike oluşturmasının önüne geçilmiş olur. Mevzuatı geliştirerek ve uygulamaya koyarak alınan güvenlik önlemleri ve güvenlik kuralları sürekli olarak

⁷⁵ İsmet Barutçugil, Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi, (İstanbul: Kariyer Yayıncılık, 2004), 261.

⁷⁶ Aydın Başbuğ, İşyerlerinde Sağlığı ve Güvenliği, (Ankara: İş Türkiye Şeker Sanayi İşçileri Sendikası (ŞEKER-İŞ), 2013), 17.

⁷⁷ Bilir ve Yıldız, İş Sağlığı ve Güvenliği, 125.

denetime tabi tutulmalı, denetim sonucunda görülen aksaklılar giderilmeli veya çıkarılan yeni mevzuatlarla iş güvenliği kuralları geliştirilmeye çalışılmalıdır.⁷⁸

İş görenler her ne kadar risk analizleri yaparak güvenlik önlemleri alsalar da ortaya yeni tehlikelerin çıkması ihtimali bulunmaktadır. Çünkü üretim süreci (Girdi-Süreç-Çıktı) zamanla değişebilmektedir. Bu nedenle üretimin her aşaması denetim ve kontrollere tabi tutulmalıdır. Böylece ortaya çıkacak olan riskler analiz edilerek giderilmeye çalışılır ve sorun diğer aşamalara geçmeden kaynaktan çözülmüş olur.⁷⁹

Üretim sırasında iş sağlığı ve güvenliği (İSG) önlemleri, sistematik araştırmalar, işyerinde ve ötesinde yol açabilecek kazaları önlemek ve çalışma yaşam kalitesini artırmak için tasarlanmıştır.⁸⁰ Aslında iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılması gereken her iş, çalışan, işveren ve ülke açısından maddi ve manevi açıdan büyük önem taşımaktadır.

3.2.İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİNİN TARİHÇESİ

Milattan Önce 2000'lerde Babil İmparatorluğu döneminde hazırlanan ve tarihteki ilk yazılı kanun olarak bilinen Hammurabi Kanunları'nda yer alan düzenlemelerden bazıları, İSG ile alakalı ilk hükümler olarak kabul edilebilir. Burada, yapılmakta olan işin olumsuz sonuçlarından işverenler sorumlu tutulmuş ve ağır cezalar öngörülmüştür.⁸¹

M.Ö. 1500'lere uzanan ve Mısır piramitlerinin inşası sırasında mimar ve mühendis olarak görev yapan Imphotep'a ait olduğu düşünülen belgelerde, piramitlerinin inşası sırasında birçok insanın kaza sonucu öldüğüne ve piramit yapımında sırt yaralanmalarının fazlasıyla yaşandığına ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Üstelik eski Mısırlıların yapım çalışmalarında kazaları önlemek ve yeterli iş gücü sağlamak için inşaat alanının içinde ve dışında tıbbi hizmetler kurduğu da kayıtlarda yer almaktadır.⁸²

⁷⁸ Fuat Bayram, *Türk Hukukunda Sağlığı ve Güvenliği Denetimi*, (İstanbul: Beta Yayınları, 2008), 5.

⁷⁹ Arıcı, *İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Dersleri*, 225.

⁸⁰ Ferdi Tanır, "İş Sağlığı ve Güvenliği", *İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, 17/ 4 (2004): 10.

⁸¹ Muhsin Halis, *Paradigmadan Uygulamaya Toplam Kalite Yönetimi ve ISO- 9000 Kalite Güvence Sistemleri*, ISO 9002 Kalite Belgesi Çalışmaları, (İstanbul: Beta Yayınları, 2000), 38.

⁸² Bilir ve Yıldız, *İş Sağlığı ve Güvenliği*, 3.

Günümüzde dikkate alınan iş sağlığı ve güvenliğinin odak noktasını oluşturan çalışanların antik Roma'da bulunduğu ilişkin iddialar bulunmaktadır.⁸³

Toksikoloji olarak da ifade edilen zehir bilimi, birçok bitki zehrini, arsenik ve arsenik asit sülfid tuzlarını, Roma İmparatorluğu döneminde yoğun bir şekilde incelenmiştir. Mineral, hayvansal, bitkisel kökenli zehirler yüzyıllar boyunca kullanılmıştır. Milattan önce 2000'lerde kurşun kiliği ve kurşun anemilerin özelliklerini belirleyen Nicander, Hipokrates'in araştırmalarını bir adım ileriye taşımıştır. Pliny, işyerlerindeki öksürük ve nefes darlığı gibi belirtileri tespit ederek tozlu yerlerde çalışma risklerini vurgulamış, çalışanların çalışma ortamındaki tozdan korunmaları için maskeler ve kafalarına poşet geçirme gibi öneriler getirmiştir. Juvenal, gözlerin yanması ve göz hastalıklarının yapılan iş sebebiyle oluşabileceğini ve sürekli ayakta durmaktan ötürü varis damarlarının oluşabileceğini savunmuştur. Paracelsus, mesleki tıbbı ilişkin ilk kitap olarak kabul edilen "De Morbis Metallicis" başlıklı kitabında, iş yerlerinde görülen ve madenlerde çalışan kişilerin çeşitli zehirlenme olayları yaşadığını belirten ifadelerde bulunmuştur. Bu tanımların çoğu mevcut pnömokonyoz meslek hastalıklarının teşhisinde kullanılmaktadır. Paracelsus, zehirlerin kimyasal yapısı ve dozu ile organizma arasındaki ilişki üzerinde çalışmış; "Her şey zehirdir, zehir içermeyen bir madde yoktur uygun dozda kullanılan zehir, zehir ile ilaç arasındaki farktır" ifadesini kullanmıştır.⁸⁴

Çalışma hayatında zararlı faktörlere karşı alınan tedbirlerle ilgili mevcut en erken bilgiler, ikinci yüzyılda Roma devrine dayanır. Madenciler toz solumamak için ağızlarını deri ile örtmüşlerdir. En iyi dünyanın ilk mineralojisti olarak tanınan Georgy Agricola, jeoloji, madencilik ve metalurji hakkında bilgiler içeren De Re Metalica kitabında, tozun önlenmesi için iş yerlerinin havalandırılması gerektiğini ifade etmiştir. Maskeleri çalışanlar için kullanmayı, bazı iş güvenliği ve sağlığı yöntemleri önermiştir. İş ve sağlık arasındaki ilişkinin açıkça belirtilmesi ve sorunları tespit ederek önleme yöntemlerinin iş sağlığı ve güvenliği açısından önemini vurgulamamıştır. Sosyal sağlık olaylarının sıklığını, dağılımını ve nedenlerini inceleyen bilim olan Epidemiyoloji'de uzmanlaşmış, çalışan sağlığı kurucusu olarak bilinen Bernardino Ramazzini, İtalya'da 1633-1714 yılları aralığında yaşamıştır. Ramazzini tıp ve felsefe bilimlerini okuduktan sonra iş sağlığı ve güvenliği alanında geniş çapta çalışmalar yürütmüş, bilimsel görüş ve öneriler sunmuştur. Mesleki hastalıklardan bahsettiği "De Morbis Artificum Diatriba" adlı eserinde, kimyasal

⁸³ Kılıç, *İş Sağlığı ve Güvenliği*, 30.

⁸⁴ Bilir ve Yıldız, *İş Sağlığı ve Güvenliği*, 5.

maddeleri, tozlu ortamları, ağır metalleri, hatalı durakları, şiddet hareketlerini ve hastalıklara neden olan maddeleri belirtmek suretiyle hastalık risklerini açıklamıştır. İş verimliliğini artırmak için iş yerlerinde koruyucu önlemlerin alınması ve çalışanların sağlığının korunması gerekliliği de belirtmiştir. Çalışma ortamının sıcaklığından havalandırılması için yapılması gereken önleyici faaliyetlerden söz ederek koruma yöntemlerini vurgulamıştır. İş kazası geçiren her bir hastanın çalışma koşulları ve karşılaştığı sorunlar hakkında bilgi sahibi olmanın yanı sıra, çalışma yerlerini de ayrıntılı bir şekilde ziyaret etmiş ve incelemiştir. Kitabında 53 hastalığa ayrıntılı olarak yer vermiş ve meslek hastalıkları, ergonomi, hijyen ve beslenme yöntemleri hakkında bilgi vermiştir. Ramazzini'ye göre, sağlığı kaybetme uğruna kazanç sağlamak değersiz ve boş bir kazançtır. Hastaları incelerken "Ne işte çalışıyorsun?" sorusunu sormuş ve mesleki tıp literatürüne bunu bir anlayış olarak yerleştiren doktor olarak tarihe geçmiştir. Bernardino Ramazzini tarafından yapılan bu çalışma, iş doktoru kavramını doğurmuştur. İtalya'da ortaya çıkan olgunun hızlı gelişimi İngiltere'de Sanayi Devrimi'nden sonra gerçekleşmiştir.⁸⁵

Endüstri Devrimi öncesinde modern sanayinin tahripkar etkileri olmadan çalışanlar Sanayi Devrimi ile birlikte fabrika ve maden sahalarında, düşük ücretli, sağlıksız ve güvensiz ağır çalışma koşulları nedeniyle sağlıklarını kaybetmeye ve iş kazaları ile meslek hastalıklarına daha sık maruz kalmaya başlamışlardır. Çoğunluğu kadın ve çocuk olan bu çalışanlar, fabrika üretim sisteminde yoğun iş temposu, tecrübesizlik ve eğitimsizlik gibi nedenlerle araçlara ve makinelere adaptasyon sorunları yaşamış ve birçok iş kazası geçirip canlarını kaybetmişlerdir.⁸⁶

Aile şirketlerinin yerlerini fabrika üretimine bırakmaları nedeniyle işgücü ihtiyaçları hızla artmış, kırdan kente başlamış ve fabrikalar çevresinde biriken büyük çalışan kitleleri kötü beslenmek, aşırı yorulmak ve elverişsiz çalışma ortamı vb. sebeplerle salgın hastalıklara yakalamaya ve yaşamını yitirmeye başlamıştır. Fabrika üretiminin başlamasıyla küçük sanat ustaları ve kalfalar, kurulan fabrikaların yarı vasıflı ya da vasıfsız çalışanları olmuşlardır. Endüstriyel Devrim ve üretimdeki mekanizasyonun getirdiği hızlı değişimler ve dönüşümlerle ortaya çıkan sorunlar, çalışma hayatı ve sosyal yaşam üzerinde tedirginlik oluşturmuştur. 19. yüzyılın başlarında, yaşam şartları ve çalışma koşullarındaki olumsuzlukların üstesinden gelmek için çalışanlar tarafından bir takım eylemler başlatılmış ve bu eylemler yaygınlaşmıştır. Tepkilere, bazı doktorlar, politikacılar, teknik personel ve kimi

⁸⁵ Bilir ve Yıldız, *İş Sağlığı ve Güvenliği*, 15.

⁸⁶ Bilir ve Yıldız, *İş Sağlığı ve Güvenliği*, 15.

işverenler, hassasiyet göstermiş ve çalışma koşullarını iyileştirmek için bir takım öneriler getirmişlerdir. Bu dönemde, İSG için alınan uygulama ve önlemler, İSG konusunun modern anlamda ortaya çıkmasına ve sistematik bir yaklaşıma ulaşmasına kaynak teşkil etmektedir.⁸⁷

Örneğin, genç işgören iş saatleri ve iş koşullarıyla ilgili bir rapor hazırlayan Doktor Thomas Percival, bir parlamenter ve işveren olarak görev yapan Sir Robert Peel'i ikna ederek 1802'de İngiliz parlamentosunda devletin ilk ciddi müdahalesi olarak kabul edilen "Çırakların Moral ve Sağlığı" kanunu çıkarılmıştır. İngiltere'de İSG'yle alakalı çıkarılan kanun ile çalışma saatleri günde 12 saat ile sınırlandırılmış, çocukların gece çalışması yasaklanmıştır. Yılda bir kez yeni kıyafetler verilmesi ve işyerlerine havalandırma sisteminin kurulması ve yılda iki kez boyanması zorunlu hale getirilmiştir. İngiliz parlamento üyesi Antony Ashly Cooper da, çalışma koşullarını iyileştirmek, çalışma saatlerini azaltmak, fabrikalarda ve madenlerde çalışan kadın ve çocukların korunması için mevzuat çıkarmak için çaba sarfetmiştir.⁸⁸

1833'te İngiltere'de çıkarılan "Fabrikalar Kanunu", iş sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili önemli tedbirleri içermektedir. Fabrikalar Kanunu ile iş sağlığı ve güvenliği ilk kez devletin sorumluluğunda yer almış ve yasal bir boyut kazanmıştır. Yasanın yürürlüğe girmesiyle 9 yaş altında bulunan çocukların bütünü ve 18 yaş altı çocuklar günde 12 saatten fazla çalıştırılmaları yasaklanmıştır. Fabrika denetimi için bir denetçinin atanması zorunlu kılınmıştır. 1842'de çıkan yeni bir kanun, kadınları ve 10 yaşın altındaki çocukların madenlerde çalışmasını yasaklamıştır. 1844 yılında iş yerinde çalışan hekimlerin sorumlulukları artırılmış ve sağlık açısından tehlike bulunan konumlarda çalışanların sağlık kontrolü, doktorların görevi arasında sayılmıştır. 1847'de, çalışma saatlerini on saat ile sınırlayan "10 Saat Yasası" yayımlanmıştır. Toplumsal sorunlara karşı toplumsal girişimlerle çözüm arayan hayalî sosyalist Robert Owen, yeterince çalışan çalıştırmak, çalışma saatlerini azaltmak, gençler ve yetişkinler için ayrı eğitim programları hazırlamak gibi programlarla çalışanların yaşam standartlarını yükseltmeye çalışmıştır.

Sanayi Devrimi'ndeki gelişmelere paralel olarak, 1840 İsviçre yasası, 1841 Fransa yasası ve 1849 Alman İSG yasası çıkarılmıştır. Endüstri Devrimi'nden sonra

⁸⁷ Ayhan Gençler, "İş Sağlığı ve İş Güvenliği Alanında Mevzuatımızda Bulunan Düzenlemelerden Doğan Yükümlülükler", *İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, (2007): 16.

⁸⁸ Mustafa Ceylan, "İş Analizinin Sağlığı ve Güvenliği Açısından Önemi: Çorum İmalat Sanayinde Bir Uygulama", (Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum 2017), 52.

Avrupa'da İSG ile ilgili bu gelişmeler yaşanırken ABD'deki olumsuz çalışma koşullarını kaldırmaya eyalet hükümetleri yetkili kılınmıştır. Massachusetts iş sağlığı ve güvenliğinde öncü oldu ve 1836'da çocuklar hakkında bir yasa çıkarıldı. 1867'de, 10 yaşın altındaki çocukların fabrikalarda çalışmasını yasaklayan bir yasa çıkarılmış ve yasanın uygulanmasını sağlamak için bir denetim organizasyonu kurulmuştur. Buna ek olarak, iş istatistikleri toplamak için bir büro kurulmuştur. Sanayileşme, olumsuz çalışma koşulları ve düşük ücretleri beraberinde getirmiştir. İşçiler, uzun çalışma saatleri, ağır ve tehlikeli çalışma koşulları, gücü ve kapasitesinin üzerinde çalıştırılan kadın ve çocuk çalışanlar gibi olumsuz gelişmelerle yüzleşmeye başlamışlardır. Çalışma koşullarını iyileştirmek için çalışan örgütleri oluşturulmaya başlanmıştır. Uzun mücadeleler ardından devlet, çalışan sağlığı ve özellikle sosyal güvenlik alanlarında daha aktif olmak durumunda kalmıştır. Sanayileşme ile birlikte, birçok alanda yeni üretim yerleri aktif duruma geçmiş ve ücretli çalışanların sayısı hızla artmıştır. İşçi sayısındaki bu hızlı artış, çalışan sınıfının korunması için yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulmasına yol açmıştır. İşçilerin korunması konusundaki gelişmeler hızla yaygınlaşmış ve uluslararası arenada etkili olmuştur. Uluslararası standartları sağlamak için uluslararası örgütler kurulmuştur. İlk adımları Uluslararası Çalışma Bürosu ile 1908'de atılan ILO, 1919'da imzalanan Versay Barış Anlaşması ile Milletler Cemiyeti'nin himayesinde kurulmuştur. 1946'da, Birleşmiş Milletlerin uzmanlaşmış ajansı haline gelen ILO, çalışma hayatı ve sosyal koşullar üzerine tavsiyeler ve anlaşmalar için uluslararası standartlar belirlemiştir. ILO, çok taraflı uluslararası sözleşmeleri onaylayan ülkeleri bağlayan kurallara uyulmamasından kaynaklanan uyuşmazlıklar ve denetim yükümlülüklerinden sorumludur.⁸⁹

3.3.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN AMAÇLARI

İSG uygulaması giderek daha önemli hale geliyor. Elbette bu programların temel amacı çalışanları korumaktır. Bunu yaparken de kaza ve meslek hastalığı oluşmadan önleyici tedbirler almakla yükümlüdürler. İSG'nin en önemli amacı, çalışanın yaşamını ve fiziksel bütünlüğünü korumaktır.⁹⁰

Uluslararası kamuoyunda, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Dünya İşçi Örgütü (ILO) kurmuş oldukları karma komisyonlar ile çalışan sağlıkları konusuna ilişkin önlemleri şöyle kategorize etmişlerdir;

⁸⁹ Aslıhan Limon, "Türk Hukuk Sisteminde İş Sağlığı ve Güvenliği", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, (2012): 4.

⁹⁰ Mahmut Kabakçı, *Avrupa Birliği İş Hukukunda İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Temel Yükümlülükleri ve Türk Mevzuatının Uyumu*, (İstanbul: Beta Basım Yayım, 2009), 64.

- Çalışanların sağlık kapasitesini en üst düzeye çıkarmak,
- Olumsuz çalışma koşulları nedeniyle çalışanların sağlığının bozulmasını önlemek,
- Çalışanları fiziksel ve zihinsel olarak yeteneklerine uygun işlerde istihdam etmek;
- Yapılan iş ile çalışanlar arasında optimal bir fayda noktası oluşturmaktır.

Bir başka sınıflandırmada ise amaçlar şöyle sıralanmıştır:⁹¹

- Çalışanların sağlığını korumak ve onları güncel tutmak için gerekeni yapmak;
- Çalışma koşullarından kaynaklanan sağlık sorunlarının önlenmesi,
- İşçileri, sağlıklarını olumsuz etkileyebilecek faktörlerden korumak;
- Çalışanları fiziksel ve zihinsel olarak kendilerine uygun bir şekilde çalıştırmak için istihdam edilmesi,

İSG uygulamalarını etkin bir şekilde uygulayan şirketler için riski azaltmak, çalışan motivasyonunu artırır ve bu da verimlilik üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir.

3.4.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN ÖNEMİ

Daha önce de belirtildiği gibi, Sanayi Devrimi'nden sonra ilk kez tartışılan İSG'nin önemi iş dünyasında artmaktadır. Özellikle artan üretim; Bu da iş kazaları ve meslek hastalıklarında artışa neden oluyor. Daha önce sayıları sınırlı olan meslek hastalıkları, radyasyon, kimyasallar ve nükleer ürünler gibi endüstriyel teknolojiler nedeniyle giderek artmaktadır. Bu, bu sektöre verilmesi gereken önem düzeyini göstermektedir. Aksi takdirde endüstriyel kazaların ve meslek hastalıklarının artacağını söylemek kolaydır.⁹²

Elbette, zamanının çoğunu işte geçiren çalışanların verimliliği çalışma ortamlarına bağlıdır. İç ve dış etkilere ek olarak, kişisel tutumlar çalışanların üretkenliğini ve sağlığını da etkiler. Huzurlu, güvenli ve mutlu bir işyerinde çalışan çalışanlar her alanda fayda sağlarken bunun tersi söz konusu değildir. Bu nedenle İSG'nin önemi işyerinde ve hukukta hızla artmaktadır. İş kazaları ve meslek

⁹¹ Özlem Turan, "Ofis Çalışmalarında Ergonomik Risklerin İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Değerlendirilmesi", (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 2016), 14.

⁹² Yiğit, *İş Güvenliği*, 4.

hastalıkları esas olarak çalışanları ve ailelerini etkilemektedir. Çalışma koşulları ve çalışan haklarından memnuniyetsizlik gibi konularla yönetilen sosyal güvenlik hakları çerçevesinde ülke toplumunu ve ekonomisini dolaylı olarak etkiler. Bu nedenle çalışanların fiziksel ve ruhsal sağlığı bir bütün olarak toplumu etkileyebilir.

Bir ülkede İSG'nin önemi, o ülkedeki endüstriyel kaza ve meslek hastalıkları sayısı ile ölçülebilir. Örneğin Türkiye'de sayı 2006'da 73.923'e, endüstriyel kazalarda artış 2005'te 80.602'ye ve 79.027'ye yükselmiştir.⁹³

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından derlenen ve yayınlanan 2018 İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları İstatistiklerine göre 2018 yılında iş kazası ve meslek hastalıkları nedeniyle tutuklanan çalışan sayısı 431.196 oldu. Bu dikkate değer rakamlar göz önüne alındığında, her şeyden önce aile, sonra toplum ve son olarak da devlet üzerindeki ekonomik etki, İSG'nin önemi açıktır.

3.4.1.İşçi ve İşveren Açısından Önemi

Herkes yaşama hakkına sahiptir. Bu hak kanunla korunmaktadır. Hiç kimsenin yaşam hakkı elinden alınmayacaktır. Bu nedenle buna yol açabilecek durumların belirlenmesi ve uygun önlemlerin alınması gerekmektedir. Çalışma ve yaşama hakkı temel bir insan hakkıdır. Ancak çalışma ortamında yaşama hakkını tehlikeye atabilecek unsurlar varsa ilgili makam ve kuruluşlar gerekli tedbirleri almalıdır.

İşveren, işyeri sorunları ile ilgili önleyici tedbirler almak, bunların uygulanmasını, yürütülmesini, denetlenmesini sağlamak ve çalışanları bu konularda bilgilendirmek ve eğitmekle yükümlüdür.⁹⁴

Üretim ve ürün çeşitliliğindeki artışla birlikte endüstriyel kaza ve meslek hastalıkları sayıları da her geçen gün artmaktadır. Eskiden sınırlı sayıda uzmanlık gerektiren önlemlere artık hemen hemen her alanda ihtiyaç duyulmaktadır. Maden çalışanlarının ekseninde ilerlemeye başlayan İSG, artık sadece çalışanlar için değil işverenler için de önemli. Bir çalışanın fiziksel veya zihinsel hastalığı onu büyük ölçüde etkileyebilir. Bu durum sadece çalışanlar ve işverenler için değil aile üyeleri için de önemlidir.

⁹³ Teoman Akpınar, İş Sağlığı ve İş Güvenliği, (Bursa: Ekin Yayınları, 2014), 43.

⁹⁴ Mustafa Yakar, "Çimento Sektöründe Çalışanların İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Açısından Yaşadıkları Risk Faktörleri Yibitaş-Lafarge Sivas Çimento Fabrikası Örneği", (Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas 2007), 17.

Bir kaza sonrası iyileşmeyen veya çok zor sonuçlar İSG'yi çok önemli hale getirdi. Bir iş kazası sonucunda bir çalışana verilebilecek hasar şu şekilde sınıflandırılabilir:⁹⁵

- Gelir seviyesi kaybı,
- İş gücü kaybı,
- Psikolojik ve psikolojik sorunlar.

İşyeri kazaları; bu, işverenin ek bir maliyet unsurudur. Bu maliyetler, makine ve ekipmana verilen hasarı, sağlık ve ölüm ödemelerini, ilk yardım maliyetlerini, çalışma günlerini ve çalışanları içerebilir.⁹⁶ İşletmenin pazar kayıpları da bu kayıplara ilave olarak belirtilebilir.

Güvenlik önlemlerinin alındığı bir işyerinde bu önlemler sonucunda işyerinde bulunan araç ve gereçlerin korunması işverenin yetkisindedir. Bunun nedeni, bir sanayi kuruluşunda makinelerin çok pahalı olması ve maliyetli bir yatırım olmasıdır. Bu nedenle, bu tür önlemlerin alınması, bu tür araçların hasar görme riskini azaltacaktır. Şu anda işverenin bir diğer avantajı da vasıflı işgücünü korumak, işyerinin itibarını artırmak ve şirkete olan güvenini artırmaktır.⁹⁷

Dünya genelinde endüstriyel kazalarda her saniye en az üç kişinin yaralandığı ve her üç dakikada bir çalışanların endüstriyel kazalar ve meslek hastalıkları nedeniyle hayatını kaybettiği tahmin edilmektedir.⁹⁸

Önleme ilkesine göre tazmin edilmesi daha kolaydır ve bu kayıpları önlemek için önlemlerin belirlenmesi, uygulanması ve düzenli olarak denetlenmesi, işverenin çok daha düşük bir maliyetle düzenleme yapmasını sağlayacaktır.

3.4.2. Ülke Ekonomisi Yönünden Önemi

Meydana gelen kazalar sadece çalışan kişiyi değil bunun yanı sıra çalıştığı iş yerini, ailesini, toplumu ve ülkenin ekonomisini olumsuz yönde etkilemektedir. Tüm muamele veya diğer masraflar, ülke ekonomisi olarak işverenin sorumluluğundadır.

⁹⁵ Nüvit Gerek, İş Sağlığı ve İş Güvenliği, (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2009), 19.

⁹⁶ Derya Başak Medeni, "İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında Sorumluluk", (Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 2014), 9.

⁹⁷ Füsun Tekin Altan, "İş Güvenliği ve Önemi", *Anadolu Üniversitesi İİBF dergisi*, 9/1-2 (1991): 332.

⁹⁸ Onan Kuru, "İş Sağlığı ve Güvenliğinde Yeni Oluşumlar", *TİSK İşveren Dergisi*, 28 (2000): 5.

İşyerinde meydana gelen kazalar, sadece mağdurlara değil, çevresindekilere de maddi ve manevi zarar vermektedir. Bu kayıplar ülke ekonomisinde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle birçok özel ve kamu kuruluşu bu kazaların nedenlerini belirlemek ve önlemek için çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmaların temel amacı kaza sonrası müdahale etmek değil, kazaları önlemektir.

Bunun nedeni, tüm kaza sonrası maliyetlerin iş kazasının ana maliyetidir.⁹⁹

İş kazaları tüm dünyada ciddi bir sorundur. İş kazalarında her gün yüzlerce insan yaralanıyor, sakat kalıyor ve hayatını kaybediyor. Kısacası, bu dünyadaki ülkeler için ortak bir sorundur. Ancak bu imkansız değil. Gerekli önlemler alınırsa bu kazalar büyük ölçüde azaltılabilir veya önlenebilir. Bu iş kazalarının sonuçları, bu önlemleri almayan veya uygulamalarını geciktiren ülkelerde daha da şiddetlenmektedir.¹⁰⁰

Ulusal ekonomi söz konusu olduğunda, bir endüstriyel kazanın maliyeti sadece malzeme açısından değil, aynı zamanda iş gücü kayıpları açısından da incelenmelidir. Bir daha asla çalışmayacak olan bir çalışana sosyal yardımlar için ömür boyu maaş ödenecektir. Çünkü 5510 sayılı Kanunun 16. Maddesi bir çalışanların iş kazası nedeniyle ücretinin verildiği günün devlet yardımı olarak değerlendirilmeyeceğini hükme bağlamaktadır. Yaralanmayı önlemenin tazminattan daha kolay ve daha ucuz olduğunu unutulmaması gerekmektedir. Bu durum, İSG ile ilgili müdahalelerin daha az maliyetli ve daha önemli hale geldiğini göstermektedir.¹⁰¹

Kaza sonrası tedavi maliyetleri ve tazminat buzdağının yüzeyini oluşturur. Bunun görünmeyen ve ayrılmaz parçası dolaylı maliyetlerdir. Ancak, bu dolaylı maliyetlerin doğru bir şekilde tahmin edilmesi çok zordur. Çünkü kaza sonrası bu masraflar oluşmayacak. Bunlar zamanla ortaya çıkacak maliyetlerdir.¹⁰²

⁹⁹ Halil İbrahim Durdu, "İş Kazalarının Ekonomik Analizi Ve Bazı Sektörler Bazında Değerlendirilmesi". *Sosyal Güvençe*, 5 (2015): 1.

¹⁰⁰ Hüseyin Ceylan, "Analysis of Occupational Accidents According to the Sectors in Turkey". *Gazi University Journal of Science*, 25/4 (2012): 909-918.

¹⁰¹ Semih Tekin, "İşletmelerde İş Sağlığı ve Güvenliğine Yapılan Yatırımların Maliyet Kazanç Analizi", *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Kurumu Dergisi*, (2014): 11.

¹⁰² Gürbüz Yılmaz, "İş Kazalarının Nedenleri ve Maliyeti", *Mühendis ve Makine*, 592 (2009): 27-32.

Tazminat, tıbbi harcamalar, kaybedilen zaman, kaybedilen ücretler, işletmenin duygusal durumu ve yeni çalışanların işe alınmasındaki potansiyel zorluklar dikkate alınarak kaza durumunda iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları dikkate alınmalıdır.¹⁰³

3.5.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ TEMEL RİSKLER

Bu bölümde endüstriyel kazaların ve meslek hastalıklarının tanımı ve nedenleri ile işletmedeki kaza ve meslek hastalıklarının önlenmesine yönelik tedbirler açıklanmaktadır.

3.5.1.İş Kazaları

Kaza; Bu, çevreye zarar verebilecek sosyal bir oluşum içerisinde planlanmamış, bilinmeyen ve kontrolsüz bir olaydır.¹⁰⁴

5510 sayılı Sosyal Güvenlik Kanunu'nda iş kazası tanımı şu şekilde yapılmıştır:¹⁰⁵

“Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada, işverenin yaptığı iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına göre bağımsız çalışıyorsa, memur olarak çalışan sigortalıyı işveren tarafından işyeri dışına gönderilmişse, emzirme zamanı içerisinde bulunuyorsa ve sigortalının işveren tarafından sağlanan araçla iş yerine gidip geliyorsa ve sigortalının hemen veya geç bedensel veya zihinsel engelli olmasına neden olan olaylara denir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde 3 (g)'de iş kazası tanımı şu şekilde yapılmıştır:¹⁰⁶

“İşyerinde veya iş faaliyetlerinin bir sonucu olarak meydana gelen, ölümcül olabilen ve fiziksel ve zihinsel sağlığı bozabilen bir olaydır.”

İş kazalarının büyük bir kısmı tehlike doğurabilecek durumlardan birkaçının bir arada olmasından kaynaklanmaktadır. Normal bir kazada kazaya sebep olan

¹⁰³ Ulus Kürşat Şerifoğlu, Elif Sungur, "İşletmelerde Sağlık ve Güvenlik Kültürünün Oluşturulması; Tepe Yönetimin Rolü ve Kurum İçi İletişim Olanaklarının Kullanımı", *Yönetim Dergisi*, 58 (2007): 1.

¹⁰⁴ Yiğit, *İş Güvenliği*, 17.

¹⁰⁵ Resmi Gazete, 5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 45/26200 (2006).

¹⁰⁶ Resmi Gazete, 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 52/28339 (2012).

kişi/makine/ teçhizat ve kazaya uğrayan olmak üzere iki taraftan meydana gelirken iş kazasında ise işveren sorumluluğu da devreye girmektedir. Öyle ki iş kazalarında işveren ilk derecede kusur aranan yer olmuştur. Daha sonra çalışan ve daha sonra üçüncü kişilerin kusurları aranmaktadır.

İş kazalarının önlenmesinde izlenecek yol, kazaları önlemeye yönelik adımlar olmalıdır. Bu da yasalarda belirlenmiş olan İSG uygulamalarının tam ve eksiksiz olarak uygulanmasıyla sağlanabilecektir.

İş kazalarının sınıflandırılması; İş kazası olayların oluşma durumu, meydana gelen zararın niteliğine, yaralanmanın cinsine, kazanın cinsine, olayın sonuçlarına göre değişik türlerde sınıflandırılabilir. ¹⁰⁷

Kazaların cinslerine göre iş kazaları aşağıda ifade edildiği gibi sınıflandırılmaktadır: ¹⁰⁸

- Düşme, incinme
- Parça veya malzeme düşmesi

3.5.2.Meslek Hastalıkları

Hastalık kavramı tarihte meslek hastalığı kavramından çok daha önce yer almıştır. Bu nedenle meslek hastalıklarının başlangıcı hakkında net bir tarih vermek çok zordur. Fakat meslek hastalıklarının dikkat çekmeye başlaması insanın bir başkasının işini yapmasıyla başlamıştır denilmektedir. Eski Yunan ve Roma medeniyetlerinde taş ocaklarında çalışanların solunum problemi ile ölmesi dönemin hekimleri tarafından fark edilmiş ve belki de tarihin ilk korunma önlemi deriden maske kullanımı ile gerçekleşmiştir. ¹⁰⁹

Daha sonraki dönemlerde ise zamanın hekimleri ve bilginleri kurşun zehirlenmeleri, varisler, solunum rahatsızlıkları ile ilgili daha detaylı bilgiler toplamış ve tedbir konularında çalışmalar yapmışlardır.

¹⁰⁷ TMMOB. İş Sağlığı ve Güvenliği Oda Raporu, (Ankara: Türkiye Makine Mühendisleri Odası Birliği, 2010), 37.

¹⁰⁸ TMMOB, *İş Sağlığı ve Güvenliği Oda Raporu*, 37.

¹⁰⁹ Akpınar, *İş Sağlığı ve İş Güvenliği*, 169.

Meslek hastalığı, 5510 sayılı Kanunda şöyle tanımlanmıştır: Sigortalı, tekrarlayan nedenlerden veya çalışma koşullarından dolayı geçici veya kalıcı bir hastalığı / bedensel veya zihinsel engelli olabilir.¹¹⁰

6331 sayılı kanunun madde 3 (I)'de meslek hastalığı; "Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalığı" ifade eder.¹¹¹

Başka bir tanıma göre meslek hastalığı, işveren işverenin emir ve yönergelerine uygun hareket ederken, işin niteliğine ve görev işlevine göre tekrarlayan dış etkilere kaynaklanan bedensel veya ruhsal bir hastalıktır.¹¹²

Günümüzde farklılaşan üretim tekniklerinden dolayı çok çeşitli meslek hastalıkları görülmeye başlanmıştır. Her tür çalışma ortamı, hastalığa sebep olmayacağı gibi, çalışanın her türlü hastalığı da meslek hastalığı değildir. Bu konuda hangi hastalıkların meslek hastalıkları sayılacağı ilgili tüzüklerde belirtilmiştir. Meslek hastalıkları iş kazalarına oranla daha büyük bir yüzdeyi kapsamaktadır. Çünkü uygun olmayan iş ortamı / iş süreci sonucu tehlikeli maddeler üreten bir firmada iş kazası birkaç kişiyi etkilerken, meslek hastalığı o firmadaki tüm çalışanları etkileyebilmektedir.

Bir hastalığın meslek hastalığı sayılabilmesi için ortada bir rahatsızlık olmalı, bu hastalık birdenbire değil yavaş yavaş gelişmiş olmalı ve hastalık ile iş arasında bir sebep sonuç bağı olmalıdır.¹¹³

Meslek hastalıkları aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir:¹¹⁴

I. Kimyasal Kaynaklı Meslek Hastalıkları: Ağır metaller, Aromatik Bileşikler, Gazlar...

II. Fiziksel Kaynaklı Meslek Hastalıkları: Gürültü, sarsıntı, tozlar, ortam sıcaklığı, basınç, radyasyon...

Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü 64. Madde'sinde ise meslek hastalıkları:

¹¹⁰ Resmi Gazete, 5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.

¹¹¹ Resmi Gazete, 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.

¹¹² Gerek, *İş Sağlığı ve İş Güvenliği*, 35.

¹¹³ Gerek, *İş Sağlığı ve İş Güvenliği*, 35.

¹¹⁴ Akpınar, *İş Sağlığı ve İş Güvenliği*, 174.

- Kimyasal maddelerle olan meslek hastalıkları,
- Mesleki cilt hastalıkları,

Fiziki etkenlerle olan meslek hastalıkları olmak üzere 5 kategoride sınıflandırılmıştır.

İş Kazası ile meslek hastalığının farkı iş kazalarının ani olmasıdır. İş kazaları çalışma esnasında bir anda meydana gelirken; Meslek hastalıkları tekrar eden sebeplerden meydana gelmektedir. Meslek hastalığında belirleyici olan çalışanın sürekli olarak aynı işte çalışması ve aynı şartlara maruz kalması nedeniyle sağlığının bozulmasıdır.¹¹⁵

¹¹⁵ Demet Gürüz, Gaye Özdemir Erel, İletişimci Gözüyle İnsan Kaynakları Yönetimi, (İstanbul: Kapital Medya, 2004), 207.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

OTEL İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

4.1.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN İŞYERİ TEHLİKE SINIFLARI TEBLİĞİ

Tehlike sınıfının tanımı, işyerinde gerçekleştirilen fiili işin tehlike sınıflandırmasını dikkate alır. İşveren, geçen ay içinde ticari faaliyetteki fiili değişikliği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bildirir. Şüphe durumunda, asıl iş belirlenirken iş yaratma amacı dikkate alınmalıdır. Yüksek tehlikeli iş, temel iş tanımına göre birden fazla faaliyetin temelidir. 6331 sayılı Kanunda belirtilen iş tanımında yer alan işyerinde fiili yapılan işlere ek olarak faaliyet alanının genişletilmesi halinde işyeri bu bölüm esas alınarak kurallara göre belirlenir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, işyerindeki tehlikeli sınıfın derecesini değerlendirir. Bakanlığın kaydı, iş kaydına göre asıl işe göre değerlendirilir. İşyerinde yapılan fiili işlerin denetimleri gerekli görülmedikçe yapılmaz. Bakanlıkça yapılan denetimler ile işyerinde yapılan fiili iş kayıt kayıtlarından farklı ise, işyerinin tehlike derecesi denetim ve denetimlere ilişkin kayıtlar dikkate alınarak yenilenebilir. Karar işyerine tebliğ edilir. İşyerinde tehlike derecesinde değişiklik olması durumunda işveren, tehlike sınıfı için gerekli iş ve faaliyetleri 90 gün içinde yapmak ve İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne bildirmekle yükümlüdür. İş kanununun tehlike sınıflandırmasına yapılan itirazlar neticesinde Komisyonun İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nü kurma kararı sonucunda protestoya ilişkin davranış kurallarının tehlike derecesinde değişiklik olması durumunda bu not değiştirilir. İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin işyeri tehlike sınıfları tebliği içerisinde otel işletmelerinde işyeri tehlike sınıfları Tablo 1'de verilmiştir.¹¹⁶

¹¹⁶ Resmi Gazete, İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği, Nace Kodları ve Tehlike Sınıfları, 28509 (2012).

Tablo-1 Otel İşletmelerinde İşyeri Tehlike Sınıfları Listesi (İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği)

NACE Rev.2_Altılı Kod	NACE Rev.2_Altılı Tanım	Tehlike Sınıfı
I	KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	
55	Konaklama	
55.1	Oteller ve benzeri konaklama yerleri	
55.10	Oteller ve benzeri konaklama yerleri	
55.10.02	Oteller gibi konaklama (günlük temizlik ve yatak servisi) (müşterilere restoran hizmeti vermez, zamanlayıcı gayrimenkuller hariç)	Az Tehlikeli
55.10.05	Oteller gibi. konaklama faaliyetleri (günlük temizlik ve yatak hizmeti faaliyetleri) (restoran ve zamanlayıcı hizmetleri hariç)	Az Tehlikeli
55.2	Tatil ve diğer kısa süreli konaklama yerleri	
55.20	Tatil ve diğer kısa süreli konaklama yerleri	
55.20.01	Tatil ve diğer kısa süreli konaklama faaliyetleri (oteller, devremülkler, tatil köyleri, oteller, bungalovlar, baleler vb.)	Az Tehlikeli
55.20.03	Bir aydan az bir süre için kendi evinize veya kiraladığınız evinize yerleştirme	Az Tehlikeli
55.20.04	Tatil amaçlı olan pansiyonların faaliyetleri	Az Tehlikeli
56	Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	

56.10.01	Mobil yemek hizmetleri (simit, pasta, böbrek, kokorech, bezelye lapası, piyaz, dondurma vb. Dahil)	Az Tehlikeli
56.10.08	Diğer restoran ve restoran faaliyetleri (alkollü veya alkolsüz) (garson ve self servis dahil, üreticiler, taşınabilir tesisler, mobil hizmetler hariç)	Az Tehlikeli
56.10.19	Ağırlıklı olarak yemek kafeleri ve kafeteryalar	Az Tehlikeli
56.3	İçecek sunum hizmetleri	
56.30.02	Kafeteryalarda, kahvehanelerde, kahvehanelerde, kafelerde (ağırlıklı olarak servis edilen içecekler), meyve suyu salonlarında, çay bahçelerinde içecek servisi yapar.	Az Tehlikeli

4.2.OTEL İŞLETMELERİNDE İŞ KAZALARI

Mutfak çalışanları için en yaygın kaza, yemek pişirirken ellerini ve parmaklarını bıçakla kesmektir. Ayrıca cihaz üzerinde çalışan kişinin saçı uzunsa, makineyle teması önlemek için başlık takmalı ve takılarını çıkarmalıdır. Aksi takdirde parmak kırılması, ciltte kazıma gibi kazalar meydana gelebilir. Keskin bulaşıkları yıkayan bulaşık makinesinin el kesmelerini önlemek için uygun koruyucu eldivenler giydiğinden emin olunmalıdır. Önemsiz görünen kesikler enfeksiyon gibi ciddi sonuçlara yol açabilir. Yanıklar; Aşçılar, bulaşık makineleri, diğer mutfak çalışanları ve çamaşırhane çalışanları arasında daha yaygındır. Dondurulmuş yiyecekler tavada ısıtılmış yağa düştüğünde veya sıcak parçacıkların üzerinde su parçacıkları belirdiğinde su sıçramaya başlar. Spreyler ve dökülmeler, ciltle temas ederse ciddi yanıklara neden olabilir. Deri yanıklarını önlemek için personelinizi tehlikeler hakkında bilgilendirin ve kişisel koruyucu olan ekipmanların sağlanması gerekmektedir.

Otel yüzeylerini temizlemek için kullanılan kimyasallar ve mutfakta kullanılan sıvılar (yağ, su vb.) Yere dökülerek kaygan bir zemin oluşturur; Çalışanların kayma riski artar. Bu nedenle, yapılan işin türüne göre iş güvenliği ayakkabısı giyilmeli ve bir uyarı işareti ile işaretlenmelidir.

Ayrıca otel temizliğinde (odalar, yüzme havuzları vb.) Ve mutfak temizleyicilerinde kullanılan kimyasallar çalışanlar tarafından kullanıldığında elleri

tahriş edebilir veya cilt hastalıklarına neden olabilir. Bu temizlik kimyasallarından çıkan buharların solunmasının çalışanlarda solunum yolu hastalığına neden olduğu gösterilmiştir. Kimyasalın kullanıldığı yerlerde, personele uygun havalandırma ve kişisel koruyucu ekipman (eldivenler, maskeler, vb.) verilmesi gerekmektedir.

Çalışanlar soğuk depolara girdikten sonra kapının kapanmaması için özen gösterilmelidir. Bunun nedeni, davetsiz bir çalışan içeride kalırsa donarak ölebilir. Bu nedenle bu dondurucu kapıları içeriden açılacak şekilde tasarlanmalı ve içine acil durum alarm sistemi yerleştirilmelidir.

Hijyenik bir ortam yaratmadan turizm sektöründe iş yapmak neredeyse imkansız. Sağlıklı gıda üretiminden mümkün olan tüm hizmetlerin hijyenik ve sağlıklı bir ortamda sunulmasına kadar, müşterilerin işlerini seçmelerinin ve çalışanlarının sağlık ve güvenliğini sağlamalarının en büyük nedenidir.

Tablo-2 İş Göremezlik Sürelerine (Gün) Göre İş Kazası Geçiren Sigortalı Sayıları¹¹⁷

Erkek	11.361
Kadın	6.096
Toplam	17.457

Tablo-3 İş Kazası Sonucu Ölen Sigortalı Sayısı¹¹⁸

Erkek	9
Kadın	1
Toplam	10

Tablo-4 Toplam Geçici İş Göremezlik Süresi (Ayakta + Yatarak)¹¹⁹

Erkek	43.443
Kadın	19.684
Toplam	63.127

İş göremezlik sürelerine göre iş kazası geçiren sigortalı sayıları incelendiğinde, otel işletmelerinde 2019 yılında, 11.361 erkek çalışan, 6.096 kadın, toplamda ise 17.457 kişi iş kazası geçirmiştir. Bu iş kazaları sonucu ölüm sayısı erkek 9 kişi, kadın 1 kişi, toplamda ise 10 kişi olarak gözükmektedir (Tablo 2-3-4).

¹¹⁷ Sosyal Güvenlik Kurumu, İstatistik Yıllıklarında derlenmiştir (2019).

¹¹⁸ Sosyal Güvenlik Kurumu, İstatistik Yıllıklarında derlenmiştir (2019).

¹¹⁹ Sosyal Güvenlik Kurumu, İstatistik Yıllıklarında derlenmiştir (2019).

4.3.OTEL İŞLETMELERİNDE MESLEK HASTALIKLARI

Endüstride en sık görülen meslek hastalığı kas-iskelet sistemi rahatsızlıklarıdır. Lomber omurga kırıkları, bel kasları, bilek tendonları ve boyun sertliği taşıyıcılar ve bagaj taşıyıcıları arasında yaygındır. Kas yaralanması; bu genellikle kaymanın veya ağır kaldırmanın sonucudur.

Tablo-5 Meslek Hastalığına Tutulan Sigortalı Sayısı¹²⁰

Erkek	1
Kadın	2
Toplam	3

Otel işletmelerinde meslek hastalığına tutulan sigortalı sayısı incelendiğinde, erkek 1 kişi, kadın 2 kişi, toplamda ise 3 kişi meslek hastalığına yakalanmıştır. Meslek hastalığına yakalanan kişiler arasında ölüm yaşanmamıştır (Tablo 5).

4.4.OTEL İŞLETMELERİNDEKİ TEHLİKELER, RİSKLER VE ÖNLEMLER

Genelde, özellikle yoğun saatlerde otellerde ve restoranlarda yapılan işler, müşterilere doğrudan hizmet verdikleri için çok stresli olabilir. Çoğu durumda, müşteriler sabırsızdır, yeterli personelden yoksundur ve suç işlememiş olsalar bile operasyonel zorlukları çalışanlarına bildirirler; işi dayanılmaz kılmaktadır. Mutfak ve çamaşır ortamı; Bu genellikle yüksek sıcaklık, nem ve zayıf aydınlatmadan kaynaklanır. Şube; Genellikle uzun çalışma saatleri ve zor çalışma koşulları vardır. Mevsimsel ve vardiyalı çalışma nedeniyle, diğer sektörler göre farklı iş modelleri hakimdir. Bu nedenle, işgücünün koşulları ve yapısı dikkate alındığında, psikolojik ve ergonomik tehlikelerin düzeyleri oldukça yüksektir.

¹²⁰ Sosyal Güvenlik Kurumu, İstatistik Yıllıklarında derlenmiştir (2019).

Tablo-6 Otel İşletmelerinde Çalışan Personelin Karşılaştığı Riskler

İşin Konusu	İşin İçerdiği Risk Unsurları
Yiyecek ve İçeceklerin Servisi	Kayma, Tökezleme, Manuel Taşıma, Salgın Hastalık
Yiyeceklerin Hazırlanması	Bıçak Kullanımı ve Salgın Hastalık
Bulaşık Makinesi Kullanımı	Manuel İşlem Olması ve Temizleyicilerin Kullanımı
Yerlerin Silinmesi	Manuel İşlem Olması ve Temizleyicilerin Kullanımı
Atık İşlemleri	Manuel İşlem ve Cam Kırıklarından Kaynaklanabilecek Kesikler
Müşteriden Ücret Tahsisi	Agresif Müşteriler ve Salgın Hastalık
Dilimleyicilerin, Mikserlerin, Yemek Pişirme Aletlerinin, Parçalayıcıların Kullanımı ve Temizliği	Makine Kullanımından Kaynaklı El Bölgesinde Meydana Gelebilecek Hasarlar
Aşındırıcı Temizlik Malzemeleri Kullanımı	Cildin ve Gözlerin Kimyasal Malzemelerden Zarar Görmesi
Atık Sıkıştırma Aracının Kullanımı	Hareket Halindeki Makine ile Temastan Kaynaklanabilecek Hasarlar
Yüksek Zemin Üzerinde Çalışma	Düşmelerden Kaynaklanabilecek Hasarlar
Kızartma Tavalarının Temizliği ve Kurulanması	Ateş veya Kızgın Yağ Sonucu Yanma
Eterin Kemiklerinden Temizlenmesi	Bıçağın Ele Batması veya Kesilmesi

Çalışanlar, mutfak alanlarında yemek kesmek için bir kesici alet ve kesici alet bulunan bir makine ile ellerini kolayca kesebilirler. Bazen bu kazalar derin gözyaşlarına neden olur. Yine aşçılar, bulaşık makineleri ve diğer mutfak personeli arasında yanma ve haşlanma gibi kazalar var. Kazalar, restoran ve mutfak alanlarında itme-çekme demirlerinin kullanılması, işyerinin düzeni, serbest hareket edememe gibi nedenlerle bir veya daha fazla nesnenin çalışanlar tarafından itilip yere düşürülmesinden kaynaklanabilir. İş sırasında kullanılan ağır araç ve ekipmanların taşınması sırasında meydana gelen yaralanmalar ve ayrıca süreç sırasında kas-iskelet bozuklukları da çalışanlar için diğer risk faktörleridir (Tablo 6).¹²¹

Korumasız temizlik için kuru temizleyicilerin kullanılması çalışanlarda cilt kanserine neden olabilir. Özellikle mutfak alanında basınçlı aletler kullanılarak patlama benzeri bir kaza hissedilebilir ve normalin dışındaki sıcaklıklara maruz kalabilir. Çoğu durumda, çalışanlar makineyi nasıl kullanacaklarını ve kullanımdan sonra düzgün bir şekilde nasıl kuracaklarını bilmiyorlar, araç sistemi için koruma

¹²¹ Gürhan Fişek, Çalışma Yaşamında Sağlık Güvenlik, (Ankara: Bilim Dizisi, 2009), 112.

sağlamıyorlar, makineleri düzenli olarak kontrol etmiyorlar ve bakımlarını yapmıyorlar ve makinelere uyarı bilgileri vermiyorlar.¹²²

Bir gıda dondurucu bir risk faktörüdür çünkü kapı çalışan içeri girdikten sonra kapanabilir. Buna ek olarak, vardiyalı çalışma, vardiyalı vardiyalar ve gece vardiyaları çalışanların uyku düzenlerini, fiziksel sağlığını ve bağışıklık sistemini etkileyebilir ve iş kazalarının önünü açabilir.

Artan iş çeşitliliğinin bir sonucu olarak, otel personelinin standart çalışma koşulları, işsizlik, sektördeki çalışma koşulları ve zamanın esnekliği çalışanlar için bazı zorluklar yaratmaktadır. Mutfak çalışanlarının psiko-sosyal riskler, sosyal sorunlar, mesai saatleri içindeki sorunlar ve fiziksel riskler gibi çeşitli risklere maruz kaldıkları görülmüştür.

Özellikle hizmet yoğun endüstrilerde ve doğal yiyecek ve içecek işletmelerinde, iş / yaşam dengesizlikleri, iş yükü belirsizlikleri, standart dışı çalışma koşulları, zaman kısıtlamaları ve stres, çalışanlar üzerinde psikolojik ve sosyal etkiler yaratabilir. Ayrıca, çalışma saatlerinin uzunluğu ve çekişe dayalı çalışma sisteminin karmaşıklığı, çalışan performansında düşüşe ve endüstriyel kazalarda artışa neden olur. Aynı zamanda, böyle bir durum çalışanların sağlığını kötüleştirebilir.¹²³

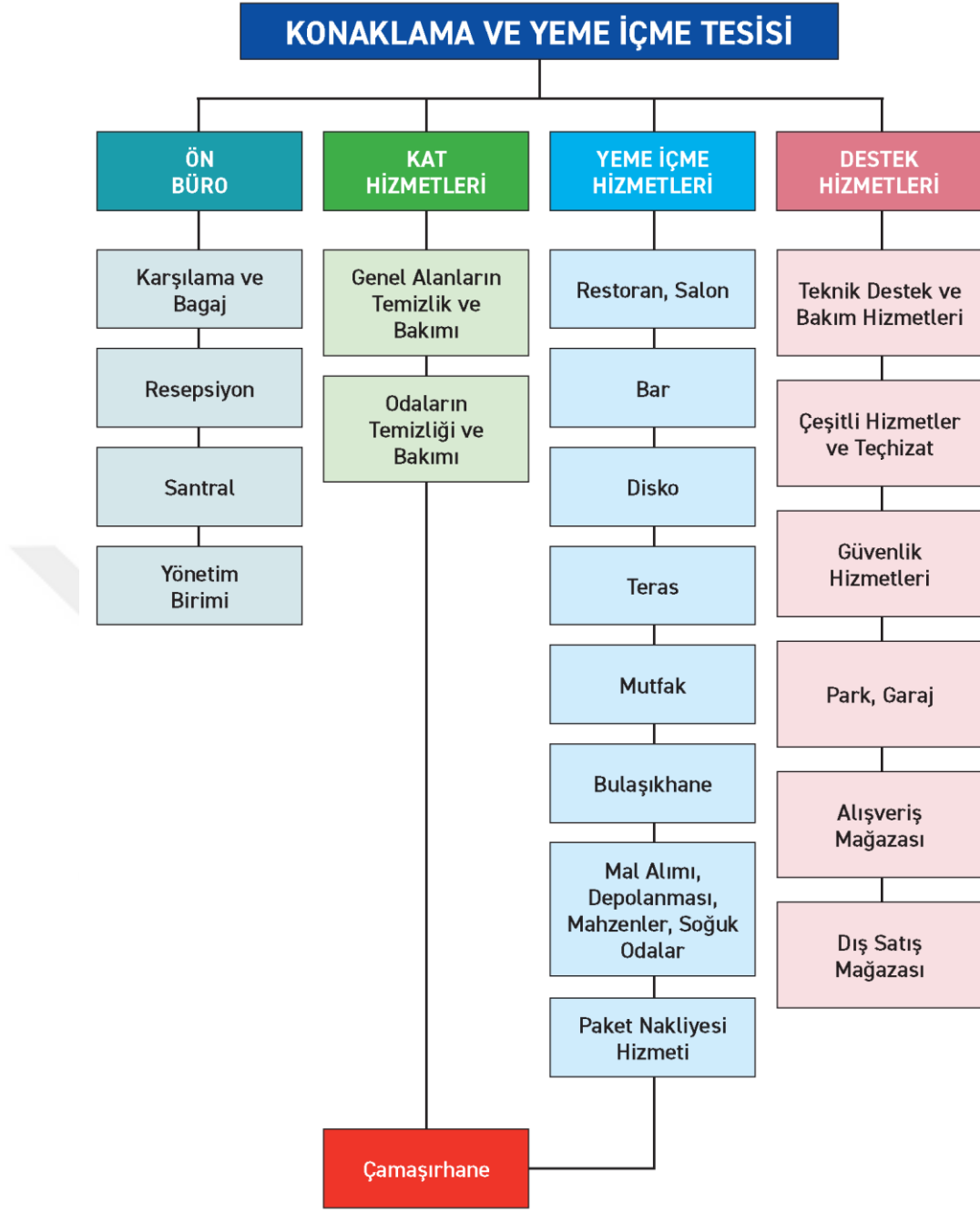
Faaliyet alanları açısından gıda ve içecek endüstrisinde en çok endüstriyel kazaların yaşandığı kaydedildi. Sektörde iş kazalarının% 53,4'ü yeme-içme sektöründe,% 42,6'sı konut sektöründe meydana geldi. Bu sektördeki endüstriyel kaza sayısı her geçen yıl artmaktadır.

Otel işletmelerinde iş güvenliği genellikle mutfakta gerçekleşir. Otel mutfağında çalışma ortamında sıcaklık, nem, hava akımı, yetersiz aydınlatma, gürültü ve kirli hava gibi olumsuz faktörler bulunmaktadır. Yorgunluk, dikkat dağınıklığı, hareket kabiliyetinde bozulma, duyuşal işlevde bozulma ve iş kazalarına yol açabilir. Öte yandan otel mutfağında gerekli güvenlik önlemlerinin alınmaması durumunda ortaya çıkabilecek bazı tehlikeler vardır; Sıcak ekipman hasarı, mutfakta

¹²² Yaşar Yılmaz, Özgür Yılmaz, Özer Yılmaz, Yiyecek İçecek İşletmeciliği, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2013), 97-98.

¹²³ Selda Uca Özer, Demet Tüzünkan, Bilge Çavuşgil Köse, "Turizm Sektöründe İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına Yönelik Tespitler ve Tedbirler", 14. Ulusal Turizm Kongresi, Kayseri 2013, 1136-1149, s.1140.

kullanılan kimyasallardan kaynaklanan tehlikeler, mutfak zeminlerinin yağlanması ve mutfak gereçlerinde hasar. Otel mutfak yüzeylerini temizlemek için kullanılan kimyasallar ve zemine sıvı dökülmeleri kaygan yüzeylere neden olabilir. Bu nedenle, yapılan işin türüne göre güvenlik ayakkabıları kullanılmalı ve bir tehlike işareti ile işaretlenmelidir. Ayrıca otel ve mutfak temizliğinde kullanılan kimyasallar ciltte uzun süre bırakıldığında el tahrişine veya cilt hastalığına neden olabilir. Temizlik kimyasallarının solunmasının çalışanlarda solunum yolu hastalığına neden olduğu gösterilmiştir. Kimyasalların bulunduğu ve çalıştığı alanlarda uygun havalandırma ve kişisel koruyucu ekipman (eldiven, maske vb.) kullanılması gerekmektedir. Personel soğuk hava depolarına girdikten sonra kapının kapanma riskini önlemek için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir, çünkü birisi bilmeden girerse kapı kapalı kalabilir ve donma nedeniyle ölüm meydana gelebilir. Bu nedenle dondurucu kapısı içeriden açılarak içeriye acil durum alarm sistemi yerleştirilmelidir.

Şekil-1 Otel İşletmeleri Üretim Akış Şeması

Bu kısımda otel işletmelerinde ön büro, kat hizmetleri, yiyecek – içecek hizmetleri ve destek hizmetleri olarak yer alan birimler özelindeki risklere yol açan tehlikeli durumlar ile bu tehlikeleri önlemek için alınan önlemler yer almaktadır (Şekil 1).

4.5.OTEL İŞLETMELERİNDE KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM KULLANIMI

Kişisel koruyucu ekipmanlar, parasız olarak verilir. Üreten firma uygun üretim koşullarında üretmeli, tadilatı ve periyodik kontrolleri yapmalıdır. Gerektiğinde değiştirilmeli ve temizliğine fazlasıyla önem verilmelidir. İşveren, Kişisel Koruyucu Personel, ekipmanı kullanmanın riskleri konusunda bilgilendirilmelidir. İşveren, çalışanı onu nasıl kullanacağı konusunda eğitmelidir. KKD kullanılan yerlere göre uygun olarak belirlenmeli ve mutlaka yenilenmelidir. Çalışanın ulaşabileceği yerlerde olmalıdır. Performansına bakıldığında başka risklere sebep olmayacak şekilde olmalıdır. İSG alanında kişisel koruyucu ekipmanlar; solunum koruması, göz ve yüz koruması, ayak ve ayak koruması, koruyucu giysi, kulak (işitme) koruması ve baş koruması olarak sınıflandırılır.

- Solunum Koruyucu Donanımlar: Çalışma alanındaki gaz, toz ve buharlar izin verilen maksimum seviyeleri aştığında ve ortamda yetersiz oksijen olduğunda solunum koruması kullanılır. Ortam ölçümü sonuçları ve bireysel hassasiyetlere ve göre maske seçilir (Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, 2019, Boya Sektörü Kişisel koruyucu Donanım Rehberi). Havada asılı olan partiküllere (partiküllere) karşı koruma sağlamak için toz maskeleri yapılır. Uygun koruma seviyesi belirlendikten sonra tek kullanımlık veya tekrar kullanılabilir maskeler tercih edilmelidir. Yeniden kullanılabilir toz maskeleri "R" olarak işaretlenmiştir ve yeniden kullanılmayan parçalar "NR" olarak işaretlenmiştir. Termal konfor sağlamak için havalandırılmalı bir toz maskesi kullanın. Tam veya yarım yüz maskeleri buhar ve gaza karşı kullanılmaktadır. Yarım yüz maskeleri burnu, ağız ve çeneyi kapatarak koruma sağlarken, tam yüz maskeleri burnu, ağız, gözleri ve çeneyi kapatır. Yüz ve yüz riske göre korunmalı ancak yüz maskesi tam kullanılmalıdır.
- Ayak ve Bacak Koruyucu Donanımlar: İşyerinde çalışanın ayağına düşme, ayaklarının ezilmesi, dış bir nesneye yapışması veya kayması gibi yaralanmalara neden olabilecek tehlikeler vardır. Ayak ve ayak bileği korumaları işyerindeki olası risklere göre seçilmeli ve ilgili standartlara uyulmalıdır.
- Kulak Koruyucu Donanımlar: Gürültülü ortamlarda çalışması gereken kişiler, işitme sistemlerindeki dokuları kaybedebilir ve bu da işitme kaybına neden olabilir. Ölçüm sonuçlarına göre gerekirse bir işitme koruması kullanılmalıdır.

Kulak koruması; Üç tip kulak tıkacı, kol şeklindeki kulaklıklar ve kasklar mevcuttur. Kulak koruyucu kullanan bir çalışanın etkilendiği gürültü seviyesine göre uygun koruyucu takmalıdır. Sürekli ve düzenli takılan kulak koruyucular odiyometrik sonuçlara o oranda katkıda bulunarak kulağı korumaktadır.

- Baş Koruyucu Donanımlar: Başa karşı korunmanın en önemli yolu baretlerdir. Baret, kafayı düşen nesnelere ve darbelerden korur. Baretlerin elektriğe, hava koşullarına, erimiş metal sıçramasına karşı koruma özellikli çeşitleri de vardır. Bazı baş koruyucular küçük darbelerle karşı üretilmiştir. Bu tip başlıklar büyük tehlike olan yerlerde kesinlikle kullanılmamalıdır. Baret yerine kullanılan durumlarda ek risklere sebep olacaklarından işveren tarafından tercih edilmemelidir.

Aşağıda bu koruyucuların otel işletmelerinde yer alan birimlere göre nasıl kullanıldığı incelenmektedir.

4.5.1.Ön Büro

Ön büroda kullanılan kişisel koruyucu donanımlar Tablo 7'de gösterilmektedir.

Tablo-7 Ön Büroda Kullanılan Kişisel Koruyucu

Ergonomik masa ve sandalye (KKD I)	
Ergonomik mouse pad (KKD II)	

Bilgisayar ekran koruyucusu (KKD II)	
Masa altı ayak yükselticisi (KKD I)	

4.5.2.Kat Hizmetleri

Kat hizmetleri kullanılan kişisel koruyucu donanımlar Tablo 8'de gösterilmektedir.

Tablo-8 Kat Hizmetlerinde Kullanılan Kişisel Koruyucu Donanımlar

İş Ayakkabısı (KKD II)	
------------------------	--

<p>Kimyasal Eldiven kullanımı (KKD III)</p>	 <p>ProHand® CHEM 40 EN 388:2016 EN ISO 374-1:2016/TYPE A 4101X AJKLOT EN ISO 374-5:2016 CE 0120</p>
<p>Kimyasal Maske kullanımı (KKD III)</p>	
<p>Gözlük kullanımı (KKD II)</p>	

4.5.3.Yiyecek İçecek Hizmetleri

Yiyecek – içecek hizmetlerinde kullanılan kişisel koruyucu donanımlar Tablo 9'de gösterilmektedir.

Tablo-9 Yiyecek İçecek Hizmetlerinde Kullanılan Kişisel Koruyucu Donanımlar

<p>Bulaşık Eldiveni (KKD I)</p>	
<p>Et Kesme Eldiveni (KKD I)</p>	
<p>Ayakkabı + Çizme Kullanımı (KKD II)</p>	

<p>Cerrahi Maske Kullanımı (KKD III)</p>	
<p>Kulaklık Kullanımı (KKD II)</p>	
<p>Gözlük Kullanımı (KKD II)</p>	

Önlük Kullanımı (KKD III)	
---------------------------	---

4.5.4. Destek Hizmetleri

Destek hizmetlerinde kullanılan kişisel koruyucu donanımlar Tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo-10 Destek Hizmetlerinde Kullanılan Kişisel Koruyucu Donanımlar

Baret Kullanımı (KKD III)	
Eldiven Kullanımı (KKD III)	

	 <p>TÜRK MALI</p> <p>EN 407 3 13X4X EN 388 4144</p> <p>Beybi LEBBA</p> <p>Beybi LEBBA</p>
<p>İş Ayakkabısı Kullanımı (KKD III)</p>	
<p>İş Elbisesi Kullanımı (KKD I)</p>	

Kulaklık Kullanımı (KKD II)

BEŞİNCİ BÖLÜM

RİSK ANALİZİ

Risk ve belirsizlik kavramları farklı boyutlarda kullanılabilir. "Risk" kelimesi Fransızca "riskli" kelimelerinden gelmektedir. İngiltere'de 1830'larda sigorta için kullanılmaya başlanmış ve İngilizceye çevrilmiştir. Birden fazla risk tanımlaması gerçekleştirilir. Yalnız ölüm ve yaralanma riskleri; olasılık ve güvenilirlik; bu, nüfus örnekleme veya proje üzerindeki potansiyel etki olarak düşünülebilir. Bazı araştırmacılar, belirsizliğin riske karşı tartılması gerektiğine inanmaktadır. Belirsizlik, olasılık dağılımının gerçekten bilinmediği bir durumun olasılığı olarak anlaşılabilir. Bir olay veya potansiyel sonuçtan kaynaklanan istatistiksel olasılıklara dayalı olarak belirsizliği riskten ayıran bir risk değerlendirmesidir. Bilinmeyen bir risk, en deneyimli çalışanların bile meydana gelme veya etki olasılığını tahmin edemediği bir durumdur. Bunlar genellikle gerekli kabul edilir. Risk kavramı mutlaka kötü sonuçlar anlamına gelmez. Bazı durumlarda bu olumlu bir sonuca işaret eder.

Risk değerlendirmesinin amacı, önce çalışanları koruyarak daha sonra işyerinin maliyetini, herhangi bir nedenle işyerine gelen kişileri, çevreye ve işyerine verilebilecek olası zararları ortadan kaldırarak koruyucu önlemleri başlatmaktır. İşverenlerin temel amacı işyerinde sağlık ve güvenliği korumak olmalıdır. Tüm işyerlerinde çalışanlar, işverenin istihdam organizasyonunun bir parçasıdır ve çalışma ortamında fiziksel tehlikelere karşı savunmasızdır. Bu nedenle şirket sahipleri, işyeri hukuku ile iş sözleşmelerinden insanoğluna gelebilecek tehlike ve riskleri azaltmalıdır. Bunu yapmak için, risk değerlendirme çalışması önce risk değerlendirme ekibiyle işbirliği içinde, yüksek puan riski göz ardı edilerek yürütülmelidir. Risk değerlendirme araştırması da zorunludur. Gönüllülük gerekli değildir. Risk değerlendirme çalışmasının sonuçları, riskin ciddiyetini değerlendirmeli ve ihtiyati tedbirlere uygun olarak derhal çalışmaya başlamalıdır. Bu yapılmazsa, tüm olumsuz olaylar kabul edilecektir. Sonra çeşitli riskler ve kazalar olacaktır. Bunun nedeni, uygun bir değerlendirme yapılmadan çalışanları bekleyen tehlikelerin ve risklerin öneminin net olmamasıdır. Bu, can kaybına neden olabilir. Bu çalışmalar yapıldıktan ve uygulandıktan sonra uygulamaya konulabilecek, düzenli olarak güncellenebilecek ve her değişiklik için bir risk değerlendirmesi ile güncellenebilecek. Yeni risk değerlendirme yaklaşımı kapsamında, işverenlerin en riskli gruplar arasında yer alan iş sağlığı ve güvenliği açısından risk

değerlendirmeleri yapmaları gerekiyor. Risk analizi sonucunda işveren; Kullanması gereken koruyucu önlemlere ve koruyucu ekipmana karar vermelidir.¹²⁴

İş sağlığı ve güvenliği açısından, çalışma ortamının, işyerinde kullanılan ekipmanların ve iş ekipmanlarının oluşturduğu tehlikeleri en aza indirerek, sürekli izlenebilen huzurlu bir ortamda çalışabilme becerisini tanımlar.¹²⁵

Tehlike: Yaralanma, travma, uzuv yaralanması ve ölüme yol açan faktörler. Örneğin, kaplarda kaynak yapmak tehlikelidir. İşyerinde makinelerin hareketli parçaları, el aletlerinin hareketli parçaları, araba yüksekliği, kaygan zemin, yerde kaza sonucu oluşan cisimler, elektrik, aşırı gürültü, zehirli, yanıcı maddeler, yanıcı patlayıcılar, ağır cisimleri kaldırma, kaldırma, kaldırma mekanizma vb. risk faktörleridir.

Risk: Hedefe ulaşılmasını etkileyebilecek tüm dış ve iç olayları içerir. Risk, negatif bir kontrol faktörüdür. Basit örneklerle tehlike ve risk kavramını daha net hale getirin; Nasıl sürüleceğini bilmeyen birini kullanmak tehlikelidir ve arabaya binmek risklidir. Araba kullanmayı reddeden herkes potansiyel tehlikeyi ortadan kaldıracaktır.

Kabul edilebilir risk seviyesi. Bu, yasal yükümlülükleri ve sağlık ve güvenlik politikaları göz önüne alındığında şirketin dayanamayacağı bir risktir.

Önleme: bu, işyerinin her aşamasında iş sağlığı ve güvenliği risklerini ortadan kaldırmaya yönelik tüm önlemlerin planlanması, uygulanması ve uygulanması anlamına gelir.

Kaza olayı: Bunlar, işyerinde yaralanmalara, kötü sağlığa ve ölüme yol açabilecek iş olaylarıdır.

Risk değerlendirmesi: Bu, işyerinde veya dışarıdan tehlikeleri belirlemek, tehlikelerin kapsamını değerlendirmek, tehlikeleri analiz etmek, sınıflandırmak ve izlemek için gerekli çalışmaları içerir.

¹²⁴ Gökhan Ofloğlu, Gökmen Sarıkaya, "OHSAS 18001 İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yönetim Sistemi", *Kamu İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 8/3 (2006).

¹²⁵ Özlem Özkılıç, *İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri ve Risk Değerlendirme Metodolojileri*, (Ankara: Ajans-Türk Basın, 2005).

Risk değerlendirmesinin temel amacı, çalışanların sağlık ve güvenliğini korumaktır. Tehlikeleri ortadan kaldırmaya ve dolayısıyla çalışanların, iş yerlerinin ve işletmelerin karşılaştığı risklerden kaçınmaya yönelik tüm çabalar bir risk değerlendirme süreci olarak tanımlanabilir.

Risk algısı kişiiden kişiye değişir. Risk algılama türleri:

- Risk kaybetme yeteneği.
- Risk, potansiyel bir kaybın sonucudur.
- Risk, riskli hareketlerin olası sonucunun olasılık dağılımındaki değişimdir.
- Tartışılan konulardan biri risk algısını etkileyen faktörlerdir. Bunlar şunları içerir:
 - Risk bilinci düzeyi
 - Korkunç risk seviyesi
 - Risk altındaki kişi sayısı
 - Risk ne kadar tek tip?
 - Kişinin gönüllü olarak risk altında olup olmadığı

Kontrol önlemlerinin seviyesi (KKD): Ayrı ayrı tanımlanan tehlikelerin her biri için, bu tehlikelere karşı koruma sağlamak için mevcut kontrol seviyesi belirlenmiştir. Örneğin, mobil yangın söndürücüler kaldırılır, sahada askıya alınır, işaretlenir ve personel eğitilir, ancak periyodik yangın söndürme veya tahliye tatbikatları yoktur.

Bu durumda yasal mevzuat ve standartlarda belirtilen şartlar karşılanır.

Ancak, ele alınması gereken bazı eksiklikler var. Bu durumda analiz değerlendirilmeli ve kontrol ölçüm seviyesinde kayıt edilmelidir.

şiddet: Bu, bir risk durumunda tahmini potansiyel kayıp seviyesidir.

Risk değerlendirmesi: Risk seviyesinin matematiksel bir ifadesidir, kontrol ve şiddetin bir kombinasyonudur.

5.1.RİSK YÖNETİM SÜRECİ

Risk yönetimi, insan sağlığı ve çevre güvenliği ile ilgili riskleri değerlendirmek ve izlemek için iş dünyasında politika ve faaliyetlerin uygulanmasıdır. Risk yönetimi süreci, bir güvenlik sisteminin temel taşı olarak nitelendirilir. Risk yönetimi; İçeriği tanımlama, tanımlama, analiz etme, değerlendirme, uygulama, izleme ve içerikle etkileşimde bulunmanın sistematik bir uygulamasıdır. Tam stratejik ve profesyonel düzeyde kullanılır.

Risk yönetimi süreci belirli aşamalardan oluşur;

1. Riskin belirlenmesi

Risk yönetimini kurmanın ilk adımı veya ilk görev, iş veya projenin karşılaştığı tüm riskleri belirlemektir. Bu hedefin önemi, proje risklerinin kaynakları ve sonuçları hakkında ayrıntılı bilgi vermeden bir risk önleme stratejisi geliştirmenin ve analiz etmenin mümkün olmamasıdır. Risk tespiti sonsuz bir süreçtir. Çünkü artıyor. Sonuç olarak, hiç kimse risk değerlendirme sürecine tam olarak uymuyor. Diğer risk yönetimi sistemlerinde olduğu gibi, risk tanımlama benzersizdir. Eksiksiz olmak için risklerin yapısal ve sistematik olarak tanımlanması gerekir. Aşağıdaki sıra, olay kaynağı türüne göre sıralanabilir. Ancak risk kaynakları kontrolsüz, bağımlı, bağımsız, tamamen bağımlı veya kısmen bağımlı olarak sınıflandırılabilir. Bu prosedür, kaynağın yapısını belirler. Risk değerlendirmesi için bazı araçlar ve yöntemler şu şekilde sıralanabilir;

- Risk Analizi Anketleri: Bu, risk yöneticisinin bir dizi ayrıntılı soruyla riskleri belirlemesine olanak tanıyan bir araçtır.
- Etki kontrol listesi: yaygın risklerin bir listesi. Bu araç, diğer risk değerlendirme araçlarıyla birlikte son bir test olarak kullanılabilir ve bu da ciddi risk kaybı olasılığını azaltır.
- Sigorta poliçelerinin kontrol listesi: sigorta şirketlerinden temin edilebilir. Bu listeler, sigorta türlerinin bir kataloğunu içerir. Risk yöneticileri, şirketler veya işletmelerle ilgili politikaları bulmak ve uygulamak için bu tür listeleri görüntüler.

- İş sağlığı ve güvenliği kontrol listeleri: İş sağlığı ve güvenliği açısından risk değerlendirmesi yapılacak ise sağlık ve güvenlik kontrol listesi verilecektir. Bu listeler, yapılan işin türüne ve çalışma koşullarına göre derlenir.
- Uzman sistemler: Risk değerlendirmesinde kullanılan uzman sistem, risk analizi analizini, maruz kalma kontrol listesini, iş güvenliği ve sağlığı kontrol listesini ve sigorta poliçesi kontrol listesini tek bir araçta birleştirir. Profesyonel sistemler, kullanıcıları yalnızca ortak riskleri belirleme konusunda yönlendirmekle kalmaz, aynı zamanda belirli bir işletme veya proje için belirli riskleri belirlemeyi amaçlayan bir dizi ayrıntılı soru da sunar.
- Risk haritalama: Bir risk haritası, risk olasılıklarını ve potansiyel kayıpları belirlemek için tasarlanmış iki boyutlu bir ölçek çizgisidir. Potansiyel kayıplar ve risk olasılıkları, yöneticinin riskin önemli olup olmadığını belirlemesine yardımcı olur.
- Beyin Fırtınası: Bu, nasıl bir çözüm bulunacağına dair bir grup tartışmasıdır. Bu, hem risk değerlendirmesi hem de nitel risk analizi için yararlı olabilir.
- Mülakatlar: alışanlarla yapılan görüşmeler genellikle risklerin belirlenmesine yardımcı olacak önemli bilgiler sağlar.
- Risk kategorileri için özet bir program: Risk değerlendirme sürecinin sonunda, tüm proje ekibi üyeleri dahil olur.

Bu yöntemlerden en yaygın olanları, önceki verilerden ve deneyimlerden derlenen risk kontrol listeleri, önde gelen proje personeli ile görüşmeler ve proje ekibiyle görüş alışverişidir.

2. Riskin Sınıflandırılması

Risk belirleme, proje aşamasında potansiyel riskleri inceleme sürecidir, ancak bir sonraki adım riskleri belirli kriterlere göre sınıflandırmaktır.

Bunlar daha önceden tanımlanmış olan tehlikeler ile ilişkilidir. Riskler üç kategoride sınıflandırılmaktadır:

1. Türünü belirleyin
2. Sonucun tanımı
3. Maruz kalma beklentisi

İlk risk türü saf ve hayali olmak üzere ikiye ayrılır. Kârsız riske net risk, kar veya zarar ve yapay risk denir. Örneğin, istenmeyen hava riski bir tür net risktir. Şimdi söylemenin anlamı yok - Sürprizi mahvetmek istemiyorum. Tersine, bir kısıtlama anlaşmasının şartları yapay bir risk olarak tanımlanabilir. İkinci risk türü, analiz aşamasında kullanılacak olumlu bir sonuç sağlar. Riskler, projenin ana hedeflerine katkılarına göre sınıflandırılır. Amaç, projeyi bütçe / plan, kalite / güvenlik koşullarına uygun olarak tamamlamaktır. Bu, risk yönetimi yöneticisinin analiz sırasında riski gerçekçi bir şekilde tanımlamasına ve ardından riske yanıt vermek için uygun yolu bulmasına yardımcı olur. Örneğin, olumsuz hava koşulları proje programlarını doğrudan etkiler, ancak hiçbir önlem alınmazsa bütçe güvenliğini ve proje maliyetlerini etkiler. Üçüncü ve son risk türü proje, şirket, tesis / endüstri veya fiziksel ve sosyal etkiye göre kategorize edilir.

Hava ve doğal afetler fiziksel bir ortam yarattığı için bu riskler kontrol edilemez. Öte yandan sosyal çevre politik, ekonomik ve sosyolojik konuları içerir ve bu riskler kısmen kontrol edilebilir.

3. Risk Analizi

Bir risk yönetim sisteminin temel amacı, işletmelerin doğru riskleri almalarına yardımcı olmaktır. Sistemin bir diğer ayrılmaz parçası risk analizidir. Bilgisayarların daha geniş ve daha rahat kullanımı, daha detaylı risk analizine olanak sağlar. Günümüzde ekonomik faydalar açısından daha önemli riskleri değerlendirmek daha kolaydır.

4. Risk Yanıtı

Sistemik risk yönetimi aşamasındaki son adım, risk tepkisidir. Önceki sonuçları değerlendirir ve ilgili risk yönetimi stratejilerini ilişkilendirir.

4 aşamada belirlenir. Risk yanıt stratejileri dört gruba ayrılabilir:

- Riskin Korunması
- Risk azaltma
- Risk transferi
- Riskten kaçınım

Risk koruması, riskin tanınmasıdır. Bu yöntem genellikle risklerin farkında olmak ve sorumluluk almak isteyenler tarafından kullanılmaktadır. Riski azaltmak, risk almanın başka bir yoludur. Bu, riskli bir durum durumunda risk düzeyini düşürerek veya risk oluşmadan önce ortaya çıkma olasılığını azaltarak yapılabilir. Personel eğitimi, fiziksel koruma ve güvenlik önlemleri, risk azaltma faaliyetlerine katkıda bulunur. Bununla birlikte, riskleri derinlemesine incelemek önemlidir.

Proje yönetiminin genel önleyici ve tasfiye çalışmaları aşağıdaki gibidir:

Önleme (projenin ilk aşamaları):

Koruyucu bir tutum için 7 öneri incelenmiştir:

1. Her zaman saati kontrol edin ve özne kararlar vermek için düzenli bir program yapın.
2. Kalıcı bir finansman programı oluşturun. Kaynakları oluştururken daima güncelleyin.
3. Benzer projeleri inceleyin, zaman çizelgelerini tartışın ve rutinleri planlayın.
4. Proje ilerledikçe diğer seçenekleri planlayın.
5. Sapmayı ölçün ve son kullanma tarihi risk ücretini hesaplayın.
6. Kantitatif risk analizi yöntemlerini kullanarak daha doğru zamanlama ayarlamaları.
7. Riski aktarın veya paylaşın.

Yatıştırıcı (inşaat sırasında):

Tedavi yöntemleri aşağıdaki gibi listelenmiştir.

1. İş gücünü ve araçları artırın.
2. Çalışma saatlerini ayarlayın.
3. İnşaat yöntemini değiştirin.
4. İş emrini değiştirin.
5. Taşeronlarla koordinasyon sağlayın.
6. Alt yükleniciler tarafından eksik çalışma.

5. Risk Transferi

Riskin devri, risk yükümlülüğünün yükümlülükler, sigorta, tazminat, tahviller veya teminat yoluyla transferidir. Bu yaygın olarak kullanılan bir risk yanıt stratejisidir, ancak riski aktaran kişinin riski kontrol edebilmesi ve mali açıdan yeterli olması gerektiği dikkate alınmalıdır. Aksi takdirde proje bir bütün olarak olumsuz etkilenecektir. Risk paylaşımı, başka bir yaygın ve benzersiz risk koruma ve aktarım durumudur. Bu nedenle risk bireylerden gruplara aktarılır. Aslında risk grupta kalır. Dolayısıyla risk paylaşımı bir risk yönetimi şeklidir. Bu, çatışma önleme ve hafifletme önlemleriyle önlenebilecek bir risk türüdür.

6. Risk Tutumu

İnsanların riske karşı tutumları, risk analizi sonuçlarının ve riske yanıt stratejilerinin değerlendirilmesinde önemli faktörler olmuştur. Bunun nedeni, aynı risk ortamında farklı kişilerin farklı kararlar almasıdır. Bununla birlikte, üst düzey yöneticilerin risk profili, şirketin risklerinin anlaşılmasını sağlar. Daha genel olarak, üç tür tehlike ilişkisi bulunmaktadır;

1. Riski sevme
2. Riski sevmeme
3. Riske karşı tarafsız olma

7. Riskin Sonuçları

Ortaya çıkan risk sonuçlarının incelenmesi, risk sonuçlarının ilgili unsurlarını dikkate alır. Çoğu profesyonel, mümkünse geçmiş olaylarla ilgili bilgilerin yanı sıra uzman görüşlerine ve bilgilerine güvenme eğilimindedir. Sonuçlar olası en yüksek düzeyde kayıplardır.

5.2.RİSK ANALİZ METODU

Bu risk değerlendirme çalışması için L şeklindeki matris yöntemi seçilmiştir. Bu matris diyagramı, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi analiz etmek için kullanılan bir değerlendirme aracıdır. Neden-sonuç ilişkisini değerlendirmek için 5X5 matris diyagramı kullanılır. Bu, meydana gelmesi nedeniyle oluşabilecek hasarın

olasılığını ve şiddetini belirlemeyi mümkün kılar. Tablo 11 ve Tablo 12 riskin olasılığını, derecesini ve adımlarını göstermektedir.

Risk seviyesi; Olasılık ve ciddiyet sonuçlarından, risk R, O olasılığı ve Sh şiddeti olarak gösterilir.

$$R=O \times S.$$

Tablo-11 Risk Analizi Yapılırken Şiddet Dereceleri ve Basamakları (Özkılıç, 2005)

Şiddet	Şiddetin gidişatını değerlendirilmesi
ÇOK HAFİF (1)	Çalışma saatleri yok, ilk yardım yok
HAFİF (2)	İş günü kaybı olmadan ayakta tedavi ve ilk yardım
ORTA (3)	Hafif yaralanmalar ve yatarak tedavi gereklidir.
CİDDİ (4)	Ağır yaralanmalar, uzun süreli tedavi, meslek hastalıkları
ÇOK CİDDİ (5)	Ölüm, sürekli iş göremezlik

Tablo-12 Risk Analizi Yapılırken Olasılık Dereceleri ve Basamakları (Özkılıç, 2005)

Olasılık	Ortaya çıkma olasılığını değerlendirmek için adımlar
ÇOK KÜÇÜK (1)	Hemen hemen hiç,
KÜÇÜK (2)	Birkaç (yılda bir), sadece anormal koşullarda
ORTA (3)	Az (yılda birkaç kez)
YÜKSEK (4)	Sıklıkla (ayda bir)
ÇOK YÜKSEK (5)	Genellikle normal çalışma koşullarında (haftada bir, her gün)

Riskin değeri, Tablo 13'de gösterildiği gibi olasılık ve şiddet ürünü ile belirlenir. Operasyon alanındaki potansiyel tehlikelerden kaynaklanan riskler Tablo 14'e göre değerlendirilmiş ve alınacak önlemler ve bu sürecin sürekliliği Ek-1'de gösterilen risk analizi ile değerlendirilmiştir. Düzeltici ve önleyici kontrol önlemleri tam olarak uygulanırsa, yeni risk seviyesi "kabul edilebilir risk" seviyesi olarak kabul edilir.

Tablo-13 Risk Değerleri (Özkılıç, 2005)

Şiddet Olasılık	1 ÇOK HAFİF	2 HAFİF	3 ORTA	4 CİDDİ	5 ÇOK CİDDİ
1 ÇOK KÜÇÜK	1 ÖNEMSİZ	2 ÖNEMSİZ	3 KABUL EDİLEBİLİR	4 KABUL EDİLEBİLİR	5 KABUL EDİLEBİLİR
2 KÜÇÜK	2 ÖNEMSİZ	4 KABUL EDİLEBİLİR	6 KABUL EDİLEBİLİR	8 ORTA	10 ORTA
3 ORTA	3 KABUL EDİLEBİLİR	6 KABUL EDİLEBİLİR	9 ORTA	12 ORTA	15 YÜKSEK
4 YÜKSEK	4 KABUL EDİLEBİLİR	8 ORTA	12 ORTA	16 YÜKSEK	20 YÜKSEK
5 ÇOK YÜKSEK	5 KABUL EDİLEBİLİR	10 ORTA	15 YÜKSEK	20 YÜKSEK	25 KABUL EDİLEMEZ

Tablo-14 Risk Değerlendirme Kriterleri (Özkılıç, 2005)

Sonuç	Eylem
Kabul edilemez riskler (25)	İş, belirtilen risk düzeyi kabul edilinceye kadar başlamaz ve devam eden bir işlem varsa derhal durdurulmalıdır. İşlem yapılıyor ancak risk azaltılmıyorsa, önlem alınmalıdır.
Önemli riskler (Yüksek Risk) (15, 16, 20)	Risk düzeyi belirleninceye, düzeltici ve önleyici tedbirler alınana ve yeni risk seviyesinde tanınan risk azaltılıncaya kadar başlanmamalı ve sürekli önlem alındığında derhal durdurulmalıdır.
Orta düzeydeki riskler (8, 9, 10, 12)	Belirli risk seviyelerini azaltmak için düzeltici ve önleyici tedbirlerin başlatılması gerekmektedir. Bu düzeltici ve önleyici kontroller plana göre yapılmalıdır.
Kabul edilebilir riskler (3, 4, 5, 6)	Belirlenen risk seviyesini ortadan kaldırmak için ek testler gerekli olmayabilir. Ancak, mevcut kontroller yakından izlenmeli ve bu kontroller sürdürülmelidir.
Önemsiz riskler (1, 2)	Tespit edilen riskleri ortadan kaldırmak için teftişlerin planlanması ve faaliyetlerin kayıtlarının tutulması gerekli olmayabilir.

Bu faaliyet alanları; genel, acil durum, elektrik, ergonomik, organizasyonel, kaza, makine, işyeri kamera sistemleri, hijyen, çalışma ortamı, doğalgaz, bunlardan kaynaklanan riskler ve risk değerleri sonucu alınacak tedbirleri içermektedir. Tablo 9'da verilen bu önlemler alınmışsa sürdürülmelidir. Herhangi bir önlem alınmazsa, riski ortadan kaldırmak veya ortadan kaldırmak için derhal önlem alınmalıdır.

5.3.RİSK DEĞERLENDİRMESİNİN YENİLENMESİ

“MADDE 12 – (1) Risk değerlendirmesi yapıldı; Tehlike sınıflandırmasına göre en tehlikeli, tehlikeli ve düşük riskli işyerlerinde her iki, dört veya altı yılda bir güncellenir.

(2) Risk değerlendirmesi, aşağıdaki durumlarda ortaya çıkabilecek yeni risklerin işyerinin tamamını veya bir kısmını kapsadığı dikkate alınarak tamamen veya kısmen güncellenir.

- a) İş yerlerinin taşınması veya binalara yapılan tadilatlar.
- b) İşyerinde kullanılan teknoloji, malzeme ve ekipmandaki değişiklikler.
- c) Üretim yöntemlerinde değişiklikler.
- d) İş kazaları, meslek hastalıkları ve neredeyse öngörülemeyen durumlar.
- d) Çalışma ortamı sınırlarının anlamı ile ilgili mevzuat değişiklikleri.
- e) Sağlık gözetimi sonuçlarına göre ve gerekli görülen çalışma ortamının ölçülmesi.
- f) İşyerini etkileyebilecek harici işyeri tehlikeleri ve yeni tehlikeler.”¹²⁶

Risk değerlendirmesine ilişkin form EK-1’de verilmiştir.

¹²⁶ Resmi Gazete, İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, 28512 (2012).

ALTINCI BÖLÜM
OTEL İŞLETMELERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK
DEĞERLENDİRMESİ

Elazığ'da bulunan turistik ve merkezi dört yıldızlı otel işletmesine yapılan ziyaret neticesinde işletmedeki iş sağlığı ve güvenliğinin durumunu belirlemek için Fine-Kinney yöntemi risk değerlendirme yönteminin uygulanması uygun görülmüştür. Çalışmayı gerçekleştirebilmek için, yerinde ön denetimler, yöneticiler ve personel ile görüşmeler yapılmış ve mevcut risk değerlendirmeleri, periyodik ekipman bakımı, çevresel ve kişisel etki ölçümleri, kullanılan kimyasal güvenlik sayfaları, eğitim biçimleri vb. belgeleri kontrol edilmiştir.

Risk değerlendirmesi sonucunda otelcilikte toplam 52 risk tespit edilmiştir. Otel işletmelerinde bulunan mevcut riskler ekte Tablo 15'te gösterilmiştir. Risklerin ortadan kaldırılması yahut kabul edilebilir seviyelere indirgenmesi için yapılan öneriler Sonuç ve Değerlendirme bölümünde sunulmuştur.

YEDİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Oteller, sunulan hizmetin türüne, profesyonel olmayan personel sayısına, eğitilmiş personel sayısına ve genç çalışan ve stajyerlerin sayısına bağlı olarak iş sağlığı ve güvenliği açısından önemli işletmelerdir. Özellikle mevsimlik olarak çalışan personellerin olması, hafta sonları çalışan personelin olması, özel günler için gelen personellerin olması otel işletmeleri için iş sağlığı ve güvenliğinin önemini daha fazla arttırmaktadır.

Bu tezin amacı, otel işletmelerinin iş sağlığı ve güvenliği durumunu belirlemek, risk değerlendirmesi yoluyla otel tehlike ve risklerinin düzeyini belirlemek, çalışanların fiziksel etkenlere maruziyetini belirlemek ve işletmeleri acil durum planları hazırlamaktır. Bu, olası eylemleri kontrol etmek ve tanıtmak için yapılır. Ayrıca, işletmeler için acil durum planlarının geliştirilmesindeki eksiklikler tespit edilmiş ve işletmeler için bir model acil durum planı geliştirilmiştir.

Elazığ'da bulunan turistik ve merkezi dört yıldızlı otel işletmesine yapılan ziyaret neticesinde elde edilen sonuçlar aşağıda verilmektedir:

- Yapılan çalışmalar çerçevesinde Fine-Kinney yöntemi ile yapılan risk değerlendirmesi sonucunda otelcilikte toplam 52 risk tespit edilmiştir. Risk dağılımı ölçüldüğünde en büyük riskin mutfakta olduğu anlaşılmıştır. Mutfaktan sonra riskli olan yerler ise temizlik ve yemek hizmetleridir.
- Otel tesisleri görünürlük açısından derecelendirildiğinden, acil durumlar ve yangınla mücadele ekipmanı ile ilgili uyarıların az olduğu ve fark edilmesinin zor olacağı alanlarda olduğu görülmüştür.
- Elazığ'da bulunan turistik ve merkezi dört yıldızlı otel işletmesine yapılan ziyaret neticesinde, çalışan, işveren ve müşterilerin sağlığı ve güvenliği için gerekli tüm düzenlemelerin yapılması öngörülmüştür.

Tespit edilen sorunlar neticesinde Elazığ'da bulunan turistik ve merkezi dört yıldızlı otel işletmesine yapılan ziyaret neticesinde otel sahiplerinin iş sağlığı ve güvenliğini geliştirmeye yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Çalışma alanları, doğal aydınlatmayı en üst düzeye çıkaracak şekilde tasarlanmalıdır. Özellikle mutfaklarda, et tezgahlarında ve kesimhanelerde aydınlatma seviyesinin iyileştirilmesi ve aydınlatma kaynağının doğru bir şekilde yerleştirilmesi gerekmektedir.
- Tüm işyerleri için kimyasal güvenlik pasaportları temin edilmelidir. Güvenlik bilgi sayfasındaki bilgilere göre, kimyasal tehlikeler, ilk yardım yöntemleri, itfaiye araçları ve kullanılacak KKD gibi önemli bilgileri içeren bir envanter hazırlanmalı ve çalışma grubuna asılmalıdır.
- Lateks alerjisi olan çalışanların, düşük proteinli pudrasız eldivenler veya vinil eldivenler giymelidir.
- Mutfak ve banyoların su seviyesinin yüksek olduğu alanlarda zeminde su birikmesini önlemek için su maliyetleri artırılmalı ve düzenli temizlik yapılmalıdır. Bu alanlarda çalışan çalışanlara kaymaz tabanlı olan ayakkabılar temin edilerek bunlar kullanılmalıdır.
- Kuru temizleyici, tüm çamaşırhane personelinin kuru temizleme için kullanılan kimyasallara maruz kalmaması için çamaşırhane alanının dışına yerleştirilmelidir.
- Kuru temizleme bölümünde kimyasal zehirlenme ölçümleri yapılmalı ve çalışanların idrarındaki TCA miktarı izlenmelidir. Elektrikli süpürge, bir emiş sistemine sahip olmalı ve düzenli olarak bakımı yapılmalıdır. Oda temizleme işlemi, uygun bir EN 136 standart yüz maskesi ve EN 14387 standart filtre kullanılarak yapılmalıdır.
- Klorlu kimyasallar yerine, rezervuar suyunu dezenfekte etmek için tuzlu suyun klorlanması ve UV sterilizasyonu gibi diğer yöntemler tercih edilmelidir.
- Çamaşırhanelerde çamaşır makinesi ve kurutucuya çarşaf ve havlu koyarken bel ve sırt yorgunluğunu önlemek için yük taşıyıcı arabaları kullanılmalı, yıkama sırasında alt raf indirilerek dışarı çıkarılması gerekmektedir.
- Yatağı hazırlarken ergonomik çalışma kalıplarını minimuma indirmek için istenilen yüksekliğe ayarlanabilen mekanizmalı bir yatak edilmesi gerekmektedir.
- Sıhhi Tesisat Legionella bakterilerine karşı önlem alınmalıdır. Periyodik olarak ısı ile sterilize edin ve soğuk suyu 20 ° C'nin altında ve sıcak suyu 60 ° C veya üzerinde tutulması gerekmektedir. Su depoları ve kazanlar yılda en az

bir kez temizlenmelidir. Lejyoner tabletleri havalandırmalı cihazlara yerleştirilmelidir.

- Uzun süreli ayakta durma ve tekrarlayan hareketler nedeniyle oluşabilecek kas-iskelet sistemi ve dolaşım sistemi hastalıklarını önlemek için bölümler ve çalışanlar arasında uygun personel değişimi yapılmalı ve çeşitli faaliyetlere yönlendirilmelidir.
- İş yeri gereği sürekli çalışması gereken ön büro personeline ortopedik ayakkabı sağlanacak, resepsiyonun arka katı yorgunluk önleyici pedlerle kapatılacak ve çalışanların düzenli dinlenmesini sağlamak için çalışma organizasyonu kurulacaktır.
- Resepsiyon, termal konfora uygun (otele sürekli giriş ve çıkış nedeniyle hava akışını ve sıcaklık düşüşünü etkilemeyen) bir yerde olmalıdır.
- Acil durumlarda halka açık toplantıların güvenliğini sağlamak için otel binaları tasarlanmalı ve inşa edilmelidir.
- Otelin yatak odası katı ve misafir alanına ek olarak, acil çıkışları ve acil durum ekipman alanlarını gösteren bir tahliye planı hazırlanmalı ve personel çalışma alanlarının bulunduğu zemin katta görünür bir alana asılmalıdır.
- Otellerde yangın oranını düşürmek için mobilya ve dekorasyonda zehirli dumanlar yaymayan yangına dayanıklı malzemeler kullanılmalıdır. Görsel kullanım için kalın kumaş ve halılardan kaçınılması gerekmektedir.
- Davlumbaz yangın söndürme sistemi düzenli olarak kontrol edilmeli ve nozulu yağ birikiminden korumak için koruyucu bir kapak bulundurulmalıdır. Kapaklar ve bacalar düzenli olarak temizlenmelidir.
- Mutfaklarda, PA merkezlerinde ve yüzme havuzlarında zemin kısmı kaygan olan malzemelerden yapılmış ise zemin kaymaz malzeme ile kaplanmalı veya sürtünme katsayısı artırılarak zemin kaymaz hale getirilmelidir.
- Sık sık yangın çıkan saunalarda yangına dayanıklı ahşap malzemeler kullanılmalı, ısı kaynağı ile ahşap duvarlar arasına ısı kalkanları konulmalı, düzenli incelemeler yapılmalı ve sauna tavanına yağmurlama başlığı konulmalıdır. Sauna ve buhar odası gibi alanlara acil durum düğmeleri yerleştirilmelidir.
- Müşteri merkezli ve emek yoğun otelcilik sektöründe psikolojik ve sosyal risk faktörlerinin önlenmesine yönelik araştırmalar yapmak ve çalışanlara stres yönetimi ve iletişim becerilerine ilişkin eğitim verilmesi gerekmektedir.
- Kat hizmetleri çalışanlarının sırt ağrısı riskini ölçmek için bir spinal hareket izleme cihazı kullanmaları önerilir.

- İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü, iç mekan hava kalitesini oluşturan diğer göstergelerin yanı sıra biyolojik parametreleri ölçmenin ve yerinde tüketimi artırmanın faydalı olacağını düşünülmektedir.
- Elazığ'da bulunan turistik ve merkezi dört yıldıızlı otel işletmesine yapılan ziyaret neticesinde, çalışan, işveren ve müşterilerin sağlığı ve güvenliği için eldeki tüm teknolojik imkanlardan faydalanılması gerekliliği öngörülmüştür.

KAYNAKLAR

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, (2020). Teşkilat Şeması. <https://www.ailevecalisma.gov.tr/bakanlik/hakkinda/teskilat-semasi-bakanlik>; Erişim Tarihi: 31.08.2020.

Akarsu Handan, Ayan Burak, Çakmak Ekrem, Doğan Begüm, Eravcı Deniz Boz, Karaman Esra ve Koçak Derya, Meslek Hastalıkları, (Çaşgem, Ankara: Özyurt Matbaacılık, 2013).

Akın Levent, "İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşyerinin Örgütlenmesi", *Ankara Hukuk Fakültesi Dergisi*, 54 (2005): 1.

Akıncı Zeki, Otel İşletmeciliği, (Ankara: Nobel Yayıncılık, 2011).

Akkaya Mehmet Ali, "Bilgi Merkezlerinde İş Sağlığı ve Güvenliğinin Önemi ve Uygulanabilirliğine İlişkin Bir Durum Değerlendirmesi". *Türk Kütüphaneciliği*, 31/4 (2017): 505.

Akpınar Teoman, İş Sağlığı ve İş Güvenliği, (Bursa: Ekin Yayınları, 2014).

Aktaş Ahmet, Turizm İşletmeciliği ve Yönetimi, (Antalya: Azim Matbaası, 2002).

Altan Füsün Tekin, "İş Güvenliği ve Önemi", *Anadolu Üniversitesi İİBF dergisi*, 9/1-2 (1991): 332.

Altıntaş Volkan, "Avrupa Birliği İşletmeler Politikası Perspektifinde KOBİ Kapsamına Giren Konaklama İşletmelerinin Finansman Yapıları ve Türkiye Karşılaştırması", (Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2005).

Andaç Faruk, Turizm Hukuku, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2000).

Arıcı Kadir, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Dersleri. (Ankara: Tes-İş Eğitim Yayınları, 1999).

Bakır Mehmet, Denetim, (Trabzon: Dilara Yayınevi, 2005).

Balkır Z. Gönül, "İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkının Korunması: İş Verenin İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu", *Sosyal Güvenlik Dergisi*, 2/1 (2012): 59.

Barutçugil İsmet, Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi, (İstanbul: Kariyer Yayıncılık, 2004).

Başbuğ Aydın, İşyerlerinde Sağlığı ve Güvenliği, (Ankara: İş Türkiye Şeker Sanayi İşçileri Sendikası (ŞEKER-İŞ), 2013).

Batman Orhan, Otel İşletmelerinin Yönetimi. (Adapazarı: Değişim Yayınları, 1999).

Bayram Fuat, Türk Hukukunda Sağlığı ve Güvenliği Denetimi, (İstanbul: Beta Yayınları, 2008).

Bilir Nazmi, "İş Sağlığı Uygulama İlkeleri", *ÇSGB İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, 1 (2001): 12.

Bilir Nazmi ve Yıldız Ali Naci, İş Sağlığı ve Güvenliği, (Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 2014).

Borş Diana, "Konaklama İşletmelerinde Stresin Çalışan Performansına Etkileri: Belek'teki 5 Yıldızlı Otel İşletmelerinde Bir Uygulama", (Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2010).

Camkurt Mehmet Zülfi, "İşyeri Çalışma Sistemi ve İşyeri Fiziksel Faktörlerinin İş Kazaları Üzerindeki Etkisi", *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 21/1 (2007): 82.

Can Ahmet Vecdi ve Uyar Süleyman, İşletmelerde Faaliyet Denetimi, (Ankara: Nobel Yayınları, 2010).

Ceylan Hüseyin, "Analysis of Occupational Accidents According to the Sectors in Turkey". *Gazi University Journal of Science*, 25/4 (2012): 909-918.

Ceylan Mustafa, "İş Analizinin Sağlığı ve Güvenliği Açısından Önemi: Çorum İmalat Sanayinde Bir Uygulama", (Yüksek Lisans Tezi, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum 2017).

Çetiner Ertuğrul, Konaklama İşletmelerinde Muhasebe Uygulamaları, (Ankara: Gazi Kitabevi, 2002).

Çiftçioğlu Cengiz Topel, "Yaşama Hakkı", *TBB Dergisi*, 103 (2012): 138.

Demirbilek Tunç, İş Güvenliği Kültürü, (İzmir: Legal Yayıncılık, 2005).

Doğan Muammer, İşletme Ekonomisi ve Yönetimi, (Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2010).

Durdu Halil İbrahim, "İş Kazalarının Ekonomik Analizi Ve Bazı Sektörler Bazında Değerlendirilmesi". *Sosyal Güvence*, 5 (2015): 1.

Efil İsmail, İşletme Yönetimi, Yönetim Düşüncesi Fonksiyonları ve Yeni Yönetim Teknikleri, (İstanbul: Aktüel Yayınları, 2004).

Emeksiz Murat ve Yolal Medet, Konaklama İşletmelerinde Önbüro Yönetimi, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2007).

Emiroğlu Celal, "Aralıklı Kontrol Muayeneleri ve İş-İşçi Uyumu", *TTB Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi*, 26 (2001): 20.

ENETOSH (2020). ENETOSH Hakkında. http://www.enetosh.net/files/97/ENETOSH_Newsletter_6_TR.pdf; Erişim Tarihi: 31.08.2020.

Erdut Zeki, Küreselleşme Bağlamında Uluslararası Sosyal Politika ve Türkiye, (İzmir: Dokuz Eylül Yayınları, 2002).

Fişek Gürhan, Çalışma Yaşamında Sağlık Güvenlik, (Ankara: Bilim Dizisi, 2009).

Genç Nurullah, Yönetim ve Organizasyon, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005).

Gençler Ayhan, "İş Sağlığı ve İş Güvenliği Alanında Mevzuatımızda Bulunan Düzenlemelerden Doğan Yükümlülükler", *İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, (2007): 16.

Gerek Nüvit, İş Sağlığı ve İş Güvenliği, (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2009).

Gökdeniz Ayhan, Yakup Dinç, Konaklama İşletmelerinde Önbüro Operasyonları ve Yönetimi, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2011).

Gürüz Demet ve Erel Gaye Özdemir, İletişimci Gözüyle İnsan Kaynakları Yönetimi, (İstanbul: Kapital Medya, 2004).

Güvenç Zafer, "Termal Turizm İşletmelerinde Hata ve Hilelerin Önlenmesinde Belge Sisteminin Önemi ve Bir Uygulama", (Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale 2009).

Güzel Dilşad, "Erzurum İlinde Faaliyet Gösteren Bayan ve Erkek Kuaförlerinin, Ergonomik Çalışma Koşulları, Mesleki Rahatsızlıklar ve İş Memnuniyeti Yönünden İncelenmesi", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17/3 (2013): 347.

Halis Muhsin, Paradigmadan Uygulamaya Toplam Kalite Yönetimi ve ISO-9000 Kalite Güvence Sistemleri, ISO 9002 Kalite Belgesi Çalışmaları, (İstanbul: Beta Yayınları, 2000).

ILO (2020). ILO Tarihçesi. http://www.ilo.org/ankara/about-us/WCMS_372874/lang--tr/index.htm; Erişim Tarihi: 31.08.2020.

İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, (2020). Teşkilat Şeması. <https://www.ailevecalisma.gov.tr/isgum/contents/baskanlik/teskilatsemasi/>; Erişim Tarihi: 31.08.2020.

Kabakçı Mahmut, Avrupa Birliği İş Hukukunda İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Temel Yükümlülükleri ve Türk Mevzuatının Uyumu, (İstanbul: Beta Basım Yayım, 2009).

Kantarıcı Kemal, Konaklama İşletmelerinde Önbüro İşlemleri ve Yönetimi. (Ankara: Detay Yayıncılık, 2004).

Karaman Sebahattin, "Balıkesir Bölgesi Turizm Arz -Talep İncelemesi ve Turizm Geliştirilmesi İçin Bir Model Önerisi", (Doktora Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir 1998).

Kılış İlknur, İş Sağlığı ve Güvenliği, (Bursa: Dora Yayınları, 2016).

Koçel Tamer, İşletme Yöneticiliği, (İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 2011).

Kozak Meryem Akoğlan, Sarişık Mehmet, Kurgun Hlyya, Azaltun Murat, Emir Oktay, zel ağıl Hale, eltektevrim, zlke Figen ve Nergis Hatice Güçlü, Otel İşletmeciliği, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2008).

Kozak Nazmi, Kozak Meryem A. ve Kozak Metin, Genel Turizm, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2000).

Kozak Sabah, Otel İşletmelerinde nbro Yönetimi, (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayıncılık, 1998).

Kurgun Hlyya, Konaklama İşletmelerinde Odalar Bölümü Yönetimi, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2008).

Kuru Onan, "İş Sağlığı ve Güvenliğinde Yeni Oluşumlar", *TİSK İşveren Dergisi*, 28 (2000): 5.

Kuşluvan Salih, Kuşluvan Zeynep, İlhan İbrahim ve Buyruk Ltfi, "The Human Dimension: A Review of Human Resource Management Issues in the Tourism and Hospitality Industry", *Cornell Hospitality Quarterly*, 51/2 (2010): 171–214.

Limon Aslıhan, "Türk Hukuk Sisteminde İş Sağlığı ve Güvenliği", *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, (2012): 4.

Maviş Fermani, Otel İşletmeciliği: İlke ve Kavramlar, (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayıncılık, 1994).

Medeni Derya Başak, "İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında Sorumluluk", (Yüksek Lisans, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 2014).

Mısırlı İrfan, Konaklama İşletmelerinde nbro Teknikleri ve Uygulamaları, (Ankara: Detay Yayınları, 2001).

Ofluoğlu Gökhan ve Sarıkaya Gökmen, "OHSAS 18001 İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yönetim Sistemi", *Kamu İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 8/3 (2006).

Olalı Hasan ve Korzay Meral, Otel İşletmeciliği, (İstanbul: Beta Yayın, 1993).

Oral Saime, Otel İşletmeciliği ve Verimlilik Analizleri, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2005).

ğt Adem, Güleş Hasan Kürşat ve etinkaya Ali şükrü, Bilişim Teknolojileri İşiğında Turizm İşletmelerinde Yönetim: Enformatik Bir Bakış. (Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2003).

z Murat, "Otel İşletmelerinde Yöneticilerin İş Tatmininin Değerlendirilmesi: Beş Yıldızlı Otellerde Bir Uygulama", (Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin 2006).

zdemir Bahattin, Aktaş Aylin ve Altıntaş Volkan, Turizm ve Otelcilik Eğitimi Görmekte Olan Lisans Düzeyindeki ğrencilerin Otel İşletmelerinin Yiyecek İçecek Bölümüne Yönelik Tutumları, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 16(1), (2005): 46 – 58.

Özer Selda Uca, Tüzünkan Demet ve Köse Bilge Çavuşgil, "Turizm Sektöründe İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına Yönelik Tespitler ve Tedbirler", 14. Ulusal Turizm Kongresi, Kayseri 2013, 1136-1149.

Özkılıç Özlem, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri ve Risk Değerlendirme Metodolojileri, (Ankara: Ajans-Türk Basın, 2005).

Öztekin Hikmet ve İlhan İbrahim, "Konaklama Endüstrisi ve Konaklama İşletmelerinin Sınıflandırılması", *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5, (1994): 14.

Resmi Gazete, 4857 İş Kanunu, 42/25134 (2003).

Resmi Gazete, 5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 45/26200 (2006).

Resmi Gazete, 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 52/28339 (2012).

Resmi Gazete, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 30479 (2018).

Resmi Gazete, Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 30474 (2018).

Resmi Gazete, Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 28648 (2013).

Resmi Gazete, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Yönetmeliği, 28453 (2012).

Resmi Gazete, Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 25425 (2004).

Resmi Gazete, Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik, 28737 (2013).

Resmi Gazete, İSG Konseyi, 28550 (2013).

Resmi Gazete, İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, 28512 (2012).

Resmi Gazete, İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği, 28512 (2012).

Resmi Gazete, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik, 28532 (2013).

Resmi Gazete, İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği, 28512 (2012).

Resmi Gazete, İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği, Nace Kodları ve Tehlike Sınıfları, 28509 (2012).

Resmi Gazete, İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik, 28713 (2013).

Resmi Gazete, İşyerlerinde İşveren veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 30427 (2018).

Somunoğlu Sinem, "Kavramsal Açından Sağlık", *Hacettepe Sağlık Dergisi*, 4/1 (1999): 52.

Sökmen Alptekin, Yiyecek İçecek Hizmetleri Yönetimi ve İşletmeciliği, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2008).

Şerifoğlu Ulus Kürşat ve Sungur Elif, "İşletmelerde Sağlık ve Güvenlik Kültürünün Oluşturulması; Tepe Yönetimin Rolü ve Kurum İçi İletişim Olanaklarının Kullanımı", *Yönetim Dergisi*, 58 (2007): 1.

Şimşek Mehmet Şerif, İşletme Bilimlerine Giriş, (Konya: Eğitim Akademi Yayınları, 2010).

Tanır Ferdi, "İş Sağlığı ve Güvenliği", *İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, 17/ 4 (2004): 10.

Tanır Ferdi ve Ural Suphi, "Üniversitelerde İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi", *Mühendis ve Makine Dergisi*, 52/616 (2011): 81.

Taştan Seçil, "İnsan Kaynakları Performans Kriterleri", *ISGUC The Journal of Industrial Relations and Human Resources*, 4/2 (2002): 8.

Tekin Semih, "İşletmelerde İş Sağlığı ve Güvenliğine Yapılan Yatırımların Maliyet Kazanç Analizi", *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Kurumu Dergisi*, (2014): 11.

TMMOB. İş Sağlığı ve Güvenliği Oda Raporu, (Ankara: Türkiye Makine Mühendisleri Odası Birliği, 2010), 37.

TSE, (2020). TS ISO 45001:2018- İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Standartı. <https://tse.org.tr/Icerik/DuyuruDetay?DuyuruID=5687>; Erişim Tarihi: 31.08.2020.

Turan Özlem, "Ofis Çalışmalarında Ergonomik Risklerin İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Değerlendirilmesi", (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 2016).

Uyar Süleyman ve Yelgen Esin, "Konaklama İşletmelerinin Muhasebe Eğitiminden Beklentileri", *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14/2 (2012): 327–348.

Ünüvar Şafak, "Konaklama İşletmelerinde Reklam Kampanyaları Uygulamaları: Stratejik Bir Yaklaşım", (Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2008).

WHO (2020). WHO İçerik. <http://www.who.int/about/structure/en/>; Erişim Tarihi: 31.08.2020.

Yakar Mustafa, "Çimento Sektöründe Çalışanların İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Açısından Yaşadıkları Risk Faktörleri Yibitaş–Lafarge Sivas Çimento Fabrikası Örneği", (Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas 2007).

Yıldız Şeyda, "Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinin Örgüt Yapılarının Mekanik-Organik Örgüt Yapısı Bağlamında İncelenmesi", (Tezsiz Yüksek Lisans Bitirme Projesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta 2011).

Yılmaz Fatih, "Avrupa Birliği Ülkeleri Ve Türkiye'de İş Sağlığı Ve Güvenliği Kurulları: Türkiye'de Kurulların Etkinliği Konusunda Bir Araştırma", *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7/1 (2010): 154.

Yılmaz Gürbüz, "İş Kazalarının Nedenleri ve Maliyeti", *Mühendis ve Makine*, 592 (2009): 27-32.

Yılmaz Yaşar, Yılmaz Özgür ve Yılmaz Özer, *Yiyecek İçecek İşletmeciliği*, (Ankara: Detay Yayıncılık, 2013).

Yiğit Abdulvahap, *İş Güvenliği*, (Bursa: Dora Yayınları, 2013).

EKLER

Tablo-15 Risk Analizi

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	ACİL EYLEM PLANI ve TATBİKATLARI	Acil durumda panik	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Bir tehlike halinde personelin neleri yapacağı, hangi yollardan nasıl kaçacağı, nerede toplanacağı, kimlere nasıl haber verileceği gibi hususları belirten bir acil durum eylem planı hazırlanmalı ve ayrıca bu plan personele öğretilmeli, belirli aralıklarla uygulamalı eğitim ve tatbikat yaptırılmalıdır.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: Acil Durum Yönetmeliği Madde:8			Sorumlu: Müdür			Termin: SÜREKLİ

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
	Güvenlik Bölgesi	Olası acil durumda personelin ve müşterilerinin panik yaparak bir birlerine zarar vermesi.	2	5	10	C = Dikkate Değer Risk = (8, 9, 10): Bu riskler, Yasal mevzuat ve talimatlarla gerekli önlemler alınarak, risk kontrol altına alınır.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Güvenlik bölgesi: Binadan tahliye edilen şahısların bina dışında güvenli olarak bekleyebilecekleri bölgeyi, Acil çıkış yolları ve kapıları doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılacak ve çıkışı önleyecek hiçbir engel bulunmayacaktır.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK Madde 4 -			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
YANGIN ALARM TATBİKATI	Yangın alarm ve tahliye tatbikatı	Yangın anında yapılacakların bilinmemesi sonucu Yangının büyümesine ve yanma, maddi hasar.	3	4	12	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20); Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Acil durum ekiplerinin personeli; bina sahibi, yöneticisi veya amirinin sorumluluğunda yangından korunma, yangının söndürülmesi, can ve mal kurtarma, ilk yardım faaliyetleri, itfaiye ile işbirliği ve organizasyon sağlanması konularında, mahalli itfaiye ve sivil savunma teşkilatlarından yararlanılarak eğitilir ve yapılan tatbikatlar ile bilgi ve becerileri artırılır. Ekip personeli ile binadaki diğer görevliler, yangın söndürme alet ve malzemelerinin nasıl kullanılacağı ve en kısa zamanda itfaiyeye nasıl ulaşılacağı konularında tatbiki eğitimden geçirilir. Binada senede en az 1 kez söndürme ve tahliye tatbikatı yapılır. İşyerlerinde 6 ayda bir alarm ve tahliye denemeleri yapılacak, bu denemeler, yetkili ve tecrübeli bir şef, işyeri bekçileri ve yeteri kadar yardımcılarından kurulu bir ekibin gözetimi altında yapılacak ve işyeri yangın planına uygun olarak tertiplenecektir.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK Madde 129 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Madde :11			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Dolaplar ve raflar sabitlenmemiştir.	İşletme genelinde; dolaplar demonte durumdadır. Demonte durumdaki bu dolaplar devrilerek etraftaki personelin bulunduğu yeri tahliyesini engelleyeceği gibi, ağırlığına ve yüksekliğine bağlı olarak ciddi yaralanmalara yol açması olasılığı da vardır.	3	4	12	B = Faaliyet Gerekli Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
İşletme genelinde; ofislerdeki dolaplar, raflar zemine/arkasındaki duvara/bitişik dolaba bağlanarak/sabitlenerek devirmeye karşı önlem alınması gerekmektedir.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: 31/08/2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Elektrik panosu kapakları kilitli değil.	Elektrik Çarpması Sonucu Yaralanma, Yangın, Ölüm, İş gücü kaybı, Maddi hasar.	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre</p> <p>işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Atelye içinde veya işçilerin erişebileceği yerlerde bulunan tevzi tabloları, panoları ile kontrol tertibatı ve benzeri tesisat, kilitli dolap veya hücre içine konulacak veya bunların tabanı, elektrik akımı geçirmeyen malzeme ile kaplanmış olacaktır. Bakım ve onarım nedeniyle gerilim altındaki tesisatın tecritlerinin çıkarılması gerektiğinde, bu kısımlar paravana veya koruyucularla korunacaktır.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEME: ELEKTRİK KUVVETLİ AKIM TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ Madde :33			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: 31.08.2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Elektrik İkaz levhaları eksik.	Elektrik Çarpması Sonucu Yaralanma, Yangın, Ölüm, İş gücü kaybı, Maddi hasar.	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20):</p> <p>Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Pano kapağına konuyla ilgili tehlikeleri belirten ikaz ve uyarı tabelaları asılmalıdır.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik Madde:5 EK-1/3 Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği Madde :21			Sorumlu: Müdür		Termin:SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Kaymaya karşı önlem alınmamış merdiven basamakları.	Kayma;Düşme, Yaralanma	3	4	12	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Basamaklara kaymaz bant yapıştırılması.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER:			Sorumlu:			Termin:31.08.2020

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Elektrik panosunun yalıtkan paspası yok.	Elektrik Çarpması Sonucu Yaralanma, Yangın, Ölüm, İş gücü kaybı, Maddi hasar.	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk</p> <p>müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
<p>Toprak ile potansiyel farkı 42 volttan fazla olan alternatif gerilimli elektrik tabloları, özel yerlerde bulundurulacak ve bu yerlerin tabanı, akım geçirmeyen malzemeden yapılmış veya bu cins malzeme ile kaplanmış olacaktır.</p> <p>KONU İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEME : ELEKTRİK KUVVETLİ AKIM TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ MADDE : 60</p>			Sorumlu:		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Basınçlı Kapların kontrol ve basınç deneyi yapılarak belgelendirilmesi.	Patlama sonucu yaralanmalara ve ölüme sebebiyet vermektedir.	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Basınçlı Kapların güvenlikle çalışmalarını sağlamak üzere; Basınçlı Kapların montajından sonra ve çalıştırılmasından önce, Basınçlı Kapların üzerinde yapılacak değişiklik ve büyük onarımlardan sonra, periyodik olarak yılda bir kontrol ve deneyleri, ehliyeti Hükümet veya mahalli idarelerce kabul edilenteknik elemanlar tarafından yapılacak ve sonuçları, sicil kartına veya defterine işlenecektir. Basınçlı Kapların her kademesinde basınç deneyi, o kademede müsaade edilen en yüksek basıncının 1,5 katı ile yapılacaktır.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMER: BASINÇLI KAPLAR YÖNETMELİĞİ Madde: 37			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: 31.03.2014	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Haşere ve kemirgen kontrol noktaları.	Bulaşıcı Hastalıklar, Kemirgenlerin Elektrik Kabllarına Zarar vermesi.	3	3	9	C = Dikkate Değer Risk = (8, 9, 10): Bu riskler, Yasal mevzuat ve talimatlarla gerekli önlemler alınarak, risk kontrol altına alınır.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Mevcut kontrol noktalarının periyodik olarak kontrolunun yapılması.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: İŞYERİ BİNA VE EKLENTİLERİNDE ALINACAK SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK Madde :5			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Spring sistemi ve Yangın dolapları mevcut.	Yangın Tehlikesi	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20); Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Spring sisteminin periyodik bakımlarının düzenli olarak yapılması.Yangın söndürücülerin periyodik kontrolü ve bakımı TS 11748 standardına göre yapılır. Söndürücülerin bakımını yapan üreticinin veya servis firmalarının Sanayi ve Ticaret Bakanlığının dolun ve servis yeterlilik belgesine sahip olması gerekir.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMER: İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmeliği BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMENLİK MADDE : 99			Sorumlu: Müdür		Termin:SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Paratoner mevcut fakat periyodik kontrolleri yapılmamaktadır.	Yıldırım düşmesi sonucu yangın, elektrik çarpması, yaralanma, ölüm	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
İşyerlerindeki parlayıcı, patlayıcı ve yanıcı maddelerin imal edildiği, işlendiği veya depolandığı yerler, yağ, boya veya diğer parlayıcı sıvıların bulunduğu binalar, yüksek bacalar, yüksek binalar ile üzerinde direk veya sivri çıkıntılar yahut su depoları gibi yüksek yerler bulunan binalar, yıldırıma karşı yürürlükteki yönetmelik ve şartnamelere göre yapılacak yıldırımlık tesisatı ile, hava hatları ise uygun kapasitedeki parafüdrler ile korunacaktır. Paratonerler ve yıldırma karşı alınan koruyucu tertibat yılda en az bir defa ehliyetli bir elemana kontrol ettirilecektir. Düzenlenen belge ilgililerin her isteminde gösterilmek üzere işyerinde saklanacaktır.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: ÇALIŞANLARIN PATLAYICI ORTAMLARIN TEHLİKELERİNDEN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: 31.08.2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
DİŞ ALAN	Mazot tankı etrafında uyarı ikaz levhası bulunmaması.	Mazot tankına ateşle yaklaşma sonucu oluşabilecek yangın, yaralanma, ölüm.	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20):</p> <p>Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Mazot tankı etrafına ateşle yaklaşılmasını belirten uyarı ikaz levhası konumlandırılması.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: SAĞLIK VE GÜVENLİK İŞARETLERİ YÖNETMELİĞİ MADDE :4			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: 31.08.2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
DIŞ ALAN	Jeneratörün etrafının açık olması.	Yetkili olmayan kişilerin, sisteme müdahale etmesi hasar vermesi, sabotaj etmesi..	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20):</p> <p>Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Jeneratörün etrafının kapatılması yetkisiz kişilerin erişiminin engellenmesi.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: ELEKTRİK KUVVETLİ AKIM TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: 31.08.2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
PERSONEL SOYUNMA ODASI	Soyunma odasında dolapların sabitlenmemiş olması.	İşletme genelinde; dolaplar demonte durumdadır. Demonte durumdaki bu dolaplar devrilerek etraftaki	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
İşletme genelinde; ofislerdeki i dolaplar, raflar zemine/arkasındaki duvara/bitişik dolaba bağlanarak/sabitlenerek devrilmeye karşı önlem alınması gerekmektedir.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER:			Sorumlu: Müdür			Termin: 31.08.2020

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Yangın Ekibi Yok.	Olası yangın anında müdahale edecek kişilerin olmaması panik ve kişilerin bir birlerine zarar vermesi	3	4	12	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20); Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Özel itfaiye teşkilatı bulunmayan işyerlerinde, bekçiler ile çalışanlar arasından yeteri kadar yardımcıları seçilerek bir yangın söndürme ekibi kurulacak ve bu ekip personeline, yangın halinde yapacakları görevler gösterilecek ve yangına karşı savunma eğitimi yapılacak, ayrıca hangi söndürme cihaz ve aletlerinin, hangi çeşit yangına karşı kullanılacağı da öğretilecektir.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK MADDE :128			Sorumlu: Müdür		Termin: 31.08.2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Bodrum katta yeni yapılan bölümlerde (spa ve masaj odaları) uçu açta kablo.	Elektrik sıçraması Sonucu Yaralanma, Yangın, Maddi hasar.	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar</p> <p>gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Elektrik tesisatı yangın veya patlama tehlikesi yaratmayacak şekilde projelendirilip tesis edilecek ve çalışanlar doğrudan veya dolaylı temas sonucu kaza riskine karşı korunacaktır.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMER: ELEKTRİK KUVVETLİ AKIM TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ Madde :61			Sorumlu: Müdür		Termin: 31.08..2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Vardiyalı çalışma	Uyku bozuklukları, ilac-uyku hapi kullanımı, sindirim problemleri, gece çalışanlar için sigara tüketiminin artışına yol açabilir.	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre</p> <p>işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Vardiyalı çalışanlara, vardiyadan kaynaklanan hastalıklar hakkında eğitim verilmesi, vardiya değişimi arasında çalışanlara uyumaları için yeterli boş zaman verilmesi, gece vardiyasında güvenlik, yemek, sağlık hizmetine ulaşabilme ve havalandırma konularına dikkat edilmesi sağlanmalı,						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: : POSTALAR HALİNDE İŞÇİ ÇALIŞTIRILARAK YÜRÜTÜLEN İŞLERDE ÇALIŞMALARA İLİŞKİN ÖZEL USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
ÖN BÜRO RESEPSİYON	Ekranlı Araçlarla Çalışma	Bilgisayar Ekranından yayılan zararlı ışınlara maruziyet	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Ekranlı araçlarla çalışanlara, yansımaya ve parlamaları önleyecek ekipman sağlanmalı ve bu ekipmanların kullanımı konusunda eğitim verilmeli.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: EKranLI AraçLARLA ÇALIŞMALARDA SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
ÖN BÜRO RESEPSİYON	Uzun süreli ayakta çalışma, ağır yük taşıma	Kas-iskelet sistemi hastalıklarına yol açabilir. Özellikle ağır malzemelerin taşınması sırasında çeşitli kasiskelet sistemi hastalıklarının oluşmasına neden olabilir.	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Taşıma işleri için, tekerlekleri kolay donen ve güvenlik kilidi bulunan valiz taşıma araçlarının bulundurulması, uzun süreli ayakta çalışmak zorunda olanlar için egzersiz ya da yapılan işin 4'te 1'lik bölümünde oturma imkanı sağlanacak şekilde işin/işyerinin düzenlenmesi						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: 4857 sayılı İş Kanunu,ELLE TAŞIMA İŞLERİ YÖNETMENLİĞİ			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
ÖN BÜRO RESEPSİYON	Kapalı-Açık Ortamda Çalışma	Termal konfor şartları yetersizse; uşume, terlemeye, sigara dumanı maruziyeti sonucu kanserkalp rahatsızlıkları riskinde yükselmeye yol açabilir.	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Kotu iç ortam, hava kalitesini iyileştirmek için yeterli havalandırma yapılması,soğuk/sıcak maruziyetinin rahatsız edici düzeylere gelmesini önleyici ısıtma/ soğutma sistemleri kullanımı sağlanmalı.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
(KAT HİZMETLERİ) ÇAMAŞIRHANE ve TEMİZLİK HİZMETLERİ	Enfekte Çamaşırlar	Enfekte çamaşırlardan enfeksiyon bulaşması	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
İş Hijyeni kurallarına uyumun sağlanması,kirli ve temiz çamaşırların ayrıştırılması, Yapılan işe uygun kişisel koruyucu ekipmanları(eldiven, maske) kullanmak Kişisel koruyucu ekipmanların kontrollü kullanılması ve El hijyeni uyumu Çalışanların sağlık tarama programına göre; sağlık tarama kontrollerini düzenli yaptırması ve bağışıklanma/aşılama takiblerini yaptırması Çalışanların verilen eğitimlere katılımının sağlanması Uygun havalandırma/ İklimlendirme yapılması Bölüm risk düzeyine göre temizlik yapılması ve kontrollerinin yapılması Bölümde atıkların kontrolü toplanması sağlanmalı						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMER: Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
(KAT HİZMETLERİ) ÇAMAŞIRHANE ve TEMİZLİK HİZMETLERİ	Kimyasal Ürünler	Lavabo,tuvalet, zemin ve aynaların temizliği için kullanılan kimyasal ürünler nedeniyle dermatitler,solunum bozuklukları; Amonyak, deterjan ya da cozucu iceren kimyasallar nedeniyle gozde, ciltte, boğazda ve burunda tahriş;Bazı cozucu tabanlı kimyasallar nedeniyle bobreklerde hasar meydana gelebilir. Dezenfeksiyon maddelerinin icerdigi fenol kanser riskinde artışa yol acabilir.	3	4	12	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Kimyasal ürünlerle çalışmalarda,daha az tehlikeli madde kullanımı,eldiven kullanımı, depolamanın yemek yerlerinden uzakta olması sağlanmalı, kimyasalların tehlikeleri ve sağlık etkileri konusunda eğitim verilmeli,						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMER: Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
(KAT HİZMETLERİ) ÇAMAŞIRHANE ve TEMİZLİK HİZMETLERİ	Tekrarlayan hareketler	Genelde uzağa ya da yukseğe uzanma gerektiren işler, camaşır bolumunde çalışanların ani hareket etme davranışları, ıslak ya da kuru ağır camaşırın taşınması nedeniyle tekrarlayan gerilme yaralanmaları, kas iskelet sistemi hastalıkları	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		yaşanabilir ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Tekrarlayan gerilme Yaralanmalarından korunmak için, taşıma arabalarının kazaya neden olmaması için kolay manevra yapabilen ve kolay görülebilen arabalar secilmeli, doğru taşıma, kaldırma indirme, dinlendirici egzersizler konularında eğitim verilmeli ve uygulama imkanı sağlanmalı,						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: 4857 sayılı İş Kanunu, Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
(KAT HİZMETLERİ) ÇAMAŞIRHANE ve TEMİZLİK HİZMETLERİ	Elektrikle çalışan makine ve ekipmanlar	Cihazlardaki elektrik kaçağı sonucu meydana gelen elektrik çarpmasına bağlı iş kazaları	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
<p>Elektrikli araç ve gereçler olası su (kirli-temiz) baskmaları olabilecek alanlardan uzakta muhafaza edilmeli</p> <p>Elektrik güvenliği ile ilgili eğitim verilmeli Arızalı araç gereç kullanımdan çekilmeli, bakım ve onarımı sağlanmalı, Elektrikle çalışan cihazlarda arızalar olduğunda ilgili bölüm sorumlusu tarafından ilgili firma çalışanları/tesisat atölyesi bilgilendirilmeli ve arızalar en kısa sürede arıza giderilmeli</p> <p>Arızalı araç gereç, bakım ve onarımı için ilgili bölüme gönderilmeli, gönderilemediği durumlarda 'DİKKAT BOZUKTUR KULLANMAYINIZ' uyarı yazısı ile tanımlanmalı</p> <p>Elektrik güvenlik önlemlerine uyulmalı,tüm makine topraklamaları yapılmalı</p>						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: İŞYERİ BİNA VE EKLENTİLERİNDE ALINACAK SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK, ELEKTRİK KUVVETLİ AKIM TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ			Sorumlu: Müdür		Termin:SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Çalışma ortamındaki eşyaların düzensiz yerleşimi	çarpma, sıkışma, düşme ve yaranma	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Tertip ve düzenin sağlanması, çalışanların acele etmesini önleyici çalışma yöntemi belirlenmeli ,çalışanlara ergonomik tehlikeler ve alınacak önlemler hakkında eğitim verilmeli						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMEr: ELLE TAŞIMA İŞLERİ YÖNETMELİĞİ, İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK DEĞERLENDİRMEŞİ YÖNETMELİĞİ			Sorumlu: Müdür			Termin:SÜREKLİ

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Islak ve Kaygan zemin	düşme ve yaralanma çarpma, kayma, tökezleme, düşme ve sıkışmaya bağlı; çarpma, burkulma ve yaralanma	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar</p> <p>gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Dökülen sıvıların derhal temizlenmesi , ıslak kaygan zemin uyarı levhalarının gerekli alanlarda kullanılması sağlanmalı						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMER:			Sorumlu: Müdür		Termin:SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	İşletme genelinde yetersiz sayıda yangın söndürücüler	Yangına müdahale edememe sonucu maddi hasar , yaralanma ve ölüm	4	5	20	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Yangın söndürücüler Yeterli sayıda , kolay ulaşılabilir yerlerde bulundurulmalı ve işaret levhaları ile belirtilmeli, muhtemel yangın çeşidine göre uygun söndürme cihazları temin edilmeli, bu cihazların 6 ayda 1 mutlaka periyodik bakımları yapılmalı ve kayıt altına alınmalı						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu:		Termin:SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
(KAT HİZMETLERİ) ÇAMAŞIRHANE ve TEMİZLİK HİZMETLERİ	Atıklar	Cam, cope atılmış iğne vb.atıklar nedeniyle enfeksiyon kapma, kesik riski vardır.	3	4	12	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Cop kutularında poşet kullanımı, bu tür atıklar için özel kutular temin edilmeli, uygun atık boşaltma ve taşıma teknikleri hakkında eğitim verilmesi sağlanmalı						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: Tehlikeli atıkların kontrolü yönetmeliği			Sorumlu: Müdür		Termin:SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
ASANSÖR	Asansör kullanımı.	Elektrik kesilmesi veya arıza durumunda asansör kabininde yolcu kalması sonucu panik ,yaralanma veya kalp krizi sonucu ölüm	4	5	20	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Bu işlemler en az iki kişi tarafından yapılmalı, ilgili asansörün ana şalteri kapatılmalı ve kurtarma talimatları doğrultusunda kurtarma işleri gerçekleştirilmeli						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEME: ASANSÖR YÖNETMELİĞİ			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
ASANSÖR	Asansörler	Bakım ve onarım işlerinin yapımı sırasında yüksekte düşme sonucu yaralanma veya ölüm	4	5	20	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20):</p> <p>Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
İlgili personel asansör bakımı ve onarımı konusunda eğitilmiş olmalıdır, arızalara en az iki kişi ile müdahale edilmelidir. Kullanılacak alet, ekipman ve cihazlar gerekli koşullara uygun olmalıdır. Yüksekten düşmeyi engellemek için Kemer mutlaka kullanılmalıdır. Çalışma mahallinde gerekli güvenlik önlemleri alınmalı ve gerekli işaretler yerleştirilmeli.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: ASANSÖR İŞLETME VE BAKIM YÖNETMELİĞİ, YAPI İŞLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
ASANSÖR	Asansör	Bakım ve onarım işlerinin yapımı sırasında elektrik çarpması sonucu yaralanma veya ölüm	4	5	20	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20):</p> <p>Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre</p> <p>işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
İlgili personel asansör bakımı ve onarımı konusunda eğitilmiş olmalıdır, en az iki kişi ile müdahale edilmelidir. Kullanılacak alet, ekipman ve cihazlar gerekli koşullara uygun olmalıdır. Kişisel koruyucular (baret ,gözlük , yalıtkan eldiven, iş ayakkabısı) mutlaka kullanılmalıdır.Enerji altında kesinlikle çalışma yapılmamalı. Çalışma mahallinde gerekli güvenlik önlemleri alınmalı ve gerekli işaretler yerleştirilmeli						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEME: ASANSÖR İŞLETME VE BAKIM YÖNETMELİĞİ,ASANSÖR YÖNETMENLİĞİ			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
ASANSÖR	Asansör bakımı.	Asansörlerin bakımsız olması sonucu maddi hasarlı yaralanmalı veya ölümlü kazalar	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar</p> <p>gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Asansörlerin bakımları en az 6 ayda 1 yaptırılmalı ve kayıt altına alınmalı, ilgili personel asansör bakımı ve onarımı konusunda eğitilmiş olmalıdır						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: ASANSÖR YÖNETMELİĞİ, ASANSÖR İŞLETME VE BAKIM YÖNETMENLİĞİ			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: 31.03.2014	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
MUTFAK	Kaygan zemin	Sıvı dökülmesi sonucu kaygan zemin oluşması nedeniyle Düşme ve yaralanmalı iş kazaları	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre</p> <p>işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Zeminin kuru tutulması sağlanmalı ve çalışanlara altı kaymaz ayakkabılar verilmeli , kaygan zeminlerde uyarı işaretleri konulmalı						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER:			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: 31.08. 2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
MUTFAK	Fırın Kullanımı	Yanıklar	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Fırın içine el sokulmaması için yanmaz tutamaç veya eldiven kullanımı sağlanmalı.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: MAKİNA EMNİYETİ YÖNETMELİĞİ 2006 42 AT, KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLARIN İŞYERLERİNDE KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu: Müdür		Termin:SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
MUTFAK	Enfektif yiyecek ve içecekler	Yemek hazırlık işlemleri sırasında çiğ sebze ve meyvelerden enfeksiyon bulaşma riski	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Yapılan işe uygun kişisel koruyucu ekipmanları kullanmak Kişisel koruyucu ekipmanların kontrollü kullanılması ve El hijyeni uyumu Çalışan sağlığı konularında bilgilendirmelerin gereğinde bölüm içi çalışanları tarafından yapılmalı						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmenlik			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
MUTFAK	Kullanılan kesici ve delici aletler	Yemek hazırlık işlemleri sırasında meydana gelen kesici-delici alet yaralanmaları	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20):</p> <p>Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		Mutfak Personeli				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Personellerin mesleki eğitimleri olmalı ve bunun yanında meslekleriyle ilgili riskler ve alınacak önlemlere ilişkin eğitim verilmeli. Kişisel koruyucular temin edilerek kullanımı sağlanmalı						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLARIN İŞYERLERİNDE KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
MUTFAK	Çalışma Ortamı	Çalışma ortamının hijyenik olmaması nedeniyle hastalık bulaşması	4	5	20	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Atıklar kontrollü toplanmalı ve uygun ayrıştırma yöntemleri belirlenmeli, kullanılan ekipmanlar ve tezgah bölümleri sürekli temiz tutulmalı ve kontrolünün yapılması sağlanmalı , çalışanların sağlık tarama programına göre sağlık tarama kontrolleri düzenli yapılmalı ve bağışıklanma/aşılama çalışmalarının takibi yapılmalı,						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmenlik			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
MUTFAK	Çalışanlara yönelik uygun sağlık kontrollerinin düzenli yapılmaması	Sağlık kontrollerinin zamanında ve düzenli yapılmaması sonucu çeşitli bulaşıcı hastalıkların diğer çalışanlara ve otel müşterilerine sirayet etmesi	4	4	16	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Çalışanların sağlık tarama programına göre sağlık tarama kontrolleri düzenli yapılması sağlanmalı ve bağışıklanma/aşılama çalışmalarının takibi yapılmalı sağlık kontrolleri Altı ayda bir iş yeri Hekimi tarafından düzenli olarak yapılmalı. Çalışanlar el-vücut hijyeni konusunda eğitilmeli takiplerinin yapılması sağlanmalı						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmenlik,6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
MUTFAK	Mutfak davlumbazında otomatik söndürme sistemi ve gaz algılama.	Yanma, yaralanma, maddi hasar.	3	4	12	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Konutlar hariç olmak üzere, alışveriş merkezleri, yüksek binalar içinde bulunan mutfaklar ve yemek fabrikaları ile bir anda 100'den fazla kişiye hizmet veren mutfakların davlumbazlarına otomatik söndürme sistemi yapılması ve ocaklarda kullanılan gazın özelliklerine göre gaz algılama, gaz kesme ve uyarı tesisatının kurulması şarttır.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK Madde 57/1			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin: 31.08. 2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
MUTFAK	Mutfak davlumbazlarının bakımsızlığından meydana gelen yağlanma.	Havalandırma Sisteminde biriken yağın ısınma sonucu tutuşması, yangın, yaralanma, ölüm.	5	5	25	A = Kabul Edilemez Risk = (25): Belirlenen risk kabul edilebilir bir seviyeye düşürülünceye kadar iş başlatılmamalı eğer devam eden bir faaliyet varsa derhal durdurulmalıdır.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Mutfak havalandırmalarının periyodik olarak temizlenmesi ve bu işlemin sürekliliğinin sağlanması.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK Madde 57/1			Sorumlu: Müdür			Termin: SÜREKLİ

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Yağ sökücüler , yüzey temizleyiciler	Cilt ve göz hastalıkları	3	4	12	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Temizlik amaçlı kullanılan kimyasallar uygun yerde ve şartlarda ağızları kapalı şekilde muhafaza edilmeli. Kullanımı sırasında mutlaka eldiven ve gözlük gibi kişisel koruyucular temin edilerek kullanımı sağlanmalı.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik Genel Hükümler			Sorumlu: Teknik Sorumlu		Termin:SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Derin Dondurucu Dolaplar	Kapının kapanması ve çalışanın içerde kalması sonucu donarak ölmesi	3	5	15	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar</p> <p>gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Dondurucuların kapıları, içeriden de açılabilir ve alarm sistemleri içeriye yerleştirilmelidir. Ayrıca içeriye giren personeli dışarıda mutlaka bir kişi beklemeli						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEME: İŞYERİ BİNA VE EKLENTİLERİNDE ALINACAK SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK			Sorumlu: Müdür		Termin: 31.08.2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Elektrikli el aletleri	Elektrik çarpması sonucu yaralanma ve ölüm	4	5	20	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Elektrikli el aletleri topraklanmış hat üzerinden beslenmeli , arızalı olan aletler kullanılmamalı,aletin aksesuarlarını değiştirirken fiş prizden çekilerek akım kesilmeli, ıslak yerlerde bırakılmamalı						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Elektrikle Çalışan makine ve tezgahların topraklamaları	Elektrik kaçaklarının önlenmesi amacıyla tüm makine ve tezgahlar topraklanmalı ve yetkili kişilerce yılda enaz bir kere kontrolleri gerçekleştirilmeli.	4	5	20	B = Faaliyet Gerekli Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Elektrik kaçaklarının önlenmesi amacıyla tüm makine ve tezgahlar topraklanmalı ve yetkili kişilerce yılda enaz bir kere kontrolleri topraklama ölçümleri gerçekleştirilmeli.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEME: İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği			Sorumlu:		Termin: 31.08.2020	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Yetersiz havalandırma ve iklimlendirme Termal konfor	Yetersiz Termal konfor şartları , uşume, terlemeye, sigara dumanı maruziyeti sonucu kanser-kalp rahatsızlıkları riskinde yükselmeye yol acabilir.	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Kotu iç ortam, hava kalitesini iyileştirmek için yeterli havalandırma yapılması,soğuk/sıcak hava maruziyetinin rahatsız edici düzeylere gelmesini önleyici ısıtma/ soğutma sistemleri kullanımı sağlanmalı.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: İŞYERİ BİNA VE EKLENTİLERİNDE ALINACAK SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK			Sorumlu:		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
GENEL	Acil çıkış yolları ve Acil çıkış kapıları	Acil durumda yaralanma veya ölüm	3	5	15	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Acil durum kaçış yolları uygun genişlikte olmalı,herkatta enaz 2 çıkış bulunmalı,acil çıkış kapıları dışarıya doğru kolayca açılmalı ve kilitli olmamalı,acil çıkış kapısı dönerli veya raylı sistem olmamalı,acil çıkış kapıları ve yolları uygun şekilde işaretlenmiş olmalı işaretler kalıcı olmalı,çıkışlara götüren en uzun kaçış uzaklığı 30 m yi geçmemeli.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDA YÖNETMELİK Madde 73			Sorumlu:		Termin: 31.12.2013	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
HAVUZ	Havuz kullanımı	Enfeksiyon, Bulaşıcı hastalık	4	5	20	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar</p> <p>gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Havuz suyunun sezonda hergün düzenli olarak temizliğinin ve bakımının yapılması.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEME: YÜZME HAVUZLARININ TABİ OLACAĞI SAĞLIK ESASLARI VE ŞARTLARI HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
HAVUZ	Havuz kullanımı	Kayma;Düşme, Yaralanma	4	5	20	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20):</p> <p>Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Havuz etrafına kaygan zemini belirten ve derinliği belirten uyarı ikaz levhası konumlandırılması.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: YÜZME HAVUZLARININ TABİ OLACAĞI SAĞLIK ESASLARI VE ŞARTLARI HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
HAVUZ	Havuz kullanımı	Enfeksiyon, Bulaşıcı hastalık	4	5	20	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Yönetmelik gereği her ay havuz suyu numenisin il sağlık müd. Veya yetkilendirilmiş firma tarafından incelenmesi ve sonuçların kayıt altına alınması.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: YÜZME HAVUZLARININ TABİ OLACAĞI SAĞLIK ESASLARI VE ŞARTLARI HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu: Müdür		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
HAVUZ	Havuz kullanımı	Enfeksiyon, Bulaşıcı hastalık	4	5	20	<p>B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar</p> <p>gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.</p>
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Havuz dezenfektanlerinin sağlık bakanlığınca uygun olmasına dikkat edilmesi.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER: YÜZME HAVUZLARININ TABİ OLACAĞI SAĞLIK ESASLARI VE ŞARTLARI HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu:		Termin: SÜREKLİ	

Tablo 15'in devamı

BÖLÜM	MEVCUT DURUM	TEHLİKE	Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
HAVUZ	Havuz kullanımı	Elektrik çarpması, Yaralanma, Ölüm	4	5	20	B = Faaliyet Gerektiren Risk= (12, 15, 16, 20): Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale yapılmalı. DÖF, Eğitim, talimatlar gözden geçirilmeli, müdahale sonucuna göre işin devamına karar verilmelidir.
		ETKİLENECEK KİŞİ SAYISI				
		TÜM PERSONEL + MÜŞTERİLER				
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER DİZİSİ			Olasılık	Şiddet	Risk	SONUÇ
Havuz aydınlatmalarının düzenli olarak bakımının yapılması.						
KONUyla İLGİLİ YASAL DÜZENLEMER: YÜZME HAVUZLARININ TABİ OLACAĞI SAĞLIK ESASLARI VE ŞARTLARI HAKKINDA YÖNETMELİK			Sorumlu:		Termin: SÜREKLİ	

